

ARREGGEL

Ára 24 fillér

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
VI. KERÜLET, TERÉZ-KÖRUT 52. SZÁM
SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
TELEFON: AUTOMATA 278-82 ES 278-83

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

Előfizetési ár (csak vidékre) egy negyed évre 3 pengő. Egyes szám ára 30 Groschen 4 dinár, 1-20 lira, 2 francia frank, 10 lei

TELEFONOK VASÁRNAP DÉLUTANTOL
REGGELIG: JOZSEF 303-30, JOZSEF 310-16

VIII. évfolyam

Budapest, 1929 június 3

22. szám

MacDonald kormányt alakít

Vasárnap megkezdte tárgyalásait a kormányvállalásról és a kormány megalakításáról – MacDonald „gentleman agreement” köt a liberálisokkal és konzervatívokkal, akik két évre biztosítják a kormányzást a munkáspártnak

A király betegsége miatt, amely könnyen vehet végzetes fordulatot, a kormányválságot a régens-tanács, illetve a walesi herceg fogja megoldani

London, június 2.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Vasárnap Anglia egész közvéleményét az a kérdés foglalkoztatta, hogy a holtversennyel végződött választás után ki lesz Anglia miniszterelnöke és melyik politikai kombináció fogja az angol kormányválságot megoldani. A jelek arra mutatnak, hogy

MacDonald és hívei készek a kormány megalakítására.

Azok a nyilatkozatok, amelyeket a vasárnap lapok a munkáspárt vezéréitől közöltek, kétségtelenné teszik, hogy munkáspárti kormány fog alakulni.

Ramsay MacDonald a „Sunday Times”-nek adott nyilatkozatában kifejti, hogy a munkáspártnak kell kormányt alakítania.

Snowden, aki a munkáspárti kormány pénzügyminisztere lesz, azt mondja nyilatkozatában, hogy a kormány alakítása a munkáspárt és a konzervatív párt között dől el, minthogy pedig a munkáspárt erősebb, az alkotmányos szokások szerint ő fogja a kormányt megalakítani. Henderson, a munkáspárt főtitkára kijelenti a „Sunday Times”-ben, hogy a konzervatív párt vereséget szenvedett és egyetlen kibontakozási lehetőség a munkáskormány megalakítása.

A MacDonald-kormány megalakulása olyan közelinek látszik,

hogy a vasárnapi lapok már a miniszteri tárcák betöltésére vonatkozólag is számos kombinációt közölnek. A külügyminiszteri tárcát MacDonald valószínűleg nem fogja személyesen vállalni, mint első kormányra idején, épp ezért a találgatások előterében az a kérdés áll, hogy

ki lesz az új külügyminiszter?

Némelyek szerint Henderson, a párt főtitkára a legvalószínűbb jelölt, mások Tom Shaw volt munkaügyi minisztert emlegetik, ismét mások Thomasra, az első munkáskormány gyarmatügyi miniszterére tippelnek. Sok híve van Sir Oswald Mosley külügyminiszterjelöltiségének is, aki tudvalegileg Lord Carson veje és MacDonald egyik legmeghíltebb barátja. Félmerült a kombinációk sorában Lord Thomson neve is, aki az első munkáskormány légügyi államtitkára volt, de Lord Abernorn, volt berlini nagykövet ugyancsak jelölt a külügyi államtitkárságra. Természetesen a személyi kérdéseket megelőzi az elvi kérdések eldöntése, de tény az, hogy

MacDonald vasárnap egy a kormányvállalás, mint a kormányalakítás felől bizalmas tárgyalásokat kezdett.

A „Sunday Pictorial” azt írja, hogy egy konzervatív-liberális koalíció, még ha létre is jöhetne, az elvesztett csata után már erőitlen volna és legfőképpen azt eredményezné, hogy a munkáspárt a legközelebbi választásoknál abszolút többséget nyerne.

A szocialista vezérek legutóbbi kijelentései azt mutatják, hogy a munkáspárt szívesen vállalja a kormányalakítást

és kerülni akar minden kontroverz területet; mindenesetre azonban a saját lábán akar állani. Az első taktikai sakkhúzás most kétségtelennül Baldwin miniszterelnökre vár, aki a holnapi minisztertanácsban fog minden valószínűség szerint nyilatkozni. A legtöbb lap azt véli, hogy

Baldwin haladéktalanul le fog mondani, már csak azért is, nehogy egy konzervatív kisebbségi kormány megalakításával koalícióba kényszerítse a munkáspártot és a liberálisokat.

Az „Observer” a következőket írja: Tekintettel arra, hogy a konzervatív párt kisebbségben maradt,

Baldwin miniszterelnök kötelessége lemondani.

Az „Observer” azt is hangsúlyozza, hogy amikor Csehszország örvend a munkáspárt győzelmének, ugyanakkor Magyarország is örül, mert reméli, hogy az új munkáskormány és a liberálisok is Trianon revízióját hozzák magukkal.

A „People” úgy tudja, hogy a munkáspárt semmi körülmények között sem fog szövetségre lépni a liberálisokkal. A liberális táborban mindaddig mélyélegesen hallgatnak. A „Sunday Dispatch”, amely a leg-

határozottabban Lloyd George mellett foglalt állást, azt hiszi, hogy

a liberális párt a munkáspárttól határozott árat fog követelni passzív támogatásáért.

A „Daily Mail” azt írja, hogy a konzervatív pártnak, amint Lord Rothermere megjósolta, el kell vészteti a választási küzdelmet, mert a nőknek választójogot adtak. Ugyanakkor, amikor a gazdag nő nem megy választani, szegény munkásleányok résztvettek a szavazásban és győzelemre segítették a munkáspártot.

A vasárnapi sajtó ezt a változatos képet adja a bizonytalan politikai helyzetéről, de ugyanakkor egyöntetű abban, hogy a legnagyobb részével foglalkozik a király betegsége. György király hétfőn lesz 61 éves és születésnapját, amelyet mindig nagy ünnepélyességgel és hivatalos pompával ülték meg, súlyos betegen tölti windsori kastélyában.

A király betegsége nagy gondot okoz egész Angliának a politikai válság napjaiban és arról beszélnek, hogy a válságot nem a király, hanem a regens-tanács, illetve a walesi herceg fogja megoldani.

A király már a múlt hétfőn súlyos beteg volt és ezt csak azért nem hozták nyilvánosságra, mert nem akarták a választást és a közvéleményt ezzel a hírrel befolyásolni. Azóta a király betegsége folytonosan hullámzik és már az orvosok sem csinálnak titkot abból, hogy

könnyelműség volna nem számítani váratlan, de súlyos fordulatokra.

MacDonald: „A világbékéért folyó nagy keresztesháboruban az én hazám nem állhat hátul, hanem az élen a helye!”

Páris, június 2.

(A Reggel tudósítójától.) A „Matin” beszélgetést folytatott MacDonalddal a munkáspárt külpolitikájáról, amelyet kormányrajutása után folytatni fog.

MacDonald

ezeket mondotta:

— Minden parlament beszédemben elítéltem azt a magatartást, amelyet a tory-kormány a Nemzetek Szövetségével szemben tanúsított. Nem csináltak semmit, nem volt ötletük és iniciatívájuk, csak ha valaki kezdeményezett valamit, akkor megelőcdtünk azzal, hogy utánakullogjunk: — hát méltó ez a politika egy elsőrangú nagyhatalomhoz?

A nagy keresztesháboruban, amely a világbékéért folyik, az én hazám nem állhat hátul, hanem az élen a helye.

Nem fogunk Genfben megelégedni azzal, hogy mások kezdeményezését várjuk, hanem az első sorban fogjuk zászlónkat kitézni.

A világ helyzete nagyon komoly és az élen tornyosuló problémákat nem a vára-

kozás, hanem csakis a bátor cselekvés politikájával lehet megoldani.

Gentleman agreement a munkáspárt javára

Páris június 2.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Az angol választások eredménye, amint képzelték, óriási érdeklődést vált ki a francia politikai életben. Itteni általános meggyőződés szerint ugynevezett

gentleman agreement jön létre a győztes szocialista párt, a konzervatívok és a liberálisok között.

A meggyezés az lesz, hogy két évig a szocialisták kormányoznak és a két év elteltével vagy meghosszabbítják a megállapodást, vagy új választásokat írnak ki.

Külpolitikai vonatkozásban sem a francia kormány, sem a közvélemény nem vár változást az angol választások nyomán.

A meglepő angol választási eredmények hatása alatt erős mozgolódás érezhető a francia

baloldalon a kartelet föltámasztása érdekében. A Poincaré személye elleni küzdelem előreláthatóan új erőre fog kapni

és már a képviselőház keddi ülésén igen heves harcokba van kitérve. A közeljövőben francia kormányválság sem látszik kizártnak.

Chamberlain csorbult tekintéllyel, mint egy bukó politikai kurzus külügyminisztere érkezik Madridba — írja a „Temps“.

Páris, június 2.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Az angol választások hatása alatt a francia

sajtó a madridi népszövetségi tanácskozásról jelentőséget — meglehetősen kétségbevonja. Chamberlain — írja a félhivatalos „Temps“ — igen csorbult tekintéllyel érkezik majd Madridba, mint egy bukófélben levő politikai kurzus külügyminisztere. Ilyen körülmények között

a madridi határozatok, amelyeket az új angol kormány talán nem is ratifikál, nem sokat érnek.

Chamberlain — még abban az esetben is, ha Baldwin nem mond le az angol parlament egybegyűléséig — a mostani bizonytalan politikai helyzetben nem vállalhat magára Anglia nevében kötelezettségeket. Ez az utóbbi körülmény lényegesen csökkenti a madridi különböző megbeszélések fontosságát.

hatjuk, hogy

a hatósági cenzura megöli a szellemnek a fejlődését és lendületét.

Az itaazi nagy cenzurát azonban a közönség gyakorolja. ők választják ki a legjobb könyveket, ők választják ki azt, ami nemzeti, társadalmi szempontból a magyar jövőt jelenti. Ez a magyar kiadók nagy feladata. Ha így fogják föl az ügykereskedők hivatását, akkor tulajdonképpen a kultuszminisztérium személynéinek a munkáját egészítik ki nemzetnevelő és nemzetfölvilágosító munkásságukkal.

Az ünnepi beszéd elhangzása után Erdőssy Károly pápai prelátus, a Szent István-Társulat vezérigazgatója, az egyesület tiszteletbeli elnöke tartott előadást „A magyar könyvkiadás és könyvkereskedelem fejlődése az utolsó 50 év alatt” címmel. A fölolvasás után a közgyűlés résztvevői a Gellért-szállóban gyűltek össze bankettre, ahol több fölszólalás hangzott el.

Taubes Jenő belvárosi ezüstyáros vasárnap megszökött Budapestről

(A Reggel tudósítójától.) Taubes Jenő belvárosi ezüstyáros ellen, akit igen jól ismernek Budapesten — egy régebbi ügye miatt is —

vasárnap elfogatóparancsot adott ki

a budapesti főrendcséhek. Taubes már a háború előtt tulajdonosa volt a Váci-utca közelében levő tekintélyes ezüstyárgyárnak s a háború alatt nagy föllünett kellett, hogy az ismert gyárost bakanesszállítások körüli visszaélés miatt elítéljék. Büntetését le is töltötte s amikor kiszabadult, ismét átvette gyára vezetését. Az utóbbi időben tömeges följelentések érkeztek ellene a rendőrségre. A följelentők között Farber Erna azt a panaszt emelte ellene, hogy nagy örökségére hivatkozva

7000 gram ezüstöt vett át tőle

fölhasználásra, azzal, hogy az ezüst árát közeli örökségéből fogja kifizetni. Az ezüstöt Taubes földolgozta s az elkészült arat eladta, Farber Ernának azonban nem fizetett, s mint a följelentő megtudta, nem is vár rá semmiféle örökség. A följelentések folytán Taubes ellen megindult az eljárás s amikor kihallgatás végett vasárnap meg akarták idézni, ki-derült, hogy

nyomtalanul eltűnt Budapestről.

A kiadott elfogatóparancs szerint Taubes Jenő 1881-ben született s ismertetőjele, hogy „telesházjal beszél és beszéd közben szeméit forgatja“.

A falufejlesztési kongresszuson vasárnap hét nemzet szónokai beszéltek a népoktatás reformjáról

(A Reggel tudósítójától.) A nemzetközi falufejlesztési kongresszus vasárnap délelőtt Asher Hobson (Amerika) és Schandl Károly elnökelete alatt folytatta tanácskozásait a Mezőgazdasági Múzeumban.

Lindequist volt német miniszter a falusi népoktatásról tartott előadást. Mitronics Gyula debreceni egyetemi tanár a magyar iskolai és iskolán kívüli népművelésről beszélt, hangoztatva, hogy

fontos a politikai demokrácia érvényesítése az állami élet legszélesebb területein

és a kulturális demokráciával kell odahatni, hogy a politikai demokráciának csak előfeltétele legyen. Emil Blanchard (Franciaország) a francia népművelésről számolt be, utána Hétiens asszony (Belgium), Laur (Svájc), Palacek (Csehszlovákia), Lutoszlavszky (Lengyelország), F. Graftiau (Belgium), Wuyss (Belgium) és Giele (Belgium) szóltak a kérdéshez.

Végül Wuyss belga miniszteriumi főigazgató határozati javaslatot terjesztett elő, amely a mezőgazdasági termelés rentabilitásának fokozásáról és a falusi népoktatás egész rendszeréről szól. A kongresszus tisztelettel vasárnap délben a főváros díszudvarát adott, amelyen

Lohmayer tanácsnok üdvözölte a vendégeket. — Az én személyemben — mondotta —

Budapest, a nagyváros köszönti önöket, aki a falvak kulturális fejlesztéséért és a falu életszínterének az emeléséért küzdenek.

Minél kedvezőbb a falusi nép gazdasági helyzete, annál könnyebb a megélés a városokban is. Seholsen olyan fontos a falufejlesztés, mint Magyarországon. Arra kérem önöket, őrizték meg szeretettel Budapest és Magyarország emlékeit.

Pekár Gyula felköszöntőjében a női szentiaítás és felsőbbrendűség glóriás példájául Jeanne d'Arc-t idézte. Befeleztesül Keranlech grófné, a francia nőegyesületek elnöknője élettel beszédében a magyar néket. Ebed után a kongresszus résztvevői autóbuszokon a dunakeszi falukiallítás megnyitására indultak. A község határánál lovasbandérium várta a vendégeket és a községháza előtt Mayer miniszter fogadta a kongresszus tagjait. A hősök emlékszóba előtt lefolyt ünnepség után megtekintették a Faluszövetség kiállítását, amelynek tanulságos és színes látványait, a kertészet, vadászat, házipar munkái és a falusi művészek festményeit, szobrai, kézműveit valószínűleg el-kápráztatták a külföldi vendégeket.

„A hatósági cenzura megöli a szellem fejlődését és lendületét“

— mondta gróf Klebelsberg Kunó, a Magyar Könyvkiadók és Könyvkereskedők Országos Egyesületének vasárnapi 50 éves jubileumán

1921-ben 2318, 1927-ben 4427 könyvet adtak ki a magyar könyvkiadók

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délben az Akadémia dísztermében tartotta 50 éves jubileumi díszülését a Magyar Könyvkiadók és Könyvkereskedők Országos Egyesülete. Az ünnepségre, amelyen a budapesti és vidéki könyvkereskedők és kiadók szinte teljes számban jelentek meg,

elküldték képviselőiket a nyugateurópai könyvkiadók is.

A jubiláris díszülésen résztvett Lukács György v. b. t. t., Kornis Gyula államtitkár, ifjabb báró Wlassics Gyula, Buzáth János, dr. Lukátsch Imre egyetemi tanár, Pekár Gyula, Balogh Jenő, az Akadémia főtitkára, Lyka Károly, Schwarz Péter, az Athenaeum vezérigazgatója, Péter Jenő, a Franklin-Társulat vezérigazgatója s a külföldi kiadók megbízásából dr. Bailliet, a francia könyvkiadók egyesületének elnöke és volt elnöke Mailquet, Volken, a német Borsenevein kiküldöttje, Mertkevicz, a lengyel kiadók egyesületének elnöke és Gus-

lav Wolff, a varsói könyvkereskedők egyesületének elnöke.

A jubiláris ülést dr. Keéri-Szántó Andor, az egyesület elnöke mondotta, aki magyar, német és francia nyelven üdvözölte a megjelent vendégeket. Megemlékezett arról, hogy éppen a mai napon leplezik le Jókai sírlelkét s így a magyar könyvkiadók és könyvkereskedőknek költés ünnepük van. A megnyitóbeszéd után a külföldi kiküldöttek francia és német nyelven méltatták a külföldön is nagy tekintélynek örvendő egyesületet. A jubileumi üdvözlések elhangzása után gróf Klebelsberg Kunó kultuszminiszter mondotta el ünnepi beszédét.

— Ha azt kérdik tőlem — mondotta —, hogy a közigazgatási minisztérium szempontjából mi a legfontosabb, akkor erre a kérdésre kettővel válaszolhatok:

a magyar gyermek és a magyar könyv.

Ha a könyvkereskedelem nehézségeinek okát kutatom, azt egy teóriába foglalhatom és ez a luxus-pont elmélete, amelynek fontos szerepe van egy szegényebb társadalomban. Harminc évvel később luxus lehet, ami ma életszükséglet és viszont. Én éppen az emlékszem, amikor a bolsevizmus összemolt, nagyon sokan fölvetették a kérdést, hogy ilyen kicsi országban nem esik-e az Operaház föntartása a luxus-pont alá? Kétségtelen, hogyha a közgazdasági helyzet romlik, akkor a luxus-pont alászáll s ami korábban életszükséglet volt, egyszerre luxus-cikként jelentkezik az emberek életében és ott találkozik a luxus-pont elmélete a magyar könyv sorsával. A cenzura is sajtósági dolog — folytatta a miniszter — és azt hiszem, hogy azok, akik itt összejöttünk, megállapít-

STRANDON

Strandkabát ..... 14 pengő
Pijamaöltöny ..... 20 pengő
Fürdőköpeny ..... 36 pengő

Fehérneműek méret után helyszínen levő üzemeinkben néhány óra alatt készülnek

Váltóhitelt folyósítunk
dologi fedezetre, autóra, ékszerre, szőnyegre, zongorára és egyéb kereskedelmi áruira
Jeizálogkölcsönöket
II. helyre is előnyösen folyósítunk
BANK- ÉS ÁRUFORGALMI VÁLLALAT
Budapest V, Rádler-utca 30. szám

1929
Világoszürke kalap,
kék ing,
kék nyakkendő,
a divat!
Nagy választékban
Kozma LAJOSNÁL
csak Károly-körut 3 a sarkon

Családi otthon
miért nem alapít, mikor
TELKET
a város minden részén
részletfizetésre kaphat.
Ez a leghízbosabb és legjövendősebb tőkeelhelyezés, mert az árak még emelkedni fognak. Felvilágosítás ajándékos. Jutalékok fizetni nem kell.
BÉKESI NYELV- ÉS ÁRUFORGALMI ÉS ÉRTÉKPAPÍR- ÉS ÉRTÉKESÍTŐ RT.
Budapest, VII, Almássy-tér 8. Telefon: József 424-98

Sir Colville Barclay, Anglia volt budapesti követe, vasárnap reggel egy londoni szanatóriumban meghalt

(A Reggel tudósítójától.) Riasztó hír terjedt el vasárnap délután a bécsi Derby előkelő köznövsége között, amely főleg a Budapestről fül-rándultak között kellett nagy konsternációt. A hír szerint, amelyet gróf Apponyi Antal kapott Londonból,

ott vasárnap reggel meghalt Sir Colville Barclay volt budapesti angol követ,

aki néhány héttel ezelőtt még Budapesten járt abból az alkalomból, hogy a Lovaregylet tagjai közé fűltek. Sir Colville Barclay már hosszabb idő óta betegeskedett, de betegségéről legszűkebb hozzátartozóin és baráti körén kívül nem igen tudtak. Tizenégy nappal ezelőtt, miután még résztvett a budapesti Király-díj lefutásán, Bécsbe utazott, ahol egyre jobban elhatalmasodó bajára Deluk bécsi professzornál keresett orvoslást. Deluk professzor a súlyos sarcomás megbetegedésben szenvedő Sir Colville Barclayt tüzetesen megvizsgálta s bár a vizsgálat végén megállapította, hogy

állapota teljességgel reménytelen,

ezt a diagnózist a nagybeteg követ feleségével sem közölte, csupán azt az utasítást adta, hogy férjét vigye el pihenni. Lady Barclay Bécsből az urával és három gyermekükkel Londonba utazott, ahol Sir Colville-t egy ottani szanatóriumban helyezte el.

Szombaton reggel oroszai operációt hajtottak végre a nagybeteg diplomatán, az

operáció azonban már nem segített, Sir Colville vasárnap reggel betegsége, a londoni szanatóriumban meghalt.

Sir Colville Barclay halála bizonyára öszinte részvétele és mély gyászt fog kiváltani a budapesti társaságban, amelynek a volt angol követ kinevezése óta népszerű és a külföldi diplomata-között is megkülönböztetett elbírásban részesülő tagja volt. Sir Colville-t a MacDonald-kormány nevezte ki a visszahívott Hohler követ helyébe.

Sir Colville nagy barátja volt a magyaroknak, szenvedélyes rajongója a lóspornak, versenyistállójának színeit gyakran láttuk klaszszikus versenyekben a magyar turf-on. A budapesti arisztokrácia körében rendkívül kedvelték Sir Colville Barclayt, aki versenyistállóját még azután sem oszlatta föl, miután Budapestről Lisszabonba neveztek ki követnek. Összekötéseit a magyar társaság tagjaival, főleg a versenyistállótulajdonos arisztokráciával Lisszabonból is föntartotta, ennek egyik látható jele az is, hogy a magyar arisztokrácia tagjai a magyar Lovaregylet tagjai közé való fűlétele alkalmával nagy dezsönét adtak tiszteletére a Király-díj napján. Sir Colville ezen a dezsönén még a legvidámabb hangulatban vett részt, semmi sem árulta el rajta külsőleg a gyilkos kórt, amely most végeztet vele. Feleségén kívül három gyermek maradt utána. Budapestről már a vasárnap folyamán a részvétélyiratok özöne érkezett Londonba Lady Barclayhoz...

Vasárnap este föbelötte magát egy 70 éves Eötvös-utcai csemegekereskedő

(A Reggel tudósítójától.) Megrendítő kereskedőtragédia játszódott le vasárnap este az Eötvös-utca 23/b számú házban, ahol évtizedek óta fűszer- és csemegeüzlete van Salzer Lajosnak. A 70 éves öreg kereskedő, aki ugyanebben a házban lakik,

vasárnap este a lakásán forgópisztollyal föbelötte magát.

A kihívott mentők az öngyilkos aggastyánt életveszélyes állapotban szállították be a Rókus-kórházba. A szerencsétlen Salzer Lajos

már napokkal ezelőtt panaszkodott családjának és kijelentette, hogy

évtizedek munkája után nem bírja elviselni azokat a terheket és küzdelmeket, amelyek a mai viszonyok között a kereskedőre neheznek

és attól fél, hogy e nyomasztó körülmények között véget fog vetni életének. Ugy látszik, vasárnap este ez az elkeseredés adta kezébe a fegyvert. Állapota oly súlyos, hogy a rendőrség még nem tudta kihallgatni.

Bethlen ma érkezik Párisba, ahol Brianddal, Berthelotval és más vezető francia politikusokkal fog tanácskozni

Páris, június 2.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Vasárnapi kiadásában valamennyi párisi esti lap hírt ad Bethlen madridi utazásáról és arról,

hogy a magyar miniszterelnök utközben megáll a francia fővárosban. A magyar követségen azt a fölvilágosítást kaptuk, hogy Bethlen ideérkezésének pontos idejét még nem tudják, de minden órában várják az erről szóló távirati vagy telefonértesítést. Valószínű, hogy

hétfőn reggel érkezik Bethlen Párisba,

ahonnan másfél-két nap tartózkodás után kedden este vagy szerdán reggel utazik tovább

Madridba. Párisi tartózkodása alatt

a magyar miniszterelnököt fogadni fogja Briand, valamint Philippe Berthelot,

de találkozni fog Bethlen a francia politikai világ több jelesével, többek közt Monzie és Jouvenel szendátorokkal, valamint a francia pénzügyi körök vezetőivel. Ittléte alatt megtekinti a Párisban levő magyar szociális intézményeket és fogadja az itteni magyar diákok tisztelő küldöttségét.

Este tíz órakor, fáklyafénnyél esküdött a spanyol etikett szerzetartásai szerint a párisi bolíviai követ leánya marquis del Merito-val, a spanyol király bizalmasával

Páris, június 2.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Ritka ünnepségben vett része vasárnap este az előkelő francia társaság néhány tagjának, akiket esküvőre invitáltak a párisi bolíviai követ-szere.

Este 10 órakor tartották meg az esküvőt, mégpedig fáklyafény mellett.

Az etikett írja ezt így elő, a legszigorubb spanyol etikett, lévén a vőlegény valóságos spanyol gróf, Alfonz király bizalmasa, marquis del Merito, a menyasszony pedig Bolívia párisi követének leánya, Pattino kisasszony. Az esküvőn a spanyol király is képviseltette magát és

megjelent a spanyol udvarnak egész sereg tagja.

Az esketést a pápai nuncius végezte a követségben, amelynek minden zugát megtöltik a nászajándékok. A bolíviai menyasszony papája egyike a világ leggazdagabb embercincé és a menyasszony hozományja, frankokban kifejezve, kerek

egy milliárd.

A casabiancai vonalon eltűnt a délafrikai postarepülőgép

(Páris, június 1.)

(A Reggel tudósítójától.) Casabiancából érkező távirat szerint a dakar-casabiancai vonalon közlekedő postaszállító repülőgép, amely a délafrikai postát vitte magával,

két nap óta eltűnt.

Azt hiszik, hogy a pilóta Rio del Oro spanyol gyarmatban kényszerleszállásra kényszerült. Aqadirból repülőgépet küldtek ki az eltűnt repülő föl kutatására.

Páris, június 2.

(A Reggel tudósítójától.) A dakar-casabiancai légitörlemény eltűnt postaszállító repülőgépet, Villa Cisneros városa mellett a Rio del Oro spanyol gyarmatban megtalálták. A pilóta kényszerleszállást végzett, mert a benzintartály léket kapott. Időközben, egyes hírek szerint, egy másik spanyol repülőgép segítségével sikerült a hibát kijavítani és a repülőgép folytatta útját. Más hírek szerint azonban az eltűnt repülőgép sorsáról még mindig nem tudnak semmi bizonyosat.

Legmodernebb komforttal

berendezett 3 és 4 szobás, hallos

lakások és üzlethelyiségek kiadó

augusztus 1-ére, Lipótváros szívében, a

Phönix Biztosító

uj bérházaiban

Értesítés kapható a délutáni órákban
Dr. Barfa Ferenc ügyvédi
irodájában, V, Nádor-u. 9, I. em.

Uj telefonszámok:
982-87 és 253-94

S a j á t k é s z i t m é n y ü

selyem puaplíning

Elsőrendű szabás, kiváló minőség P 14.- Pazar mintákban óriási választék

KERTÉSZ PÁL

CSASZÁRI ÉS KIRÁLYI UDVARI SZALLITÓ

VI, TERÉZ-KÖRUT 12

A kormánypart a nyári szünetben nagyszabású akciót indít, hogy választókerületenként megszerveze a Reviziós Ligát Országszerte népgyűléseket fognak tartani

(A Reggel tudósítójától.) Bethlen múlt vasárnap, a hősök emlékműpen mondott beszéde után politikai körökben érdeklődéssel várták, mik lesznek e beszéd következményei a külső és a belső politikában? Ami a külpolitikai koncepciókat illeti, erre a kérdésre részben az új angol kormány megalakulása, részben a miniszterelnök párisi és madridi tanácskozásainak eredménye adják meg a választ, míg a belpolitikában máris kezdnek kibontakozni annak az akciónak a körvonala, amelyek beharangozása éppen Bethlen gróf múlt vasárnap beszéde volt. A kormánypartban ugyanis elhatározták, hogy a képviselőház negyhónapos nyári szünetében

vármegyéként és választókerületenként megszervezi a Reviziós Ligát és ennek előkészítésére országszerte naggyűléseket fognak tartani.

Erről az akcióról Csák Károly kormánypartai képviselő ezeket mondotta A Reggel-nek:

— A miniszterelnök multheti beszéde nagyon alátámasztotta akcióinkat, amelyet a képviselőház nyári szünetében indítunk meg. Arról van szó, hogy

nagyszabású országos mozgalmat indítunk a Reviziós Ligának választókerületenként való megszervezésére.

Mindenfelé népgyűléseket fognak tartani és azt hisszük, hogy mire a képviselőház összejött, nagy lépéssel vihetjük előbbre a magyar igazság érvényesülésének ügyét.

Nem hisszük, hogy az egységes párt a Reviziós Liga célkitűzéseit szolgálja, ha ezt az egyetemes nemzeti ügyet

kisajátítaná

a kormánypart számára. Befelé azt a gonosz látszatot keltené, hogy a kormánypart e reviziós akcióval csupán megfogott presztizsét, elvesztett népszerűségi akaratát ámenteni, kifelé pedig azt a halhatat láplán, hogy a Reviziós Liga nem egyéb, mint a mai kormányzat függvénye. Mindenesetre bőlebb és politikusabb volna, ha a képviselő urak odaállván a választók elé, saját munkásságukról és a kormány belpolitikai és főleg gazdaságpolitikai sikereiről tartanának beszámolót...

„Ha egyszer egy ifju nemzedék elhidegülne Jókai költészete iránt, az a nemzedék vagy nem volna fiatal, vagy nem volna magyar!” — mondotta Berzeviczy Albert Jókai Mór siremlékének vasárnapi leleplezésén

(A Reggel tudósítójától.) Kis kerek rózsás-kert piros és fehér rózsabimbókkal, közepén sírhan, amelyet muskátli borít el, egyszerű fejfa és az egész körül egy monumentális perisztillum oszlopsora: az a

Jókai siremléke, amelyet 25 évvel halála után vasárnap délelőtt avattak föl a Kerepesi-temetőben.

Az emlékmű peremén ősmagyar népies ornamentika közt esőkolódzó gerlepárok, körben fölírás fut:

„Ami bennem lélek, veletek megy, ott foga költék lenni mindig, megtalálsz virágaid közt, mikor átvannak, megtalálsz a folevélben, mikor lehull, meghallasz az esti harangszóban, mikor elenyészik, s mikor megemlékezel rólam, mindig arccal szemközt fognak veled állni, Jókai!”

A hatalmas emlékmű *Ady és Blaha Lujza* majdnem jeltelen sírjai között emelkedik a felvezető utat fehérhűs diáklányok sorfala keretezi. A siremlék előtt emelvény a meghívott közönség számára. Az első sor közepén a kormányzó úr *Herceg Ferenc és Puky Endre* között, azután a Jókai- és Hegedüs-család tagjai, *Jókai Mór özegegy Klebelsberg* kultuszminiszter és *Vécsi József* között foglal helyet. A Budai Dalárda éneke után *Klebelsberg Kunó* gróf lép az emlékmű lépcsőjére és fölavatóbeszédet mond.

— Nemzeti múltunk fölélesztését nem végezheték el az építészek és a történészek. A magyar műemlékeket földulta, a levtárakat elpusztította a török.

A nagy rekonstruáló munkát az építész helyett is, a történész helyett is Jókai hatalmas szelleme végezte el.

De nem állt meg itt, hanem bepillantást nyújtott a magyar jövőbe is. Tatrangi Dávid hatalmas alakjában azt a magyar ideált állította elének, aki a tudás, a művelődés, a kultúra erejével veszi föl a harcot a magyar nemzet ellenségeivel Ezt az eszmét fogjuk követni mi is.

A kultuszminiszter ezután átadta az emlékmű kulcsát *Sipócs polgármesternek*, aki a székesfőváros gondozásába vette át Jókai sír-émlékét.

— Az a nemzedék, amely Jókai halálát közvetlenül követte, nem állított külső emléket az ő nagyságának.

Jókai emléke olyan, mint a rádium, amely folytonosan újabb és újabb sugárakat bocsát ki az élethe.

A polgármester után *Berzeviczy Albert* a Tudományos Akadémia és a Kisfaludy-Társaság nevében mondott beszédet:

— Amikor Jókai emléket üjtöm meg — kezdte — arról a nemzedékről beszélek, amelyel felmöttem, amely tanúja volt Jókai diadalmának és halálának és amelynek egyik utolsó hirmondójaként teszek koszorút erre a sírre. Ennek a nemzedéknek az „*Új földesúr*”, a „*Magyar nábob*”, „*Karpati Zoltán*” volt legvégigideálja, ez a nemzedék Jókai költészetét hozdotta körül a kerék világon, jelenen, múltan és jövőben is.

A politika értebbé korában el kezdte tepszusi Jókai költői habérnit.

de mi nem esőknék szerteitell állunk körülötte és nemcsak azok lelkesedünk, amit írt, hanem azoknak a megnyilatkozásukon is, amelyek szózatot alkáról hallottunk, Jókai halálakor, mint akkori közoktatásiügyi miniszter indítottam gyűlést a siremlék föállítására.

szobának költségeit legnagyobb részt a magyar tanuló ifjúság állereiből szedték össze.

Amire a társadalom erőteljesek bizonyít, azt most egy állam szellemesebb utódom az állam hozzájárulásával valósította meg. Ennek a „siremléknek gyűrűalakja az örökérvényesülést szimbolizálja. Valóban Jókai a magyar ifjúság költője és

ha egyszer egy ifju nemzedék elhidegülne az ő költői művei iránt, az a nemzedék vagy nem volna fiatal, vagy nem volna magyar.

Mikor *Berzeviczy Albert* beszédének befeje-

A most megjelent június 1-i MAGYAR MAGAZIN

meglepetése egy szenzációs pályázat, melynek legértékesebb díjai *Pólya Tibor* és *Zador István* egy-egy mellépörön a nyerőkről. Azonkívül minden pályázó jutalomban részesül.

Ebben a számban közli *Farkas Imre* „Budapestben minden esendes” című regényét.

Főbb cikkek: *Nadas Sándor* utazási elke, *Lestyán Sándor* cikke a hangos filmről, stb.

Művészi képek: Páris, Berlin, New-York életről, Rajzok, karikatúrák, rajtvenyek stb. Értékes kedvezmények az előfizetők részére. A

MAGYAR MAGAZIN
egy-egy számnak ára I pengő. Megjelenik havonta kétszer

zése után a siremléket körülvevő tömeg tapsa és éljenése között helyére indult, megbottolt a sor legelső lépcsőfokán és a földre bukott. A közönség ijedten vette észre, hogy

Berzeviczy elesett, a kormányzó, *Klebelsberg* miniszter és *Hegedüs Lóránt* azonnal odaugrottak hozzá és fölemelték a földről.

Az Akadémia elnökének szerencsére semmi baja sem történt, mosolygva köszönt meg a segítséget és visszament helyére, ahonnan végighallgatta az egész ünnepséget. Ezután *Pekár Gyula* a Petőfi-Társaság nevében helyezett koszorút Jókai sírjára, majd

Hegedüs Lóránt

lépett a közönség elé.

— Mint a Jókai-család legidősebb férfitagja — mondotta — mely halálával közönség, hogy Jókai sírját maradóan emlékké örökítették meg. Amit a nemzet Jókai emlékének ad, azért saját halhatatlanságát örökíti meg. Nyolc évvel ezelőtt mint az ország pénzügyminisztere álltam Jókai szobrának talapzatánál és sokkal nehezebb viszonyok között, sokkal tövöbbs hangulatban, egy sokkal kishitűbb nemzet előtt tettem fogadalmat a család nevében és mondtam jövőmdéki a nemzet előtt. Most családunknak e legszentebb helyen megismétlem e néhány szót:

családunk nagyja, nemzetünk dicsője, legyen tiéd minden rózsá és babér!

Es ha most, nyárelő havában itt és a fölünk oly távol és mégis oly közel pirsoló hajnalpirka-ésőkor meg fog szólni a csaláiban a pitvapatny. Jókait zengje az ő dala is

Az első koszorút hatalmas nemzetiszínű szalaggal a kormányzó tette a sírra; *Herceg Ferenc* a felsőház, *Puky Endre* a képviselőház, gróf *Klebelsberg* a magyar iskolák koszorúját helyezte el a siremlékre. Ezután *Jókai Mór özegegy haladt föl Pakots József karján a siremlék lépcsőin.*

— Jókai Mór özegegy teszi le a koszorút!

— mondotta *Pakots* és a közönség esőndben várta, amíg Jókai néhány percig lehajtott fővel állt a fejfánál. *Baross* püspök hatalmas babérszuszorút hozt; széles fehér selyemszalaggal az a fölírás: „Nagy fiának és egykori tanácsbírájának a református egyház.” A család két rózsaszuszorút tesz a sírra; az egyiknek szalagján emnyi áll: „Béla.” A másikon: „Masa, Róza.” A koszorúk tömege borította már a sírt, amikor a Szilágyi Erzsébet-leánylyceum növendékei egy-egy piros rózsát dobáltak Jókai muskátli hantjára. Egy félóra múlva nem maradt talpalatnyi zöld pászti Jókai virágoskertjében; a legnagyobb magyar meseöndő vasárnap új sífűlőven elmulhatatlan közönsége, magyar asszonyok és gyerekek rózsái alatt folytatta álmát.

Lauri Volpi vasárnapi debüje az Operaházban

(A Reggel tudósítójától.) A leghíresebb két olasz tenorista, *Gigli* és *Volpi* közvetlenül egymásután mutatkoztak be Budapesten. Az utóbbi vasárnap este a „*Rigoletto*”-ban lépett föl először az Operaházban. A publikum jöbbe azon vitatkozott a szünetekben, hogy ki jobb: *Gigli* vagy *Volpi*. Alapítusk meg, hogy ritka gyönyörűség, amelyet úgy *Gigli*, mint *Volpi* föllépcsői jelenetek, mert hiszen mind a kettő páratlan a maga nemében. A *Lauri Volpi* orgánuma hősibb jellegű, kevésbé puha, de főként magasságában fölfilmulhatatlannal éres. Helyen ragyogó felsőkénttel sohasem halotunk és felsőcsiszterének szélessége, átúto erje meg a *Martinelli* és *Kieparát* is fölmúlja. Enekiechnikája szintén az ideális olasz „bel canto” példaképe lehet. Pianoja, „mezza voce”-ja ugyan nem olyan ideális, mint a *Gigli*-é, de a fortissimókat remekül bírja és orgánuma korlátlan dinamikai hatásokra képesíti. Előadásában magávalragadó hev és lendület van. Már az első fölőadás ariosóját is megismételtették, a második fölőadás duettje, a harmadik ária után percekig zuzott a taps. Természetesen a bravurosok énekelte „*La Donna e mobile*”-vel alig akart betelni a publikum. *Volpi* mantuai hercege megjelenésben s játékban is rokonszenves, illúzióit keltő. Szereplőársai közül: *Sándor Erzsé* (a sokszor mellátott kitűnő Gilda), *Palló Imrét* (*Rigoletto*), *Wencell Béla*, *Sándor Mariská*, *Komáromi* emeljük ki. Az előadást *Fleischer Antal* karnagy biztos kézben tartotta és temperamentumosan, színesen vezette. (p. 1.)

Gyermekköcsik

legtökéletesebb kivitelben és legolcsóbban

HOCHMANN LAJOS cégnél
VII. Erzsébet-körút 4. (Emke mellett)

Kerti bútorok, vas- és rézbútorok, paplanok, takarók nagy választékban és igen jutányosan

A Belváros és Erzsébetváros legújabb szenzációja a Splendid kávéház

IV, Károly király-ut 18 alatt

MEGNYILT

Kellner József újpesti gépgyáros vasárnap éjszaka gázzal megmérgezte magát és meghalt

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap éjszaka Kellner József újpesti mechanikai gépgyárost hozzátartozói holtan találták lakásán. Köllner Újpesten a Jókai-utca 19. szám alatt lakott, családjával együtt. A gyáros

esaladját vasárnap este látogatába küldte, így egyedül maradt otthon. Amikor éjszaka a mit sem sejtő család gyanútlanul hazaérkezett, meglepetéssel konstatálták, hogy a lakásban nagy gázzal van. Az egyik szobában Kellnert a pamplagon találták, a feje plaid-del volt letakarva.

A gyáros már halott volt. A gázesővet a szájába vette s a plaiddel azért takarta le a fejét, hogy a gáz minél gyorsabban végezzon vele. Kellner, aki 52 éves volt, bucsulevelet hagyott hátra, amelyben arra kéri esaladját, bocsássák meg tétét,

a nyomasztó gazdasági viszonyok

miatt kénytelen véget vetni életének, mert a küzdelmet nem tudja elviselni. A tragikus esetről az éjféle órákban értesítették a rendőrséget.

Vasárnap dél óta fegyveresen néz farkasszemet egymással Mödlingben a Heimwehr és a Schutzbund

Katonaság indult Bécsből Mödlingbe, hogy az ostromállapotban lévő várost megmentse a véres összeütközéstől

Bécs, június 2.

(A Reggel tudósítójától.) Mödlingben vasárnap délelőtti a szociáldemokraták által rendezett gyermekkiránduláson a szociálista szülők és a Heimwehr egy kisebb csoportja összecseréltek egymással. A szociálisták a báró Mensdorf mödlingi Heimwehr-vezér vezetése alatt álló Heimwehr-csoportot főszoletolták, hogy engedjék utat a kiránduló gyermekcsaplatnak. A Heimwehr emberei a főszoletításra azzal válaszoltak, hogy a gyerekeket útteleget szétvertek. A gyerekeket kísérő szociálista rendezők és szülők erre a Heimwehr ellen fordultak és a csoport tagjait

agyba-főbe verték.

Báró Mensdorf olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy állapota aggodalomra ad okot.

Vasárnap délután

a Heimwehr parancsnoksága mintegy 400 embert vont össze Mödlingben, hogy elégteltel szerezzenek a délelőtti inzultusokért.

A fegyveres Heimwehr-csapat a mödlingi városbába cél vonult, hogy felállásra vonja a városka szociáldemokrata polgármesterét, azért, mert nem védte meg őket. A szociálista köztársasági védőőrség, az ugynevezett Schutzbund erre szintén mozgósította embereit. A városka esendőreit is készütségre helyezték. A városka hadiállapot képet mutatja.

Az esti órákban a fegyveres ellenfelek még mindig szembenállanak egymással. A fővárosból nagyobb katonai készütség vonult ki Mödlingbe, hogy megakadályozza az esetleges összeütközéseket. Valószínűnek tartják, hogy az éjszaka folyamán

összeütközésre kerül a sor.

Körözik Palásthy Irén — „személyleírását”, hatósági közeg elleni erőszak vétsége miatt

(A Reggel tudósítójától.) A pestvidéki törvényszéktől a budapesti főkapitánysághoz átirat érkezett, amelyben a pestvidéki törvényszék

Palásthy Irén színésznő személyleírását közzétett.

Az átirat szerint, amelyet a pestvidéki törvényszék az ország összes hatóságainak megküldött, Palásthy Irén alaposan gyanúsítható Sasfalmon 1928 szeptember 10-én Kiss II. József rendőr sérülésmére elkövetett

hatósági közeg elleni erőszak vétségével.

Annakidején emiatt megindult az eljárás is Palásthy Irén ellen, miután azonban tartózkodási helye ismeretlen volt, a pestvidéki törvényszék személyleírás körözés útján akarja megtudni Palásthy Irén tartózkodási helyét

s ezért főszoletolja az összes hatóságokat, hogy a színésznő holletét neki föltalálás esetén azonnal jelentésük be. A személyleírás szerint Palásthy Irén 1902 október 27-én Rákospalotán született, magyarul és németül beszél és férjhez. Ehhez a kissé hiányos személyleíráshoz a magunk részéről pótlólag még hozzáfűzhetjük, hogy a szobánforgó Palásthy Irén közéleti, széke, szépen cselekszik, elegáns, graciózus jelenség, felesége Hans Bartschnak, az amerikai színházi managernek, állandó tartózkodási helye Newyork, U. S. A. (tehát angolul is beszél), e pillanatban azonban Hollywoodban tartózkodik, ahol a „No No Nanette”-t vezetik föl vele hangos filmre s ha A Reggelből ertesülni fog, hogy személyleírását körözik, bizonyára haladéktalanul tudatni fogja pontos címét is a pestvidéki királyi törvényszékkel... Egyébként olvasóink kíváncsiságát kielégíti

tendő, utánajártunk, hogy mi az a főbenjáró bűn, amely miatt a kedves kis Palásthy Irén személyleírását körözik és sikerült megtudnunk, hogy

Palásthy Irén kis kutyával utazott a rákos-palotai vicinálison

s amikor Kiss József II. rendőrfőszoletította, hogy szálljon le a kutyával a vonatból —, nem volt hajlandó leszállani. Most aztán megvan a baj. Körözik.

MacDonald levele A Reggel-hez

(A Reggel tudósítójától.) A világ érdeklődésének középpontjában Ramsay MacDonald áll, holnap talán a brit birodalom miniszterelnöke. Érdekesnek tartjuk e historiai alkalomból olvasóink emlékeztetőbe idézni azt a levelet, amelyet egy hozzáintézett kérdésünkre MacDonald irt A Reggel-hez annak idején.

Dear Mr. Lazar,

W. Nikolaus Lazar,
"A Reggel"

I am much obliged by yours. of the 21st

giving me your views on the Hungarian Minority question.

I have been paying some attention to the needs of your

country but at the moment I think it is inexpedient that

I should say anything. I can assure you that that does

not mean that I have nothing to say.

Yours very sincerely,

Ramsay MacDonald

Kedves Lázár ur!

E hó 21-éről kelt levelével, amelyben ön előttem a magyar kisebbségi kérdést fejtette, végtelenül lekötelezett. Nagy figyelemmel kísértem hazája válságát föllőró sorait, a jelen pillanatot azonban nem tartom célszerűnek arra, hogy erről a kérdésről bármit is mondjak. Biztosíthatom azonban, hogy ez a kijelentésem korántsem jelenti azt, mintha a kérdésről nem volna mondanivalóm.

Öszinte tisztelettel

Ramsay MacDonald.

97 halottja van a délamerikai földrengésnek, egy város teljesen rombadőlt

Newyork, június 2.

(A Reggel tudósítójának távirata.) Buenos-ayresi jelentések szerint a mendozai földrengés még mindig nem ért véget és újabb földrengéseket észleltek. Villa Atuel városát a földrengés teljesen rombadőlt. Az újabb földrengések folyamán ismét hat ember vesztette életét. A halottak száma most már egyedül Atuel városában 97.

Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezet

butor- és lakberendezési osztályában

IX, Tinódy-utca 3 (Mester-utcai székházunk mellett). Telefon: J. 419-05

Minden igénynek megfelelő, elsőrendű, szolid kivitelű

butorok (ebédtő-, háló-, uriszoba stb.) és

lakberendezési tárgyak (szőnyeg, csillár, rádió, zongora stb. is)

előnyös áron, kedvező fizetési föltételek mellett kaphatók.

Tekintse meg butorosztályunk mintatermeit

Nézz meg
áruházam kirakatait
Felér egy divatrevüvel
Éjjel 11-ig kivilágítva
Radó Aladár
nőruha áruháza
Bécsi-utca és Deák Ferenc-ut. sarkán

HORVÁTH MIKSA SZŐNYEGIPAR R-T

Alapítva:
1903

MAGYAR VACUUM CLEANER

Alapítva:
1903

Szőnyegek művészies javítása, mosása és festése

V. VISEGRÁDI-
UTCA 62. SZÁM

VÁKUM KLINER

TELEFON: LIPÓT
906-98 ÉS 906-99

Szőnyegek és szőrmék nyári gondozása

Bud Jánost június 12-én nevezik ki kereskedelemügyi miniszterré, Herrmann pedig a villanyosítás kormánybiztosa lesz

A kormánypárti „Hangli-parlament“ a kormány ujjaalakítását várja a miniszterelnöktől

(A Reggel tudósítójától.) Amire a kormánypárti teők és kabaréelőadások nem voltak képesek, az sikerült most a tavaszak: megteremtette a vártékot. Az Eszterházy-utcai pártkör ugyan továbbra is kong az ürességtől, a parlamenti folyosó elhagyatottabb, mint valaha, a kormánypárti képviselők azonban érzik, mivel tartoznak a hazának és választóiknak, mindenképp megbeszélnek az ország ügyes-bajos dolgait — reggelizés közben a dunaparti korzó kertházában. A képviselőház négynapos szünetében is itt,

a kormánypárti „Hangli-parlament“-ben

futottak össze a hírek, amelyek közül legérdekesebb, hogy Bethlen miniszterelnök Madridba való elutazása előtt felszólította Herrmann és Bud minisztereket, egyezzenek meg végre egymás között abban, mikor akarják a kereskedelemügyi tárcának már régóta esedékes válását megoldani.

A két miniszter a június 12-i dátumban átlapodott meg.

Ekkor mond le Herrmann és ekkor nevezik ki kereskedelemügyi miniszterre Bud Jánost, Herrmann visszamegy miniszterelnök tanárák és ebben a minőségében

összel már előadásokat is tart a Műegyetemen, de csakhamar kinevezik a villamosítás kormánybiztosává

és mint ilyen igyekszik majd megvalósítani azt az elektrifikációs programot, amelynek végrehajtásául mint kereskedelemügyi miniszter adós maradt. A Hangli-parlament vezérei szerint a fokozódó kereskedelmi és mezőgazdasági válság közepette nehéz a helyzete a kereskedelemügyi miniszterumban Budnak, de főleg Mayernek a földművelésügyi miniszter-

riumban. Mayernek nagy hibájául rójják föl, hogy a költségvetési tárgyalások folyamán nem tudta energiával és eredménnyel képviselni a földművelésügyi tárcá érdekeit, mint

„A párisi megegyezés nagymértékben hozzájárul a világ politikai stabilizációjához“

— mondja Hoover elnök

Páris, június 2.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A szakértők konferenciáján a megállapodás most már minden tekintetben teljes, csak egyetlen vitás pont van fenn, hogy Németország hogyan kárpótolja Belgiumot a megszállás idején Belgiumban kibocsátott márkákért, amelyek elértéktelenedtek. Belgium ezek fejében tudvalevően 37 éven át évenként 25 millió márkát követel. Ennek a kérdésnek megoldására

Jaspar belga miniszterelnök vasárnap váratlanul Párisba érkezett

s azonnal a George V.-szállóba ment, ahol hosszasan tanácskozott Owen Younggal, a szakértői konferencia elnökével. Közvetlen a tárgyalás után Schacht és Kastel német delegátusok tanácskoztak hosszasan Owen Younggal. A Reggel tudósítójának értesülése szerint német részről most az az igyekezet nyilvánul meg, hogy ezt az anyagi kártérítést területileg rekompenzálják.

adják vissza Eupent és Malmedyt, amelyeket a versaillesi békeszerződés Belgiumnak juttatott.

például Klebelsberg a kultusz-tárcáét és ezért állását annyira megingótnak érzik, hogy

a földművelésügyi tárcá jelöltjeinek száma napról-napra szaporodik.

A Hangli-parlamentben ilyen körülmények között elhatározták, hogy június második felében érintkezésbe lépnek a Madridból visszatérő miniszterelnökkel és azt a javaslatot teszik neki, hogy

a nyári szünetben rekonstruálja kormányát, őssel pedig már új kormányt mutatkozzék be a parlamentben.

Francia oldalról ez a követelés heves ellenzésre talált, mint minden, aminek a békeszerződés megváltoztatása a célja. A „Paris Times“ washingtoni jelentése szerint politikai körökben a párisi jóvátelet konferencián létrejött megegyezést a háborús adósságok ügyét ismét az érdeklődés előterébe helyezte.

Hoover elnök kijelentette, hogy a párisi megegyezés a világ politikai stabilizációjához nagymértékben hozzájárul.

Pierpont Morgan a „Mauretania“ földészterére szállt, hogy visszautazzék Amerikába.

„A miniszterek nem tudnak pihenni, mert nem tudnak szabadulni a gondoktól...“

— mondotta Vass-József vasárnap Szekszárdon

Szekszárd, június 2.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Vasárnap adták át ünnepélyes keretek közt Vass népjóléti miniszternek diszpolgári oklevelét. A miniszter kíséretében voltak: Bud közigazdasági miniszter, Szabóky, Scholtz és Drehr államtitkárok, Ripka főpolgármester. A város határában a minisztert Jankó főispán fogadta. A városban nagytermében rendezett díszközgyűlésen Kramolin vármegyei főorvos volt az ünnepi szónok, akinek üdvözlőszavaira

Vass miniszter

közel egyórás beszédben válaszolt: — Most már dereng az a kor, amikor az államot már nemcsak adóbehajtó szervezetnek tekintik.

Sulyosan vétkezett az a képviselő, aki kijelentette, hogy a kormány és a nemzet nem ugyanaz.

mert — amint az angliai választás is mutatja — a nemzet akarata teremti a kormányt. Ezért az egész kormány irányzata nevében veszem át ezt az oklevelet. Amíg más ember elvégzi munkáját és lepihe, a miniszterek nem tudnak pihenni, mert nem tudnak szabadulni a gondoktól, amelyek a Miskerec és a De profundisból áradnak folyton felénk.

Lángból font ostorral kell elűzni a közelétezőt azokat, akik önsz érdekeiket szolgálják.

A külföld felé nem kéro szóval és könyörgéssel kell fordulni, mert az nem hat meg senkit. Dolgozni kell és takarékoskodni és akkor zengeni fog az élet templomában a hálaadó ének.

14 napos férfing-vásár!

Fogalomná vált múltévi

férfing-vásárunkat

ez idén megismételjük!

Az idei vásárunkra inganyag-különlegességeinket még nagyobb tömegben dolgoztuk fel és előnyös anyagbeszerzésünk folytán módunkban van a tavalyinál még sokkal szebb és egészen kiváló minőségű körülbelül

20.000 drb saját készítményű Ia se-lyem pouplín-, valamint angol zephír-, oxford- és Broche-INGET

június hó 1-től 14-ig

10

16 és 18 pengő helyett

pengős

egységárban árusítani

Ingeink főérdeme: kifogástalan szabás, elsőrendű munka, amit cégünk 55 éves fennállása garántál!

LUSTIG EDE-cég Budapest, Rákóczi-ut 2.

CSAK DETAIL-VEVŐKET SZOLGÁLUNK KI! VIDÉKI MEGRENDELÉSEKET UTÁNVÉTEL

Vidéki vevőinket felkérjük, hogy rendeléseiket sürgősen küldjék be, mert megismétlődhetik a tavalyi eset, hogy mire a megrendelések beérkeznek, készletünk kifogy

fogkrémet.

Fehéret üdit, konzervá.P. Tubus 1.00 Ft, nagy tubus 1.90 Ft. DR BUDAI EMIL RY BUDAPEST.

Cipőüzletemet átalakítom

Ezen idő alatt rendkívül olcsó árak!

Női cipők 8.-, 12.-, 16.-, 19.-, 21.- pengő
Férfi cipők 17.-, 19.-, 21.-, 25.- pengő
Füredőcipő 95 fillér

Szekely Miksa cipőáruház

Kecskeméti-utca 8

Az angol választások és a magyar revízió

— Irta Hadik Mihály gróf —

Vasárnapra véglegessé vált az angol választások eredménye. A nagy mérkőzés és a finis izgalmai után, most a kombinálódó gazdag és nem éppen érdektelen játéka következik. A világ legnagyobb adminisztrációja kifogástalanul és kristálytisztán pergette le a hatalmas tömegek választási aktságait, s a rádió, telefon és kábel pillanatok alatt röpitette szét a világ tribünjein izguló millióknak az eredményt: **a munkáspárt győzelmét, amely talán még MacDonaldot is meglepte.** A részletek még hiányoznak, de kétségtelenül látszik, hogy a munkáspárt diadalában jelentős szerep jutott annak a sokszázézer bakfiszavazatnak — tehát huszadik életévüket betöltött fiatal leányoknak! —, akiknek szerepét Lloyd George előre feltételezte, s akikkel kapcsolatban megjósolta, hogy az ő besorozásuk a választók közé teljesen bizonytalanul teszi a szavazatot. Mert a leányokat nem elvek és érvek, hanem ösztönök és hangulatok vezetik, s velük a választási agitáció folyamán számolni nem lehet. Függetlenségüket és rokonszenvüket gyorsan félkelti egy fiatal jelölt, egy kellemes bariton és egy jól szabott zakajt. Nem beszélve arról, hogy a választás napján eső, kőd, sőt — napos idő is lehet. Lloyd George joggal félt a fiatal leányokról! Az első ataknál a „flapper” rózsaszín körmeit megmutatja, s talán nem is szégyelli, hanem hangulat és nem a sikk döntött mérsékelt, hanem az örök asszonyi érzés, amely mindenképp a Békét akarja, aminek legfőbb garanciáját a munkáspártban látja, mert a nőnek a férfi másra kell, nem arra, hogy idegen harcokban pusztuljon el nyomorultan a győzelemért.

A nyugati kultúrán nevelkedett emberek a nyugateurópai eseményekben olyan jelenségeket szoktak látni, amelyeket figyelmeztető előjelként fogadnak a kelet európai országok számára. Az angol fordulat láttán — amely a fascizmusnak mondott belügyminiszterrel kormányzó konzervatív párt helyett — a munkáspártot lendíti az angol politika élére, önkéntelenül fölvetődik mindenkiben a gondolat: vajon most már mástól is az angol munkáspárt programja felé terelődik-e a politikai fejlődés?

Ákár reménykedés, akár aggodalom veti föl ezt a kérdést, kétségtelen, hogy a 8 1/2 millió munkáspárti szavazat nem egyedül és kizáróan politikai vagy világnézetileg dokumentum. A mai angol választásokat ugyanis jórészt lélektani motívumok döntötték el, a véletlenek sorozatos szerepe mellett. A lélektani okok legfőbb rugóját az angol belpolitikai szélesedésnek kell keresnünk. Ha az angol napi politikát a választásokkal közvetlen megelőzően csak egyetlen olyan des körvonalú kérdés foglalkoztatta volna, amely a közvéleményt állandó izgalomban tartja, akkor a választók számot adhattak volna politikai meggyőződésükről is, nem csak szavazási készségükről. Ez a politikai megfontolás a szavazók többségét még erőteljesebben a polgári pártok felé terelte volna. Emellett szól az a körülmény is, hogy Rothermere kipurított ösztöne most a liberálisokhoz húzott. Rothermere idejében állapította meg, hogy a közvélemény többsége elfordult a konzervatívoktól és a liberálisok felé hajlik. Rothermernek igaza is lett abban, hogy a többség eszerben hagyja a konzervatívokat, de hogyan történhetett meg, hogy a választó-tömegeknek oly nagy része a jobboldali konzervatívoktól balfelé lendületben nem állott meg a liberálisok középpártjánál, hanem továbbment a baloldali munkáspártig?

Mert ez történt!
A dolog lélektani nyitja a belpolitikai szélesedésben keresendő. A politikus számára nem volt szélesödés az angol politikában, de az átlag-angol számára, tehát a tömegek számára, szélesödés uralkodott. Nem dagasztotta a vitorlákat a szél és a politika berkein nem zúgott végig egy olyan vihar, mint 1924-ben, a legutolsó angol választások előestéjén, amikor fölszűrte kerül a hírhedt Szinovjev-féle levél. Indulat, hev, erő lobbant ki akkor, a „politikai meg-

győződés” kifejeződését, a választás előtt. Még most, a legutóbbi heftekben a napi politikának ilyen nagyszabású, de szövevényes problémái voltak, mint: a munkanélküliség megoldása, a bányák nacionalizálása, az ipar racionalizálása és újabb a munkanélküliség módszeres és tudományos alapon beigazolt megoldása. Mindezek talán sorsdöntő, de mégis csak elvont kérdések a tömegválasztó szemében. Megfoghatatlan problémák, amelyekhez csak a hivatásos politikusok és szakemberek értenek. A kispolgár bizonytalansága mellett, mint súlyos tehertétele szerepelt a konzervatív párt határozatlansága és politikai grinzelése, amely az angol-szász természethez híven, napról-napra változta taktikáját. Ezzel a módszerrel érte el a konzervatív kormány, hogy ötesztendő uralkodása alatt egyetlen durva hibát sem követett el, de viszont — egyetlen vívmánya, egyetlen áttűtő sikere sem volt. A középtudat maradt és a középszerepben fulladt meg. Ez volt az, ami a választókban, az eddig konzervatív párti angolban is, a bizonytalanság érzetével a fájóközlanság tudatát társította és mert logikai ítéletének nem nyílt tér, ingatgat elhatározását az ösztön és a hangulat kormányozta. A tömegek nagy része nem mérlegelte politikai hitvallását és impresziók hatása alatt föltűtötte ki a szavazólapok rubrikáit. Enek a lelki folyamatnak — amely a kispolgárokat és asszonyokat millióit adta a munkáspártnak! — nem kis része van a győzelemben.

A munkáspárt győzelme a magyar közvéleményre lelpheti meg legkevésbé, hiszen a magyar közvélemény egész idő alatt Rothermerrel figyelte, aki előbb azt propagálta, hogy az új alsóházban a liberálisok a munkáspárttal lépjenek koalícióra, majd a választások előtt hirtelen és látszólag ötletszerűen egy liberális-konzervatív koalíció mellett foglalt állást. Rothermere idejében látta a munkáspárt előretörését e egyszerre a polgári front megerősítésére sietett. A liberális szavazatok száma (ötödfelmillió) — a kétszerese az 1924-es eredménynek), amely éppen nem áll arányban az elnyert mandátumok számával, kétségtelenül teszik, hogy Lloyd George nem szenvedett vereséget, továbbá is hatalmas tényezője marad az angol politikának. Azok, akik Lloyd George esetleges kormányrajutásától a magyar revíziós ügy előretörését várták a második Internacionálé alapján álló angol munkáspárt hivatalos politikájában sem csalatkozhatnak. Baldwin, aki azt mondotta, hogy „a béke a versaillesi szerződés aldirásának napján szűnt meg” — semmit sem tett a revízió ügyéért s nyílt kérdés marad, hogy az optimista reményben elképzelt esetleges Lloyd George-kormány mikor tehetné volna

aktuálisabb a revízió ügyét? Illúziók helyett emlékezzünk MacDonaldd 1925 szeptemberében Liverpoolban tett azon kijelentésére, hogyha az angol munkáspárt ismét kormányra kerül, módosítani kell a versaillesi szerződés borzalmes szabályzásait, amely kihatásaiiban csak-nem olyan rossz, mint a háború volt.

Az angol munkáspárt a revíziók elvi álláspontján áll. Megbocsáthatatlan hiba volna azonban vérmes reményeket fűzni a munkáspárt kormányrajutásához. Az angol munkáspártot épp úgy kötik az angol világbirodalom nagy érdekei, mint a konzervatívokat és az angol diplomácia óvatossá higgadt hagyományait még egy politikai földregés, egy landslide, ahogy a munkáspárt győzelmét nevezni szokták, sem rendítheti meg. Hisz reménység volna várni azt, hogy egy munkáspárti kormány hatalmi szóval próbálja kikényszeríteni a békeszerződés revíziójának napirendre tüzését, akár a Népszövetség, akár egy külön kongresszus fóruma előtt. A munkáskormány revíziós politikája céltudatos, lépésről-lépésre haladó törekvés a megbontott európai egyensúly helyreállítására a békeszerződések revíziója révén. Kétszázötven évvel ezelőtt szavazott bizalmat és halál az angol parlament a hallgatag Oránának, III. Vilmosnak azért, hogy a spanyol örökösödési háborúban megvédte Európát hatalmi egyensúlyát. Ezt az egyensúlyt, amelyet Versaillesben tíz évvel ezelőtt olyan göggyösen megbontottak, kívánja helyreállítani az angol munkáspárti nem is annyira érzelmű, mint inkább igen józan gazdasági okokból. Az egyensúly helyreállítása pedig nekünk a revíziót jelenti.

Öngyilkos lett egy bécsi mulatóhelyen Gallé Hilda színésznő, a bécsi és berlini színpadok egykor ünnepeit szépsége

Bécs, június 2.
(A Reggel tudósítójától.) A Bélyáros egyik mozdinai mulatójában vasárnap hajnalban öngyilkosságot követett el Gallé Hilda 42 éves színésznő. Az egykor ünnepeit és híres színésznő a háború után minden ragyogást elvesztette. Egy vezérkari szerdes felesége volt és háború után lépett a színi pályára, ahol eleinte nagy sikerei voltak. Berlinben az Apollo-Theater tagja volt s itt is nagy sikerrel szerepelt. Később nem tudott szerződést kapni és végül egy éjjeli mulatóban vállalt állást, mint direktrice.

Táncközben ismeretlen méreg ivott és ajultán összeesett. A mulatóban nagy izgalom támadt. Az öngyilkos színésznő állapota életveszélyes.

MEISTER HÁZI SZAPPAN
MEISTER SZÍN SZAPPAN

Nagy választék	Jó minőség	Legjobb szabás
Panama apacsingek fehér és sötét 9.80	Férfi-féremnemek méret szerint is készülnek	6.80
Sifóning puplín mellel 2 gallérral, fehér és világos mintás		5.75
Oxfordszövésű ing 2 gallérral, világos és sötét alapon		6.50
Selyemiényű puplín bélelt mellel, fehér és színes divatmintás		9.80
Puplín 2 gallérral, legújabb divatmintás, bélelt mellel		11.-
la Oxford divating 2 gallérral		9.50
Oxfording különlegesség a legújabb mintákkal		11.50
Puplín mintás és sima színekben, a legjobb gyártmányok		13.30
Bemberg selyeming bélelt mellel, fehér és színes		12.50
Rövid frenschnadrág		1.85
Zefir rövidnadrág		2.45
Cérna raje és zefirnadrág fehér és színes		2.80
la puplinnadrág rövid fehér és színes		3.90

pénteken csak 1 napig
Június 7-én. **Nyugagy** In hátk-fából, tiszta lenhuzzattal, láb-tartóval együtt **7.88** pengő

Jó minőségű **fianelltakaró** virágos vagy kockás, körülb. 140/190 nagyság **6.48** pengő

E két cikknel a portóköltséget fölszámítjuk.

Postal megrendeléseket utánvételel költségmentesen szállítunk

DIVATCSARNOK
Rákóczi-ut 74

Tricententica

gyógyfürdő, a Kárpátok gyógygye megvalósítja a balneológiai ideált: a beteg közvetlenül a világűrű kénés hőforrásokban fürdik, mivel a források magukban a nagy fürdő-medencékben fakadnak.

Reuma, esz, lechias ellen specializálva.

RÁDIOAKTIV KÉNES ISZAP!
Utazási kedvezmény!
Prospektus és fölvilágosításokat ad: **Fürdőpropaganda**
Iroda, Budapest, IV., Petöfi Sándor ucca 6. szám.

HIREK

Dal...

— Lázár Miklósnak ajánlva —

Be rég is voltam én szerelmes!
Most fáradt vagyok és türelmes.
Nincs már se szenvedély, se láz,
Szívembe remény nem cikáz.

Kiábrándultam önmagamból.
Szép szemekből és szép szavakból.
A valóság csak gyatra kép,
Költészet minden, ami szép!

A szívek repülni akarnak.
Nem tudnak szállni — s lenn maradnak.
Kicsinyek s azt hiszik, nagyok...
En is, ó én is így vagyok...

Azért, hogy szépen énekeltem.
a sorsomat megérdemeltem.
Az ember így is meg lehet, —
ne sajnáljátok engemet...

Somlyó Zoltán

Lordok fiai, márkik unokái, milliomosok öröküsei a Labour Partyban

London, május 31.

Huszonkilenc évvel ezelőtt egy bloomsburyi kis házban tiz-tizenkét rosszul öltözött, egyáltalán nem elegáns és nem disztingvált angol uriember megalapította számos elvtársának kétkedő mosolya kíséretében az angol munkáspártot, az Independent Labour Partyt. A pártalakítás legfőbb apostola a baránszelidségű, de törhetetlen bátorságu wallesi bányászvezér volt, a felejtethetlen Keir Hardie és a munkáspárt taktikájának és programjának mestere: Sidney Webb. E tanácskozárs résztvevői közül sokan még életben vannak. Az a fiatal ember, aki e tanácskozás jegyzőkönyvét akkor vezette, ma ugyanaz, aki boldogan, de a nagy felelősségtől és a bizonytalan helyzetűtől mindenesetre megilletődve, vezére annak a pártnak, amely a legtöbb mandátummal vonul be néhány hét múlva az alsóház termébe. Huszonkilenc évvel ezelőtt 400.000 tagja volt a munkáspártnak és két képviselőt sikerült általános örmírvalóság közepette megválasztatnia. Ma a munkáspárt tagjainak száma sok-sok millióra emelkedett, 288 mandátumot mondhat a magáénak és lehet, hogy a párt vezetői fogják ezuttal másodszer Anglia kormányát a kezükbe ragadni.

Ez az emelkedés és előretörés nem fokozatos és lassu fejlődés eredménye. Az angol munkáspárt tagjainak és mandátumainak száma miúdig nráisszerűen növekedett. Az első két munkáspárti képviselőt 1900-ban még megbámulták, mint valóságos világsodát. A legközelebbi választás a fölényes mosolyt már kissé savanyuvá torzította, mert az 1906-ban megválasztott parlamentben már 29 képviselője volt a pártnak. Az emelkedés 1906 és 1923 között körülbelül számtani arányban történt, minden választás az előzőhöz képest kétszerannyi mandátumot hozott a munkásság politikai pártjának. 1923-ban 192 munkáspárti képviselőt választottak meg, ha az emelkedés ezuttal még nem torpan, a munkáspárt abszolút többségre ugyancsak lett volna a most megválasztott alsóházban, mint amekkora a megelőzőben a konzervatív párt majoritása volt.

Ha ezt a pártot, amely az angol történelemben szinte elképzelhetetlen pályát befutotta, alaposan szemügyre vesszük, ha az ember sorra beszélget vezérével és vezérkarával, ha végighallgatja parlamenti vitáikat, ha látja a munkáspárti képviselőket az alsóház folyosóján vagy az előkelő Athenium Club termében, akkor kénytelen megállapítani, hogy ez a párt sokkal inkább angol, mint munkáspárt.

Hogy mennyire nem egyesítette magában a munkásságot, annak a legkésebb bizonyítéka az, hogy még a mult választáson is nagy ipari kerületekben, mint Leedsben, Nothinghamban vagy Southamptonban, ahol túlyomó többségben munkások voltak a választók, konzervatív képviselőket választottak meg. Viszont az angol intellektuális ifjuság képviselői tömegesen menekültek a munkáspártba a két nagy

történelmi párt svdr és minden új gondolatlót irtó légköréből. Így került a munkáspártba több, mint egy generáció óta nemcsak az angol szellemi élet vezetői, mint Shaw és Wells, hanem az uralkodó osztály legfrissebb és legújabb szellemi vezetői is. Az angol munkáspárt szervezeti vezetők, tudósok, művészek, publicisták, arisztokraták és milliomosok családok vegyülete. És ezért nem hasonlítható ez a párt semmiféle kontinentalis munkáspárhoz. Az angol munkáspárt nem csupán az angol munkásság pártja, nem a szakszervezeti bürokrácia öröklött hitbizománya, hanem szabad egyesülése minden haladó gondolkodásu embernek. Ennek a pártnak a szellemi programját a fabiánusok társasága, Angliának egy emberöltővel ezelőtti szellemi elitje vetette meg. Ehhez a programhoz ez a párt változatlanul hű maradt. Aitaja nyitva áll mindenki előtt, aki haladni és a haladástért harcolni kíván! S bár a párt programjában kifejezetten nincsen benne, ez a munkáspárt képviseli ma az angol közpolgárság, a puritánok, a kvakerek, a nonkonformisták büszke és minden elnyomást gyűlölő hagyományait.

Igy érthető meg az a nagy diadal, amelyet a konzervatív politikai gondolkodás hazájában egy forradalmi célkitűzésű párt arathatott. Nem fél az angol polgár a szocializmuslót és nem fél a bolsevizmuslót addig, amíg lordok fiait, márkik unokáit, milliomosok örökösét illenek egy padban olyan képviselővel, aki ifju korában szénbányák talicskát toltta és olyan nőképvisezővel, aki néhány évvel ezelőtt még eselőd volt. Ennek a pártnak méltó vezetője MacDonald, aki szegény halász fia, de olyan nemes és büszke arcúval díszkedhetik, mint egy skót herceg, ötvén nemes és lezárnazottja, s aki olyan művelt és palleroszt elme, hogy még az Athenium Club tudós tagjai között is megállja a helyét. Minden országban olyan munkáspártja van, amelyet megérdemel...

Az öreg Anglia, amely minden vesztesége, leromlása, elszegényedése és elgyöngülése ellenére is még mindig a legszabadabb országa ennek a világrésznek, még mindig a legkülönb, amit politikában az európai szellem a római birodalom bukása óta produkált, valóban megérdemli ezt a pártot, amelyben normann lovagok unokái fognak kezét szász parasztok sargaival.

Baró Poellnitz Egon

— Derült, éjjeli hűvös idő... A Meteorológiai Intézet vasárnapi jelentésében az időprognózis a következő: Jobbára derült és éjjel még hűvös idő várható, később hőemelkedés.

— Akinek első nap lopták el az autóját. Hanusz László kereskedő, aki a Lágymányosi-ut 20. szám alatt lakik, szombaton megvásárolta a Bp. 22-317. számú Benz-autót, amely a Gizella-utca 53. számú ház udvarán volt garázsírozva. Az új autótulajdonos vasárnap reggel elment az autójáért, hogy az első kirándulásra induljon vele. Legnagyobb meglepetésére kiderült, hogy már hajnalban megjelent a garázsban egy fiatal ember azal, hogy ő az új tulajdonos sofőrje és elvitte a kocsi. Hanusz följelentésére a rendőrség megindította a nyomozást.

— Egy nyugalmazott miniszteri tanácsos vasárnap hírtelen meghalt az utcán. Tragikus hírtelenségrel halt meg vasárnap délben Gyarmathy Viktor nyugalmazott miniszteri tanácsos. Az öreg ur, aki a Tükör-utca 6. számú házban lakott, rendes ebédelőtti sétáját végezte, amikor 2 óra tájban, a Lánchíd budai hídfőjénél hirtelen rosszul lett és összeesett. Azonnal kihívták hozzá a mentőket, akik azonban már csak a beállott halált konstatálhatták. A halál okának megállapítását véget a hatóság a holttestet a törvényszéki orvostani intézetbe szállíttatta.

— Megszökött a Chinoin-gyár kokaintolvaja. Nemrégiben történt, hogy Schwarz Sombó Sándor drogruaség, aki az úpesti Chinoin vegyészeti gyár alkalmazottja volt, 100 gram kokaint lopott a gyárban. A rendőrség Schwarz Sombó ellen megindította az eljárást, közben azonban a fiatal ember ismeretlen helyre távozott. A postvidéki törvény-szék vasárnap elfogató parancsot adott ki ellene.

— Magyar narkózis. Az angol képviselőválasztás jobban érdekelte a közönséget, mintha itthon száz mandátum fölött döntött volna a belügyminiszterium illetékes osztálya. Elmult Magyarországon az alkotmányos élet szeretete, narkotizálták a polgári szabadság ösztöneit? A magyar polgár valóban elképedt az angol választások lefolyásán, amelynek menetét, közel huszonhárommillió ember szavazását, nem befolyásolta sem a kormányhatalom, sem a főispán, sem a választási elnök, sem a szolgabíró, sem a jegyző, sem az adóhivatal, sem az adóellenőr, sem a rendőr, sem a csendőr, sem a bába. Csuda egy dolog! Ilyesminek a lehetőségéről is leszoktatták a magyar honpolgárt. Beszélhetünk itt szabad választásról, hogy keserűen vagy cinikusan egymás arcába nem kacagjunk? Arról viszont senki egy kukkot sem szól, hogy az igazi alkotmányos élet hiánya termelte ki azt a bürokráciát, amelynek uralma alatt elzsbibad a szellem, lefontnyad az akaratérő, kihal az önbéserzet, berozsdásodik a hazafiság, porrá és hamuvá válik minden ambíció, alkotóvágy és kezdeményezés. Alkotmányos élet és szabad választás hiján a parlament közköltéséges nyelvélőstülletté válik, a független bíráló pedig gerinesorvadásosan totyog a közélet tereén. Amelyik hatalom nincs ellenőrizve, az olyan, mint a hógorgeteg, minden mozdulatával növekszik, súlyosodik és minél tovább gurul, annál félelmesebb. Különösen nálunk, ahol a független polgári elem hoinap talán már a mult idők emléke és gazdasági rendszérünk ügyeslővén teljesen a protekcióra lesz alapítva; ahol oly sok a szolga és oly nagy a szolgaság. Az angol választások egyik tanulsága: magyar narkotizált kormányozni nem lehet! Inkább nézzenek le, ahol a Jövendőlt vívó élet vánszorog, a magyar közönség, az intelligencia, a polgárság... rettenet, szívzakadás ezekben a szórakozott, bánatos szemekbe tekinteni, lent, a járdán, ezekben az apadó orcákba, ezekben a felöltökre, amelyekről a szőgyenkezés lekoptott, ezekben a foszlott gallérokra, ezekben a dugdosott kézelőkre, ezekben az életunt lábbelikre... A jajszőnák visszhangra kell találni a nemzetélet vigyázóinál! Ez már nemcsak az angol választás tanulsága...

— Vasárnapi eltűnés és üngyilkosságok. Wurm Péter főpincér 20 éves felesége Huszár-utca 8. szám alatti lakásukon vasárnap fölakasztotta magát. A fiatal asszony, akat a férje holtan talált a lakásban, gyogyihathatlan betegsége miatt követte el tettét. — Kozma Gyula fiatal gyári tisztviselő Bibor-utca 5. számú lakásáról eltűnt. Főből levelet írt hozzátartozóinak, hogy ne keressék, mert már ügysem találják életben. — Kárász István Thököly-ut 35. szám alatt lakó gazdatiszt bejelentette a rendőrségen, hogy felesége, aki elutazott Saigetvárra, oda nem érkezett meg, utközben nyomavészett.

— Lederer Frigyes, az ismert osztrák szeszgyáros fiát Franciaország nem adja ki Ausztriának. Bécsből jelenti A Reggel tudósítója: Az osztrák hatóságok kérésére hetekkel ezelőtt letartóztaták Párisban Lederer Frigyes, az ismert szeszgyáros fiát. Az osztrák kormány azért kérte Lederer kiadatását, mert földözletleket hozott forgalomba. A francia igazságügyminiszterium most hozta meg döntését, amellyel a kiadást megtagadta, mert földözletleket hozott forgalomba. Lederer a párisi vizslalóóról azonban szabadlábra helyezte, de Bécsbe persze nem térhet vissza, mert nyomban letartóztatnák.

— YESSO-HENNA A HOSSZU, CSILLOGÓ SZEMPILLAK, MELTYÜZÜ SZEMEK ELŐIDEZŐJE. ABSZOLUT ARTALMATLAN, CSÖK-ÉS KÖNNYALLO.

— Frizurája szelben, viharban mozdulatlan és tökéletes marad egész napon át, ha a teljesen zsermentes argentinai gominál használja. Egy tégely ára, hozzá 1000 3.70 P. Kapható drogériákban, illatezerterakban.

MÉG MA.....

kérjen néhány napi díjtalan bemutatásra rádió kereskedőjétől PHILIPS-hangszórót

..... PHILIPS

Angliából behozott szövetemből

felöltők, raglánok, átmeneti kabátok

készen vagy mérték után, olesó áron, Wilder fértásvabó, V. Városház-utca 20. sz. Telefon: Automata 880-02

Szőrme-, szőnyeg-

megóvás pénzkölcsönnel. BREITFELD szűcs, Váci-ut. 21 Aut. 887-27. Kamat összköltéssel 100 P után havi P 1.20

A vasárnapi körmenet alatt a Dunába ugrott és elmerült egy fehérruhás leányka

(A Reggel tudósítójától.) Nagy izgalmat keltő, megrendítő öngyilkosság történt vasárnap délelőtt a Margitúton. Amikor a hidon éppen az urnapi körmenet haladt át s a közönség elrepte a hid két gyalogjáróját is,

egy 14-15 éves kis fehérruhás leányka egyszerre csak átvette magát a hid korlátján.

A szemtanúk kétségbeesetten kiáltottak segítségért s a motoros mentőcsónak azonnal el is indult a leányka megmentésére. A szerencsétlen leányka azonban a pesti hídfő közelében

ugrott be a vízbe és mielőtt a távoli budai partoldalról a motoros mentőcsónak a közelébe érhetett volna,

a roppant nagyszámu közönség szorongó izgalma közben elmerült a hullámokban és többé nem bukkant föl.

A mentők üres csónakkal tértek vissza. A tömegben senki sem ismerte az öngyilkos leánykát s így egyelőre a rendőrség sem állapíthatta meg kilétét, természetesen azt sem, hogy miért követhette el végzetes tettet.

— 88 falut döntött romba és 3253 embert pusztított el a perzsiái földrengés. Teheránból jelentik: Khorasszan tartomány kormányzójának ideérkezett jelentése szerint a május elsejei földrengésnek 3253 emberélet estét áldozatul. A sebesültek száma rendkívül nagy. A földrengés a tartomány 88 faluját döntötte romba.

— Halálözlos. Vasárnap délután nagy gyászoló közönség részvétel mellett temették el Baracs Károly udvari fanécsot, a Győr—eberfurti vasút vezérigazgatóját a farkasréti temetőben. A temető bejárata mellett állították föl a budai zsidó hitközség volt elnökének ravatálát, amelyet két sor égo gyertya vet körül. A ravatal mellett Budapest rabbitestülete foglalt helyet és ott voltak a budapestköri és vidéki hitközségek elnökei és rabbijai is Baracs Károly nagybátyjával, Löw Immanuel felsőlázi tisz. szecedi főrabbiával és élükön. A közönség sorában a Baracs- és Löw-családok tagjain kívül megjelent Papp József, az ügyvédi kamara elnöke, Kassay Károly, Sándor Pál, Glückstahl Samu, Kozma Jenő, Harrer Ferenc, Frey Kálmán, a Tiszde alelnöke, Vámbéry Rusztem, Lázár Miklós, Belke Manó, a Győr—eberfurti vasút igazgatója és a közéletnek sok ismert személyisége. Kiss Arnold mondta az első beszédet. Lovagias, lelkiismeretes, nyugodt ember arca a Baracs Károlyról — mondotta —, amelyen csak akkor támadt föl a komor harag, ha az alacsonyassággal került szembe. Gerinces ember volt a hatalommal, mélyszó, felkeltő szavakkal és alázatos, szorgalmas, minden igaz tudással szemből. Különös ember volt Baracs, a szó legnevezesebb értelmében. Most akadunk rá névtelen följegyzéseire, amelyekben fölírta azoknak a nyomorogó magyar iróknak, mindenféle letelekeltetési napi öregeknek és óráknak, külföldi egyetemeken kúzkodó magyar diákoknak a nevét, akiknek szinte szárazul és pirókodva ó nyugodt egész életét át látogatását. Ó nem szerette a szitakötőjeleket, akik száraznak zománcát csillogtatják a sötét mélységbe föl. Az igazság Bayard lovagja volt, aki a szabadságharc tüzeihez főpánfjának szemérmét foglalta. Ezután Edelstein főrabbi beszélt Baracs Károlyt, majd Kulenbura Salamon, az Országos Iroda, Kriesshaber Adolf a budai izraelita hitközség, Heller Bernát pedig a rabbiépítő intézet nevében beszélt. Utánuk Bárczy István, mint a Budai Klub elnöke, emléktársat beszélt Baracs Károlyban. — Minél tovább ismerte valaki Baracsot — mondotta Bárczy —, annál mélyebben megillóttással kellett meghajolnia egyénisége előtt. A mi régi Budapestnek kongeniálisabb volt az ő lelke. Akkor nem pártok és folkezetek voltak, hanem csak magyar polgárok és olyan fővároszt igyekeztek alkotni, amely messze világon hirdesse a magyar nemzet összefogó szentelítást. Pfeiffer János a Pro Palestina Szövetség nevében beszélt, a sirmál pedig Balassa József Baracs harati nevében mondott beszédet. — Vasárnap délután a Kerepesi-úti temetőben nagy részvétel kíséretében Barsanyi Kálmán a Dohányjövődék főtanácsosa, a kiváló író, költő és kritikus, a Petőfi Társaság tagját, volt tart. m. kir. honvédsz. Petőfi Társaság tagját, az ökök-lepel borította. Vitéz Kende-Kirchknopf Gusztáv evangélikus lelkes püspökhelyettes tartotta az egyházi beszédet s mondott beszédet. Az egyházi beszéd után a gyászkezi a székesfehérváros által adományozott díszsír helyre vitte a koporsót. A sirmál elhangozott utolsó ima után Gáspár Jenő a Petőfi Társaság képviselője beszélt, de hivatalos beszéd nem tudott mondani, könnyezve beszélt el a barátjától, a mestertől aki át szívéhez közel engedte. Benko Ferenc h. államtitkár a Dohányjövődék nevében beszélt. Mitóty István, a Magyarországi főszerkesztője Barsanyi egyéniségét, magyar szívet rajzolta meg s kiválóságait méltatta: azt a hazáját lángolóan szerető lelkesedését, amellyel a szerkesztőségben nemcsak feyverre magasztosodott tollával épp úgy szolgált, védte a magyar nemzet, Magyarországi ügyét, mint a háborúban. Végül Alsóghy Zolt, az „Elet” folyóirat szerkesztője nevében mondott beszédet. — Nemes dr. Hohenhausen Mária nagyapján Bősbén váratlanul elhunyt. Ó alapította a szombathelyi pantiómat, amelynek haláláig kizárólagos tulajdonosa volt.

— Lukács György a titkos választójogot és a numerus clausus eltörlését várja az angol választások eredményétől. Az angol választások eredményéről a kormánypart túlyomó többségének az a véleménye, hogy ez a magyar belpolitikára semmi befolyást nem gyakorolhat. Ezzel szemben különvéleményt jelent be Lukács György, aki ezeket mondotta A Reggel-nek:

— Azt hiszem, hogy az angol választások eredménye az angoloknál nem is, de közelről mindenestre befolyással, szabadulva irányban bizonyos jöteknny hatással lesz a magyar belpolitikára. E jöteknny hatás alatt értem a numerus clausus lényeges enyhítését, sőt teljes eltörlését, továbbá a határozott haladást a titkos választójog megalkotása felé. De ettől eltekintve, előnyösnek tartom az angol választások eredményét a revizió szempontjából is, mivel a konzervatívokkal szemben mind a munkáspártban, mind a liberális pártban megvan a hajlandóság, hogy hozzányuljon a revizió kérdéséhez. Véleményem szerint egyébként közel van már az az idő is, hogy a magyar kormány a Népszövetség elé lépjen ezzel a kérdéssel. Ennek előkészítése érdekében azonban a legfontosabbnak tartom, mindenáron ápolni a Franciaországgal való jó viszonyt.

— A Reggelhez beküldött könyvek, amelyek bírálataira visszatérünk: Pethő Sándor: Fiháros emberöltő. (Andrássy Gyula, Apponyi, Grünwald, Béke, Prohászka, Tisza, Ugron és Vassonyi portréja). — Lakatos László regénye: Angoramacska (Athinaeum). — Dr. Csorna Kálmán: „A szociális gyermekvédelem rendszere. (Eggenberger). — Török Sophie versei: Asszony a karosszékben. (Nyugat).

— Az új Erzsébet-sugárút, amely a főváros egyik legszebb városrésze lesz, máris megteremtette a maga szenciációját. A Károly király-út 18. szám alatt elkészült a főváros egyik legragyogóbb kavéházja, a „Splendid”-kavéház, amely a mai és jövő kor igényeinek megfelelően és a nyugati államokban meghonosított legmodernebb berendezéssel megnyitott. Ezen igazán rég nélkülözött kavéházzal úgy a Belváros, valamint az Erzsébetváros közönsége egy kellemes és minden komforttal berendezett otthont fog találni szórakozóhelyén.

— Neumann Berta, V. Dorottya-utca 3. értesíti a t. hölgyközönséget, hogy modelljeinek kiállítását folytatniban van.

— Gondolkozom, tehát — vásárolok — mondja egyik hölgy a másiknak, ami igen természetes, mert a Róca díszlet előkészítésként divatházban oly ócsón vásárolhat minden hölgy — amire talán egész életében nem volt alkalma. (IV. Kiváló-utca 2.)

— Fültiltás keltenek a Vártes és Sebestyén-éig különleges amerikai fürdőruhát és strandkabátok nagy választéka.

M.A.C. 24 órás

Hősök Emlékversenyén

az oldalkocsi kategória

GYŐZTESE

Urbach László

motorkerékpáron

Az összes motorkerékpárok **abszolút legjobb** átlagsebességet futja, melyet csak a helyezett autók tudtak elérni.

Solo kategória

GYŐZTESE

Kassa Károly

350 KCM.

HARLEY-DAVIDSON

oldalkocsi kategória

Második

HARLEY-DAVIDSON

Harmadik

HARLEY-DAVIDSON

A solo kategóriában egy 2 évi mindennapi használatban levő, cca 20.000 kilométert már megtett, teljesen széria-modell, 350 kcm. alulvezérelt Harley-Davidson győzött a lényegesen nagyobb hengerűrtartalmu gépekkel szemben.

Az oldalkocsi kategória második helyezettje 2 év óta állandó használatban levő Harley-Davidson, a harmadik helyezett pedig egy közel négyéves, 100.000 kilométeren fölül futott, 1200 kcm. erősségű modell, tehát az összes győztes Harley-Davidson-motorkerékpárok mind használt, teljesen széria-modellek és ennek dacára ezen 100%-ig megerősített versenyt főlényesen nyerték a szintén részvétel számátalan gyári új speciálgépekkel szemben.

Minden hozzáértő tudja, mit jelent 24 óran keresztül éjjel-nappal egyfolytában magas fordulatszámra jártni a motort, teljes sebességgel menni rossz utakon, helyenként szakadó esőben megtenni ezer kilométeren fölül távolságot.

Ez az eredmény fényesen igazolja a

100%-OS

megbízhatóságot
tökéletességet

Mindkét gyártmányt képviseli

MAJLÁTH

VI, Gróf Zichy Jenő-utca 17

VI, Hunyadi-tér 12

TELEFON

Legszébb
FÜR DÖR UHÁK
Legjobb
Legelőgánsabb

Holzer

udvari szállító divatházában
IV, Kossuth Lajos-utca 9

Rózsadombi Gyermekeotthon

Budapest, II, Ákos-utca 17-19
A fogaskerekű kiindulástól harmadik villamosmegálló

A város legszebb, legmodernebb e célra épült üdülője. Egész éven át nyitva. 4-14 gyermekek számára

Vizsgázott gyermekkertésznők felügyelete alatt. Állandó orvosi felügyelet

2000 négyszögöles parkban a Rózsadomb lejtős oldalán, 300 méter a tenger színe fölött

Kis pesti notesz

1.

A vasárnapi Jókai-ünnepségen **Pekár Gyula** volt a Petőfi-Társaság szónoka. Husz pereig szónokolt körülbelül, majd befejezve beszédét, így szólt: „*Most pedig elhelyezem a síremleket a Petőfi-Társaság koszorúját.*” Ezzel hátranyúlt a koszorúért, de koszorú — nem volt sehol. A Petőfi-Társaság koszorúját egyedül nem is vitték ki a síremlekekhez. Elfelajzottak róla...

2.

Londonból írják a notesz számára: nagy jólékonycélu gardenpartyt rendeztek az elmúlt héten, amelyen résztvett a velszi herceg is. Az egyik teniszező elárulja, hogy ismert londoni hölgy és mondani szépség, megszólította a velszi herceget és kérte, hogy *egyet-ideig egy csésze teát.* „*Mibe kerül?*” — kérdezte a herceg. — „*Út fontba, Fenség!*” — felelte a hölgy s már töltötte is a teát, majd a csészt ajkaihoz emelve, átnyújtotta azt a

hercegnek s így szólt: „*Most pedig, Fenség, — öt-száz font az ára!*” A velszi herceg ránezett a hölgyre, kivette a csekkfüzetét, kiállított 500 fontról egy csekket, majd így szólt: „*Most pedig kérem egy másik csészeből a teát...*”

3.

A „*Ce coir ou jamais*” című, idén legdivatosabb francia parfönt leutánozták a németek. Címe: „*Druff-druff!*”

4.

Szombat este a szép és ambiciózus **Odescalchi Kája** hercegné rendezésében műsoros propagandasté volt a Renaissance-Színházban. Színrekerült **Bibó Lajosnak** egyfőlvonása: „*Érik a vetés!*”, ezt megelőzően pedig a hercegné mondta el ugyan-
csak **Bibó** szívbemerkölő, szép prólogusát. A nézőtérben ott láttuk az **Andrássy-, Zichy-, Károlyi-, Bethányi-, Odescalchi-, Majláth-, Széchenyi-, Apponyi- és Szapáry-** családok tagjait, valamint számos közéleti kitűnőséget. Az estély, amelynek rendezése körül **Salm Nóra** grófnőnek is tevékeny része volt, szépen sikerült.

(e.z.)

— **Alkotmányünnep volt vasárnap az olasz követségen.** Vasárnap délelőtt folyt le az olasz követségen az olasz alkotmány évfordulójának alkalmából rendezett házi ünnepség, amelyen **Durini di Monza** gróf rövid beszédet intézett a jelenlévőkhez. Beszédében hangsúlyozta a nap fontosságát és magasztalta a nagy olasz triász: **Itáliát, a királyt és a Ducc-t.** Utána a **Balillák** és a fiatal olasz kislányok, a **Piszele Italiane** énekkara hazafias dalokat adott elő, majd a követség a megjelenteket gazdag büffével vendégelte meg.

— **Vasárnap verekedés Üpéssten.** **Szilágyi Albert** rákoszentmihályi fiatal ember vasárnap éjszaka **Üpéssten**, a Váci-ut 1. szám alatti vendéglő előtt **Üzveket társaság** nagyobb verekedésbe keveredett. A verekedők a rendőrt is megtámadták, aki kardot rántott és **Szilágyit** fejbavagta. A fiatal embert, miután a mentők bekötötték, elállították az úpesti kapitányságra.

— **Mackensen és Tirpitz** résztvettek a **Stahlhelm** müncheni kongresszusán. Münchenből jelentő **A Reggel** tudósítja: A Stahlhelm kongresszusának vasárnap záróünnepélyén mintegy **100.000 Stahlhelm** vett részt. Az ünnepségeken megjelent többek közt **Mackensen** vezértábornagy és **Tirpitz** tengernagy is.

— **József főherceg** Békásmegyeren vasárnap leleplezte a **hősök emlékművét.** **Hadás** tábornok zászlósja után **József főherceg** beszélt és **kicserélte a 32-es és 1-es honvédek hadititkét**, majd koszorút helyezett a szoborra, amelyet **Ábrámsy László**, a képviselőház elnöke is megkoszorúzott.

— **Az ÉME vasárnap ünnepelte 10-ik évfordulóját.** Vasárnap délelőtt ünnepelték az **Ebredők Egyesülete** fővállásának tízedik évfordulóját a régi képviselőházban. **Buday Dezso** elnök, **Paloczi Horváth István**, **Kádár Lehel** és **Zsirkay János** beszéde után **Sontagh Tamás** a Tesz üdvözlőjét tolmácsolta, **Horváth Géza** a Mánzs képviselőtében mondott üdvözlőszavakat.

A székfőváros m. kir. pénzügyfelügyelőség közli: 605-
kal fölemelték az 22. jótékonycélú állami sorsjáték nyertesüzeinek összegét és a 30.000 pengő foyveremény mellett egy új, 30.000 pengő nagy nyertesemény is van. Egész sorsjáték 3 pengő, fél sorsjáték 1.50 pengő. Huzás már e hó 8-án, szombaton.

— **Fogadjunk**, hogy én is állandóan az Arion-fokkrémet használja, ha egyszer megpróbálta. Fehérit, üdít, konzervált.

— **A nagy bajok megmaradnak...** „*Mindnyájan tudjuk, hogy országosra az a baj, hogy adminisztrációk kimerültségben az alka-elintézésében, kimerül abban, hogy fölülről várja a rendelkezéseket, az utasításokat és hogyha azok elmaradnak, saját iniciatívájának hiányából vagy semmit sem tesz, vagy csak félvállaló cselekedésekkel ugyszólva, de az ügyeket való lényegükben el nem intézi. Ennek a következménye, hogy megmaradnak a nagy bajok, amelyeknek orvoslása oly égetően sürgős és fontos. Arra van tehát szükség, hogy józan emberek végre a néppel érintkezve, megértsék a bajokat odakint és a helyszínen orrosolják azokat, a helyszínen gyakorolják azt, amit az embernek polgártársai javára tenni kell. Ebből, erősebb, hatékonyabb ellenőrzést tartok szükségesnek és azt, hogy a kormány oda mások is kiküldjön, akik időről-időre az állapokat megvizsgálják. Lehetnek ezek ellenzéki pártállásúak is, lehetnek azok, akikben a kormány bízama van és legfeljebb tisztviselőket is, akik a helyszínen kellő szigorral lépjenek föl azokkal szemben, akik a mai időben nem tudják megérteni azt, hogy az adminisztrációknak nem a kiképzése a főfeladata, hanem az, hogy a nép bajain segítsen.*” (Gróf **1917** **Március 3-án** ülésén.)

— **Szerencsétlenség a kávéház ablaküvegével.** **Gróf József** 64 éves fakeskedő, aki rendkívül rövidlátó, vasárnap délután vigyázatlanságból úgy ment be a **Rákóczi-ut** **Munkácsy-kávéháza**ba, hogy nem vette észre a nagy ablaküveget. Az üvegtagja, amelynek **Gróf** nekiment, szilánkokra tört és az üvegdarabok a fakeskedőt súlyosan megsebzették. **Gróf József** a mentők a Kun-utcai kórházba szállították, ahonnan, miután sebeit bekötötték, a lakására vitték.

— **Türr István régi lakóházán vasárnap leleplezték az emléktáblát.** A Türr István-utca 7. számú házat, amelyben az olasz szabadságharc híres magyar generálisa pesti tartózkodása alatt harminc éven át lakott, emléktáblával jelöltette meg a ház mostani tulajdonosa, **Horváth Nándor** kormányfőtanácsos. Az emléktáblát, amely **Kisfaludi-Stróbl Zsigmond** műve s amely erősen és habérkoszorúval üveztetten Türr tábornokot ábrázolja, vasárnap délután leleplezték le nagyszámú és előkelő közönség jelenlétében. Az ünnepségen a főváros **Liber Endre** tanácsnok képviselte, az olasz királyi követség részéről a távollévő követ megbízásából **Aufuso Filipo** követségi titkár és **Antonio Widmar** sajtóattasé jelentek meg. Képviseltette magát a Mánzs is, **Tormay Ceil** vezetésével. Az ünnepi beszédet **Horváth Nándor** mondta. Kegyeletes szavakkal emlékeztetett meg Türr Istvánról, akit személy szerint is jól ismert, s amint mondotta, csak kötelességgel teljesítette az emléktábla föllállításával, amely látható jele annak a fiztetetnek, amelyet a **Közönség** **Legények rangig emelkedett legendás hős iránt minden magyar érez.** A székfőváros nevében **Liber Endre** tanácsnok vette át az emléktáblát és köszönetet mondott **Horváth Nándornak** hazafias gesztusáért.

— **Az idel nyár még sokkal forróbb lesz, mint a tavalyi.** A kámbula még a denidőre is lebuza a kabut. Az idei divatszalon legkelendőbb eltké a férling lesz. **Luszig** Ede-éig június 1-től június 14-ig nagy férling vásárt rendez, amelyen körülbelül 20.000 darab színt, készítményt sokmennyiségben, angol, zselé, osztrák és broché-inget árultanak 16 és 18 pengő helyett 14 pengő összegéig. Emlékszik a tavalyi nagyszerű **Luszig** Ede férlingvásárra? Az idel vasárnap még nagyobb attrakció vanak. Okévetlenül olvassa el a cég mai lapunkban megjelent hirdetését.

— **Rejtélyes égett sebek a szentendrei vámnál találták.** A szentendrei vámnál a vasúti sínek mellett még szombaton egy férfiholttestet találtak. *Ugy látszott, hogy a 12 év körüli ismeretlen halott talán szívszélhűtésben halt meg hirtelen és ezért beszálították a bonctani intézetbe.* Közben **Risztics Lázár** rendőrtanácsos a megégett nyomozás alapján megállapította, hogy a halott **Hajser Gyula gépész-laktósmester**, aki elváltan élt a feleségétől. Vasárnap reggel, alighogy ezt megállapította a rendőrség, a főorvosok orvostani intézetből jelentették, hogy a holttest boncolását abbahagyták az orvosok, mert **büncselekmény nyomait fedezték föl és kéri a rendőrség** kiszállását. Az orvosok megállapítása szerint **Hajser Gyula súlyos égett sebeket szenvedett és ez okozta a halálát.** A rendőrség most újabb nyomozást indított, hogy **Hajser miképpen szenvedhette ezeket az égett sebeket és holtteste miképpen került a várnál megölt a vasúti sínek mellé.**

— **A gyermekeket szigorubb büntetőeljárás** vélemben kell részesíteni szülők és gondozók kínzásai szemben — követelte vasárnap a gyógynevelőgörsök kongresszusa. Vasárnap a **Magyar Gyógynevelőgörségi Társaság** országos kongresszust tartott. **Tóth Zoltán** főtitkár jelentése után **Botlender Fülöp** elnökök, **Petri Pál** és **Nagy Árpád** pedig a leghökökkel választották. **Nagy Árpád** elnök megnyitóbeszédében országos gyógynevelőgörségi intézmény megszervezését sürgette, amely a jogyártós gyermekek hozatártoztott tanácsát támogatná. **Erdei-Harrach Béla** elmondta, hogy Magyarországon ma több mint 100.000 testi, értelmi vagy erkölcsi fogyatékosában szenved ember van, akikről a statisztikai hivatalnak pontos adánygyűjtést kellene végeznie, hogy be lehessen vezetni a vagyontalan jogyártós gyermekek nyilvános gondozását. **Ranschburg Pál** az időségek megelőzéséről és az idős gyermekek orvosi védelméről tartott előadást és a **Lezássági orvosi tanácskérés** propagandájára hívta föl a kongresszus **Ángel** elnökét. **Németh Péter** főorvosok tanácselnök gyermekvédelmi törvény megalkotását és gyermekvédelmi hivatalok föllállítását sürgette. A gyermekkínzások megakadályozására a gyermekeket huthatóbb büntetőeljárás vélemben kell részesíteni szülőkkel és gondozóikkal szemben. Az ifjúmunkások és tanpöncök higiénikus és szociális viszonyait külön szakközlőgyűlések ellenőrzik. **Németh tanácselnök** ezután kötelező pályaválasztási irada föllállítását ajánlotta, majd **Papai Zoltán**, **Schreiner Ferenc**, **Bárczy Gusztáv**, **Herold Károly**, **Szabó Károly**, **Pánczél Imre**, **Révész Margit** és **Schumann Adólf** tartottak előadást.

— **A berlini rendőrség vasárnap egy kommunista fölvonulás minden résztvevőjét letartóztatta.** Berlinből jelentő **A Reggel** tudósítja: A rendőrség vasárnap este egy kommunista fölvonulás valamennyi résztvevőjét letartóztatta, mert a fölvonulatot **vörös frontharcosok egyenruhájában vonultak föl.**

— **Tízéves találkozó.** A Markó-utcai főgimnáziumban 1919 őszén érettségizett növendékek 10 éves találkozója a Zöldhordó-vendéglőben (Batthyány-utca) e hó 13-án este tartták meg. Ertesítéssel szolgált **Katona István** a Club-kávéházban.

— **Pólya Tihor** és **Zádor István** egy-egy művészi mellportréja a nyercéről képezi a „**Magyar Magazin**” legnagyobb pályázatának két első díját. Azonkívül sok meglepetés, művészi képek, szenzációs cikkek a „**Magyar Magazin**” most megjelent júniusi számában.

— **Gyomorféreg ellen „Ship”** szódabikarbóna. Közmelekedési csepp „**Ship**” (szódabikarbóna (filátos). Naplesítés, székfűtés ellen „**Ship**”-vaszál.

Amerikai fürdőruhák Strandkabátok és Pyamák nagy választékban Vértés és Sebestyén Muzeum-körút 15

Concours d'élégance 1929 a Magyar Athletikai Club sporttelepén.

Fiat 509 COUPÉ ROYAL **Fiat 520** COUPÉ Grand Prix nyertese ezüst szalaggal **Fiat 525/N** SEDAN Grand Prix nyertese ezüst szalaggal

Magyar Fiat Automobil R.-T. Budapest, IV., Váci-utca 12. Telefon: Automata 804-91

SZÍNHÁZ

Reggeli levél

Mondja, kedves A Reggel,

mit nyomoz ki ma reggel?

— A Kérdés, ugyebár, a Fővárosi Operett-színház „Coque Robin”-darabjára vonatkozik. (Coque Robin-daraboknak hívják Newyorkban mindazokat a darabokat, amelyekben vagy a színpadon, vagy a nézőtérben lehetőleg revolverrel megölnék valakit s a végén, — lehetőleg a mellettem ülő emberről sül ki, hogy ő a gyilkos.) Nos, a nyomozás munkáját ez esetben nem rám, de Mr. Kertészre és Rubinyi főügyelőre bízta. „A pók” szerzői, én legfőképpen a nyomozás kritikáját nyújthatnám át helyült...

— Tegye azt és nyújtsa át!
— Parancsoljon. Az cfajta kámforos, nyárégi szórakozásról semmi esetre sem beszélhetünk abban a tenorban, mint amelyben komoly, főszereplői művekről szokás, még akkor sem, ha Magyarország könyvfogyasztásának hatvan százalékát valóban Edgar Wallace regényeire csik, mint ahogy ezt egy könyvkereskedőtől bárki autentikusan is megtudhatja. Ez a „Coque Robin” — műfaj! Éppen olyan, mint az operett vagy a burleszk, a grand guignolnak Newyorkra s az amerikaiakra átszabott változata, dráma, annak az ordenárbb fajtájából, specialisan tömegfogyasztási célokra előállítva. Egyszóval, tömegcikk, olcsó és ingerlő, made in U. S. A., mint a rágógumi vagy a töltőtoll s isten tudja meg, hány Wannemaker-cikk. Magyarországra ezáltal importálták először s meg kell állapítani, hogy az újdonságnak hatása volt. Orfeumban vagyunk, folyik az előadás, egyszerre valakit a nézőtérben lelőnek. Jön a rendőrség, a színházból senki el nem mehet, amíg a gyilkos meg nem kerül... Moraj, izgalom, érdeklődés — s tulajdonképpen már meg is volt nyerve a esata!... Az elkényeztetett, albizakodott és igen-igen szakértő magyar publikumnak új jutékért adtak a kezébe s hálás volt érte, mert egy szebb jövőndő zálogának tekintette...

— Hogy értem ezt?
— Egy kicsit úgy is, hogy némi változást az eddigi programon a magyar közönség is szívesen fogadna. Valahogy nem elégíti ki már egészen az, hogy a frakkos bonviván a harmadik fölönös végén (minden harmadik fölönös végén!) ollárhoz vezeti az égszínkékruhás naivát. A világot sem mondom, hogy „A pók” című amerikai melodráma lenne a hírnöke egy előjövendő programváltozásnak! De mégis, végre, valami más, új szín a rivalda piros-fehér világlátásában... Riport, ahogy a magyar szin-

lap jelzi, ha kissé a fejletlen és naiv amerikai újságírás tónusához alkalmazkodóan, meglehetősen naiv és n'hol (színpadi értelemben) együgyű is egy kicsit. A magyar előadásnak azonban van egy olyan művészi attrakciója, amely sok mindent expiel. Ez az attrakció Kabos emberien meleg s fájdalmasan szép commedia dell'arte-szerűen őszinte és érdekes alakítása a színpadi büvész szerepében. Ezért érdemes megnézni a darabot. A darab eszelekményénél fogva rajta kívül a két rendőri szerep a legfontosabb természetesen. Rubinyit az egyenruhás rendőrfőügyelő kicsit nyers, egészenesen brutális szerepben akceptáljuk is, de Kertész, az amerikai detektív, szinte legendás figurájában — ezuttal befejesolt. Nem az ő hibája, a rendezésé! Hát így él a fantáziában egy amerikai detektív, Mr. Szabolcs? Ilyen negédes, kiabáló próbababa, ilyen jólszabott, szivdöglesztő piperkő? Ez mégsem operett, kérem! Nézzék meg Vendreyt vagy akár Radót is, mind a kettő olyan kabinettfigurát vágott ki, mintha csak a newyorki „chichester”-ek közül válogattak volna modellt maguknak. Az állam leessett ámulatomban. Hát Kertészt ne lehetett volna vezetni?! Egy ugrás a színpadra, két szót elmondok előtte s már más síneken van az egész! Az ő szereplése a rendezés érzékeny presztízvesztése, az idej mérlegből máris le lehet írni!

— Hölgyek?
— Gombaszögi Ella játszik egy nézőtéri amerikai polgárnőt a szüllye jobbközép tízedik sorban. Olyan Kodak-összintességgel, hogy ha akadna valaki, aki nem ismerne(?), bátran tényleges civil nézőnek tarthatná... Ez a ropant eredeti, külsejében kicsit darabos, de mindig okos és tehetséges színész, a kómikái színpad legrokonszenvesebb értékei közé tartozik. Örömmel láttuk viszont a másik női főszerepben, a detektívregények örök leány szerepében, a bájos, diszkus, és hangulatos Székely Lujzát. Finom, karesu és illatos, mint a Maréchal-Niél. Horváth Elvirának is alkalma nyílt egy kiscsdé alakításra: meg lehet elégedve magával...

— Más esemény nem is történt a héten?
— A royalorfeumbeli „Juniusi kabaré”-k körül — nem. S most már egyre kevesebb is lesz, korlatovább, amár a színen utolsó hónapját a színházak alatosan ki akarják használni. S míg egyik oldalon az Andrásy-úti Színház legutolsó műsorának 126. előadásá-

val vasárnap este bezárta kapuit, addig a Magyar Színházban például ma délelőtt kezdenek el próbálni egy új darabot, mégpedig szokáshoz híven — egy operettet. A francia eredetű Birabeau és Dolley írták, Stella Adorján adaptálta magyarra s főszerepét Szokolay Olly és Dénes György játsszák. Szokolay egy szabályt, Dénes egy pincért, aki elveszi önagyságát feleségül, de önagysága a nászéjszaka előtt megszökik, hogy évek múltán, amikor már az egykori pincérből ugyanabban a hotelben maitre d'hotel lett, megérkezzék mint grande dame s luxusappartement-bérlő. Madame odatessi a maitre d'hotel elé az írást, hogy váljon el. De a maitre nem válik. „Előbb egy éjszakát, azt az éjszakát” — mondja. S meg is kapja. Söt — természetesen, Madame el se megy tőle többé... Hát nem valami új, de amikor már a strandfürdők is megnyitottak... Készül azonkívül a Király is még egy operettre, a Fővárosi pláne egész nyáron nyitva akar tartani egy revüoperettel...

— A Vig operettje?
— Egyik érdekessége, hogy Rajnay először fog életében énekelni benne. Amint tudja, külföldi zenészeimnél kívül magyar zenészek is kaptak megbízást, hogy készítsenek hozzá számokat, így többek között Márkus és Tamásy, Márkus kóta helyett — londoni gramofonlemezeket nyújtotta át a megrendelt számokat a direktciónak. Négy legújabb számát, amelyet Pesten még nem is ismernek, de amelyeket a londoni gramofontársaság már le is fektetett... — Örissli. Na és most egy szót a royalbeli kabaréről...

— Egész mulatságos. Főattrakciója egy három képből álló dr. Szöke-Szakáll-darab, amelynek főszerepét maga a szerző játssza természetesen. Meg kell állapítsuk, hogy Szöke sokat tanult Berlinben, az egyéniségében tényleg van valami, ami egy (magyar) Pallenberge emlékeztet, amint azt a premiéren a színház egyik elragadtatót igazgatója a fülembé sugta. Színess lett, az kétségtelen, tehetséges, szíve is van, ami pallenbergi értelemben is a legfontosabb. Ez a darab, amelyet a maga számára írt, már Berlin hatása. Amolyan „Strohch”-szerep, egy tragikomikus figura, vegyítve szívevel, humorral s orfeumi trükkökkel, ez utóbbiakkal nyilván azért, mert a szerző igényeszerű brillirozásra hajlamot érez magában. No de a darab!... A darab, Herr Szöke!... Das ist ein grosser Schmarren! Csupa halandzsza, rossz helyzetkómikum, olcsó, kopott színpadi flitter az egész. Egy értelme sincs! Dénes György, Pethes Sándor, az érdekes és pikáns Gábor Mara és a friss Sugár Flóri (akinek egy jó

Mindent fölülmul kiárusításunk!

Ezt annak köszönhetjük, hogy

a legjobbat adtuk a legolcsóbbban!

Rácz Dániel

Divatház IV, Kigyó-utca 2. szám

Egész életében nem vásárolhat oly olcsón kabátokat, ruhát, kompiét stb. mint most!

G y ö z ö d j é k m e g !

Nyári kabaré a Royal Orfeumban
Szöke Szakáll vendégjátéka

Kezdeté ¼9 órakor

Helyárak 50 fillértől 5 pengőlig

Fürdő-
köpeny
P 13.80

Mielőtt
nyaralni
megy,

senki se mulassza el

frottierkelme és fürdőköpeny

szükségletét az olcsóságáról
országszerte ismert

GERŐ

maradék- és
divatru-
házában
Budapest,
Andrassy-ut 6

beszerezni.

Tájékoztatásul:

Mosó muszlin méterje . P -62-től
Divat műselyem . . . . P 1.45-től
Foulard selyem mint. . . P 3.58-től
Impremi muszlin . . . . P 5.98-től
Crepe de chine . . . . . P 6.98-től
Frottier kelme . . . . . P 7.50-től

magánszáma is van) s még jónéhányan jätsszák a többi szerepet, kicsit zavartan, kicsit elképedve... Van ezenkívül a műsorban Harmath Imrénének egy briliáns blüettje a lillafüredi furásról (a publikum agyonnevette magát rajta) s Zerkovitz Bélnak egy finom muzsikájú kis operettje (kár volt a számat elherdálni) Vadnay ifjúszerző ur ötletes szövegére. A szép és dekoratív Dobos Annie és Sárossy jätsszák a két főszerépet. Radó a „32-es baka vagyok én” melódiájára 32-es számmal ellátott hordársapokban énekl, hogy ő a 32-es hordár. Csuda dolog. De a Bethlen-kámtünő. Herzeg Bethlen-karikaturája ezuttal is sikeres. Egyebekben...

— Ki lesz végre a Belvárosi Színház új...
 — Ne folytassa. Annyi pályázót emlegetnek, hogy ha azok valamennyien leülnének a színház nézőterére, végre annyi idő után újból telt ház lenne a Belvárosiban. Ha csak a legösszebiliseket említem az outsidereket teljes figyelmünküülhagyásával, akkor is igen szép lista jön ki. Látavezető természetesen Beöthy László, őt követi Lengyel Menyhért, majd Somlay, aztán Lányi Zsigmond, aki már régóta érezteti, hogy szívesen kerülne szorosabb vonatkozásba a színházzal, Bárdos Artur, aki szintén komoly jelölt, végül Bródy Pál, a Víz-színház volt rendezője. Beregi Oszkár, Ernst Endre, sőt egy Hatvány nevét is emlegetik...
 — Oriás! S végül is kié lesz a győzelem?
 — Akinek a legtöbb pénze lesz s legtöbb kedve lesz hozzá, vagyis akinek a pénz és a kedv egyenes arányban fog egymás mellett haladni. A Belvárosi társulata egyébként valószínűen turnéra megy még ebben a hónapban...
 — Molnár?
 — Dolgozik, reggeltől estig, amint azt Darvas Lili egy vasárnap nyilatkozatában olvasom... Egyébként nagyon tetszett neki a „Liliom” előadása...
 — S Darvas? Mik a tervei? Hol tölti a

nyarat?
 — Most Bécsben jätssza a „Danton“-t, amint ezt a mult héten megírtam, aztán München következik és ősszel újra Berlin. A nyarat Svájcban és a Lidón fogja tölteni s alig várja, hogy szabadságára mehessen, 120-szor jätsszolta „Olympiá“-t, 80-szor Shaw „Mesalliance“-át, most is éjjel-nappal próbál, nem csoda, hogy, amint mondja, nagyon ki van merülve...
 — Egyszer már Pestre is gondolhatna azért...
 Milyen sícsépen látnók újra magyar színpadon...
 — Kérem. Tolmácsolni fogom Molnár Ferencnek s ha a nyáron találkozom vele valahol — neki is... Au revoir.

* Salamonék Miskolcon. Miskolcon kezdte meg vasárnap vendég szereplését Salamon Béla és társulata. A színházat utolsó helyig eladták, Salamonéknak nagy sikerük volt.

* Vizsgafeladás. Vasárnap délután vizsgafeladás volt a Magyar Színházban. Színpadon a „Kaméllás hülyg”, amelynek címszerepét Csillag Anna jätsszolta. Finom megjelenés, szép, meleg hangja van s egész szívvel jätsszotta.

* Gábor József-emlékművel. A minap elhunyt kiváló énekművész barátai köre ma este 7 órakor a Zeneművészeti Főiskola nagytermében hangversenyt rendez Gábor József emlékére. Góth Sándor mondja el bevezetőül Harsányi Zsolt ez alkalomra írt megemlékezését. Az est műsorának keretében fellépnek: Sándor Erzs, Medek Anna, Bodó Erzs, Sándor Mária, Székelyhíd Ferenc, Szende Ferenc, Palló Imre, Somló József.

* Megismétlik a Madász Allee-csoport mozdulatművészeti estjét. Mult hétfőn tartotta az Új Színházban Madász Allee mozdulatművészeti csoportja nagyszerű bemutatóját. Most, a nagy érdeklődésre való tekintettel, az előadást szerdán este 8 órakor megismétlik, ugyancsak az Új Színházban, még pedig a szerződésükkel szűnőskor jätára. Jegyek a Menoránál s az Új Színházban kaphatók.

* Reményi-díj-pályázat a Zeneművészeti Főiskolán. Nagy érdeklődés előzi meg az idei Reményi-díj-pályázatot, amelynek jutalma egy 1000 pengő értékű, Reményi hegedűkészítésmester által készített hangversenyhez szól. A Zeneművészeti Főiskola hat legjobb műveire közzé teszi a nagyerőtelű díj elnyeréséért. A versenyt dr. Hubay Jenő főigazgató elnöklettel, a tanári karból alakult zsüri dönti el és a legjobban jätsszó növendéknek ítéli az értékes díjat. A hangverseny szabad bemenet mellett 6 hó 6-án délután 3 órakor lesz megtartva a Zeneművészeti Főiskola nagy hangversenytermében.

Csak két-három cigarettát vásárolnak manapság, panaszolták vasárnap a dohánykísérusok

(A Reggel tudósítójától.) A rokkant katonáknak és a hadiözvegyeknek még ma is legáhitottabb álmuk a trafikengedély. Pedig a háboru óta évről-évre növekedett a trafikosok száma és ezzel arányban csökkent a dohánykísérusok jövedelme is. Vasárnap délután a régi képviselőház tanácskozótermében gyűltek össze a budapesti dohánykísérusok, hogy elpanaszolják mai szomorú helyzetüket. A gyűlés meglehetősen izgatott hangulatban folyt le. Diendorfer Miksa nyugalmazott ezredes, a Dohánykísérusok Szövetségének az elnöke

három pontban foglalta össze a trafikosok legsürgősebb kívánságait.

1. Szüntesse meg a pénzügyminiszter a trafikosbetrárlást. 2. Csak ott engedélyezze a trafikos szaporítását, ahol fontos állami és közérdek kívánja. 3. Az eddigi 9% jutaleket emelje föl 10%-ra. Sikolya István rokkant főhadnagy, a szövetség titkára a trafikok zárárkérdésének rendezését tartja a legégetőbb problémának.

Széthuzásra, versengésre és civódásra

adott okot a jelenleg főmálló rendelet, amely megengedi, hogy a trafikokat hajnali 5 órától kezdve éjjel 1 óráig nyitvatarthassák. Az új engedélymentesek, akik családjukkal és társaikkal vezetik a trafikokat, szerinte kíméletlen mohósággal használják ki az engedélyezett időszak minden óráját. A régi engedélymentesek, aki nagyon sokszor magányos, fáradt, öreg özvegyasszony, nem bírja ezt az iramot. Kís István a vasárnap délelőtti zárórárt sürgeti, míg Kővér László azt hangsúlyozta, hogy Erubekeny kárt jelentene a kinevesztés és a dohánykísérusoknak, ha a záróra megszorítását vagy korlátozását keresztülvinnék. Az emberek ma két és három darabszám veszik a cigarettát és ott veszik, ahol nyitott trafikot találnak.

Kétezer magyar tapsolt vasárnap a Freudenauban a magyar tenyésztésű Beaupréau győzelmének, amely kolosszális stílusban nyerte az osztrák Derbyt

Bécs, június 2.
 (A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Tizenötöztizen nézték végig az osztrák Derbyt, amely nem volt ugyan paradés Derby, mert a toalettek fölvonulása most is elmaradt, egyszerűségben maga az udvari páholy vezetett,

ahol Miklas elnök szürke zakóban fia, leánya és Steeruwitz kancellár társaságában képviselte a mai Bécs köztársasági szellemét. A Jokey Club szakaszán sok esch, osztrák mánás és magyar urak, élükön a Lovaregylet elnökével, Odessalchi herceggel. Ez még a régi világ régi paradésja, az urak itt kifogástalan Derby-mészig vannak öltözve, a hölgyek Derbytoalettkben, ezenkívül aztán élesen elválasztó keresetlen polgári egyszerűség. Nagyjában a divatban egy forradalmi lépés öltik szembe, hadüzenet a rövid szoknya ellen,

szóval az alaposan meghosszabbodott szoknyáké a jövő. Ezt a Derby-publikumot mégis jobban a 30.000 schillinges Derby érdekli, amely a versenyprogram negyedik száma. Az indulókat jelző táblára 14 ló számát húzták föl. Ilyen monstruózus mezőnyre a legrégibb Derby-látogatók is alig emlékeztek. Az indulók között a magyar tenyésztés fölényesen volt képviselve. A verseny favoritja a lesvári ménes lova: Beaupréau. A ringben másfélszeres pénzen kínálják, de a totalizátor-kasszáknál roskadásig le van fogadva. Ellenfelét a hungenfensek Rothschild báró lovában, Corvusban látják. A verseny első fázisában Rothschild báró színei látszanak elől,

az ördögi dresszt (fekete test, vörös sapka) viseli a favorit messze leghátul, vására lovagolva.

Beaupréau a táv előtt fokozatosan följyomul s a közönség dörög tapsai közt, mint végtelen könnyű győztes, őt hosszal éri el elsőnek a célt. Corvus második, Discus, a vezető ló har-

madik, Sömogy a negyedik. Ilyen jätsszi könynyedséggel Sanskrit őla nem nyerte Derbyt a Freudenauban. A Derby-győztes lovasát, Esch Győzst, aki a helediki Derbyjét nyerte most vasárnap, zájosan ünneplik s a tréncet is, ifj. Mravikot.

A kékszalag győztesét senki sem vezeti vissza,

a ló gazdája, néhai Springner Gusztáv leánya. A tavasszal tragikus körülmények között özvegygé lett Fould báróné mély gyászban van, nincs jelen lova győzelménél.

Admirál
 Az előkelő világ találkozóhelye
Belvárosi helyisége nyáron át nyitva
 Amerikai szellőztetés
Magyar-utca 5
 Tel. Aut. 851-26 Asztalrendelés

ILYEN MÉG NEM VOLT BUDAPESTEN A VILÁG LEGÉRDEKESEBB DARABJA

APÓK
 FŐVÁROSI OPERETTSZÍNHÁZ

Vigszínház
 Szombaton, június hó 8-án először

A Volga-bár
 Irta: Felix Gandera. Fordította: Harsányi Zsolt
Főszereplők: Titkos Iona, G. Kertész Ella, Lázár Mária, Tassy Mária, Góth, Rajnai, Hajmássy, Gárdonyi, Bárdi

Naplesütésre Szélkifújásra Sebkezelésre

»SHIP«

vase?ra; szagtalan. (Tiszta, bőr- és cinkvaselin.) Dobozban, tubusban

★
 Gyomorégés ellen

»SHIP«

sződabikaarbona
 Tökéletesen tiszta, iztlen Por- és tablettá-alakban

Főraktár: Dr. Buda! Emil Rt., Budapest

Francia, amerikai, angol

fürdődresszek
 magassarku amerikai
fürdőcipők
HOFFMANN SPORTÜZLET-ben
 Erzsébet-körút 48
Royal Apollóval szemben

A vasárnapi országos lovasünnepélyen legnagyobb sikere Jékey László nagybirtokos gyászbaöltözött trianoni lovacsapatának és a legfiatalabb urlovasnak, a tízéves Rudnyánszky Tomminak volt

(A Reggel tudósítójától.) Az országos lovasünnepségek, amelyek szombaton délelőtt kezdődtek el, vasárnap a tenyészállatvásár kiállítási területének állandó concourspályáján folytatódott. A déli órákban már eleven, nyári színektől tarkított a pálya, a tribün és a pályakörök. Ott láttuk a napbarnított arcú, feketementés, eszímás kiscsúzdák és a kék atillás, pirosnadrágos, daliás huszárok között a tábornoki kar csaknem minden tagját, a földművelésügyi minisztérium főtitkárságát dr. Plósz Béla államtitkárral, az arisztokrácia képviselőit Andrássy Géza és Teleki Sándor grófokkal élőkön s végül a lovassport közismert rajongóját. A külföldi vendégek közül megjelentek Miklós oldenburgi királyi herceg, gróf Waldersee György és Schwagemakers Hermann rotterdami polgármester.

A IX. kerületi levelezőnek indulói nyitották meg a program egyes számain s a pálya közepén álló hatalmas megafonok tájékoztatták állandóan a publikumot a verseny részleteiről. A verseny kimagasló eseménye a kiscsúzdák és lovasleventék disztribúciója volt, amelyen résztvettek a hollandiai és németországi lovasegyesületek és az összes magyar

vármegyék kiküldöttével. Festői látvány volt a mintegy négyszázötven lovasból álló vármegyei lovacsapatok fölvonulása a különböző, de népes formahűekben, amiknek kék, vörös, sárga és fehér színváltozatait hirtelen egy gyászos fekete csapat szakitotta meg.

Tizenkét lovasával jött fekete gyászmagyarban, zászló helyett a trianoni jelvényvel,

két kis fővel, fekete csapata élén lovagolva az öszülő szakállu, hatalmas természetű Jékey László nagybirtokos. Ez a csapat löhőten jött Szatmármegye legkeletibb részéről az ünnepségre. Külön csapat élén lovagolt a tízéves Rudnyánszky Ferenc huszárszadostának fia. A legfiatalabb urlovas délegeten ült hatalmas paripáján és a tribün előtt feszesen tisztelgett a fölzugó tapsokra. A legtöbb versenyt a ceglédi lovasok nyerték, de a programon sikerrel szerepelt a budapesti államrendőrség karusszelje is, amelyet Kollár Elemér főfelügyelő vezetett. Sikere volt a főiskolai hallgatók csoportlovaglásának és a főiskolai hallgatóknak galambirálással egybekötött pótküics, de izgalmas vadászlóvágásának. Dekoratív színpadi látvány volt a díszített kiscsúzdaköcsik versenyé és szinte műlovari teljesítmény a német kiscsúzdalovásnak, Ludwig Guerneck szereplésének.

aki lovával napi 54 kilométer átlagot lovagolva, 31 nap alatt érkezett Neumünsterből a budapesti ünnepségre.

A siker mellé leszögezhetjük, hogy a vasárnap lefolyt lovasünnep nemzetgazdasági értékein kívül még azzal a jelentőséggel bír, hogy az első esetben szerepeltek és mutatkoztak be együtt az ország összes lovassporttal foglalkozó rétegei. Ez a magyar lovassport külföldi mintára történő demokratizálódását jelenti.

*

A verseny eredményei: Kiscsúzdák és lovasleventék disztribúciója: 1. Gömör, Hout, Borsod, Heves vármegye. 2. Géberjén, Győrtelek, Kocsárd. 3. Szolnok. — Hölgyek díjazása: 1. Pauly-Hartmanné. 2. Gróf Almásy Pálné. 3. Eber Amália. — Férfiak díjazása: 1. Krull Géza. 2. Herceg Odessalchi Miklós. 3. Lovag Malanotti Lajos. — Vadászlóvágás: 1. Malanotti Lajos. 2. Odessalchi Miklós. 3. Imre Dénes. — Vármegyék csoportversenye: 1. Cegléd. 2. Nyíregyháza. 3. Csongrád. 4. Monor. 5. Országos. — Kiscsúzdák díjazása: 1. Nagyör János. 2. Biro Ferenc. 3. Füle Ferenc (Cegléd). — Díjazás: 1. Lakos István. 2. Biro Ferenc. 3. Asztalos József (Cegléd). — Urkocsik előhajtása: Elsők: Szandtner Tibor örnagy őtőfogata, a Ludovika negyvesfogata, a külsőpusztaszeri menesesítőtelep kettősfogata. — Díszített kiscsúzdák köcsik: 1. Balog Bernát, Kumló. 2. Lugmayer Ferenc, Zsámbék. 3. Szenci László, Kunszentmiklós. 4. Hatos János, Szabadszállás. — Lódíjazásban: 1. Ifj. Nádasi András, Nyíregyháza. 2. Kosik Benő, Cegléd. 3. Tomaszovszky Imre, Nyíregyháza. — Az országos vándorzászlót és a Magyarország legjobb lovasa címet Lakos István, Cegléd nyerte.

Az antimerkantilizmus ellen a vidéknek a fővárosnál is jobban kell küzdenie, — állapítják meg az Omke kunszentmiklósi kerületének vasárnapi alakulógyűlésén

Kunszentmiklós, június 2.

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délelőtt tartotta alakuló gyűlését az Omke kunszentmiklósi és kunszentmiklósvideki kerület, amelyen a esatlakozó Fülöpsszállás, Szabadszállás, Tass és a többi környékbeli községek kereskedői is igen szép számban jelentek meg. Az Omke központját Nádor Jenő titkár képviselte, aki előadást tartott az aktuális kereskedelmi problémákról. A tetszessel fogadott előadás után dr. Zakariás Árpád

az új kerület speciális helyi feladatait ismertette és különösen a kirakodóvásárok kérdésével, majd a házalással és megrendelések gyűjtésével kapcsolatos visszajelések preventív megfigyelésével foglalkozott. Ezután megválasztották a tisztikart. Elnök ifj. Galgós Ferenc, társelnökök Müller Mihály (Fülöpsszállás) és Kiss József (Szabadszállás), titkár Daubner Károly, ügyész dr. Zakariás Árpád és 16 tagú választmány. Oblath Fülöp rámutatott arra, hogy a vidéken még sokszor nagyobb a kereskedőellenes irányzat, mint Budapesten és ennek legyőzésére

a vidéknek a fővárosnál is jobban kell küzdenie az antimerkantilizmus ellen!

FENYVES

Pénteken, június 7-én

Crepe de Chine imprime

a legdivatosabb francia és sveci minták, elsőrendű minőségek

7.80

Eponge-vászon

drapp, lila, krém és zöld színekben, kitűnően mosható

—85

A péntekig beérkező vidéki megrendeléseket a fenti árakon szállítjuk.

CSAK 1 NAPON

Calvin-tér 7 — Károly-körut 10

Hármasfátárhegyi verseny

A. K. D.

Balogh Miklós vezetésével

győz!

Douglas

Cserépfalvy László vezetésével

győz!

Douglas

Pozsvay László vezetésével

győz!

3 start, 3 győzelem!!

Vezérképvislet:

VI, Podmaniczky-utca 18

Automobilon 1200 kilométer 24 óra alatt! Motorkerékpáron

MAC HŐSÖK EMLÉKVERSENYÉN

Csak az győzött, aki

LARDOLINE RICIT

motorolajat használt

Automobilon abszolút győztes:

lovag Haupt Károly (LANCIA)

Második:

Csathó Gyula (Fiat)

Helyezett:

Szénásy Alán (Austro Daimler)

Vigyázó Miklós (Fiat)

Waldberg Endre (Fiat)

Verebélyi László (Lancia)

Horchler Frigyes (Morris)

Szűcs Kopasz László (Tatra)

P. Szatich Ottó (Fiat)

Molnár Gyula (Fiat)

Oldalkocsis motorkerékpáron abszolút győztes:

Urbach László (A. J. S.)

Második:

Szigethy István (Harley Davidson)

Helyezett:

Dus Jenő (Méray)

Pitroff Miklós (Gillet)

Az autókhoz Lardoline Ricit „BB” olajat használták a győztesek

LARDOLINE RICIT motorolajat

Kérje minden autó-, motorkerékpár- és műszaki üzletben!

Szóló motorkerékpáron győztes:

Kassa Károly (HARLEY DAVIDSON)

Helyezett:

Zboray Ferenc (DKW)

Mayer Mihály (BSA)

Révész Imre (Velocette)

AUTÓ ÉS MOTOR

Balázs László (Sunbeam) érte el a hármashatárhegyi versenyen a nap legjobb idejét

Sportautomobilon Heteés Sándor (Bugatti), turautomobilon Lyka István (Bugatti), cyclecaron dr. Bezszilla Nándor (Mórgan) a csoportgyőztes

(A Reggel tudósítójától.) Megesapant érdeklődés mellett tartotta meg vasárnap a „Budapest” Sport Egylet első hármashatárhegyi versenyt. Már a nevezések kis számán meglátszott a legutóbbi Hősök Emlékversenyének hatása, versenyzőinket kifárasztotta a 24 órás teljesítmény és sokan távoztartották magukat a jobb sorsra érdemes versenytől. Kérgőpályát nyújtott a motorosmezőny, amely legjobb versenyzőinket állította starthoz. Az ered-

2. Dr. Feledy Pál (Sunbeam) 3:12.3.
3. Tóth István (Rudge) 3:40.75.

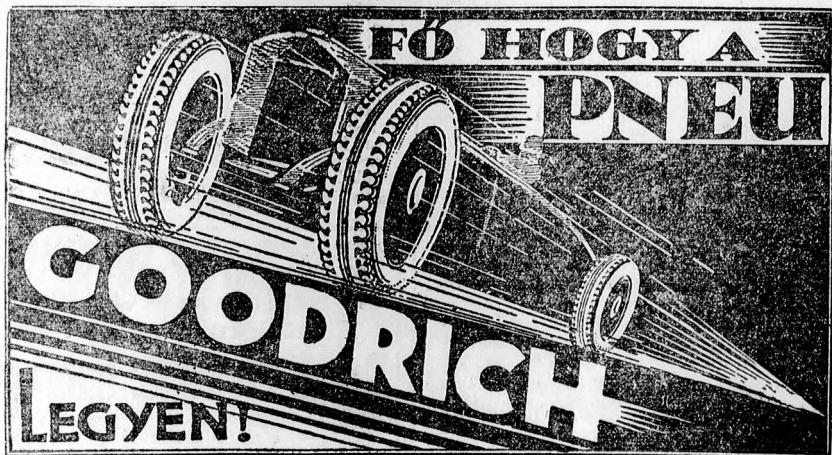
750 km.-ig:

1. Ifj. Horthy István (B. M. W.) 4:33.05. Motor-
owerben.

Oldalkocsis motorkerékpárok:

600 km.-ig:

1. Hóra Géza (Triumph) 4:07.62.
2. Kovács Emil (Victoria) 4:39.65.

mények egy-két kivétellel megfeleltek a papirformának:

motorkerékpáron Balázs László (Sunbeam) érte el a nap legjobb idejét,

a sportautók eredményét is fölülmulva. A 350 km.-es csoportban Meggyessy Zoltán (Velocette), a 250 km.-es osztályban Hild Károly (O. K. Supreme) győzött, meglepetést csak a 175 km.-es kategória okozott, ahol Balogh Miklós (A. K. D.) legyőzte a favorit Lendenmayer. Az oldalkocsis-csoportban a favorit Kovács Emil bukott, győztes Hóra Géza (Triumph) lett. Dr. Bezszilla Nándor kis Morganjával kitűnő időeredményrel nyerte a cyclecar-csoportot. A kezdők versenyében Belatiny Braun Rudolf győzött, komoly tehetséget árulva el. A kisszámú automobilmezőnyben az eredmények ugyancsak papirforma szerint adódtak:

A nap legjobb automobileredményét Heteés Sándor (Bugatti) érte el,

gróf Zichy Tivadar órag Austro-Daimlerével azonban alig háromnegyed másodperccel maradt csak mögötte. A turakocsis csoportjában Lyka István (Bugatti) győzött, komoly ellenfele nem volt. Ebben a csoportban meglepetést keltett Szilberleitner József eredménye, aki kis 1.1 literes

Morris-kocsijával nemcsak kategóriáját nyerte, hanem legyőzte a másfél literes kocsikat is.

A verseny kitűnő rendezéséért Kazinczy György és Szántó László illeti elismerés.

A verseny részletes eredményei:

Szülő motorkerékpárok:

175 km.-ig:

1. Balogh Miklós (A. K. D.) 4:06.75.
2. Lendenmayer Béla (James) 4:10.50.
3. Gutschy Károly (James) 4:12.38.
4. Schmidt János (D. O. T.) 5:21.55.

250 km.-ig:

1. Hild Károly (O. K. Supreme) 3:21.45.
2. Hummel Endre (O. K. Supreme) 3:25.06.
3. Linzbauer Károly (Méray) 4:18.09.

350 km.-ig:

1. Meggyessy Zoltán (Velocette) 3:07.3.
2. Sabrnák Oszkár (Velocette) 3:21.88.
3. Szatmári Sándor (Méray) 4:03.17.

600 km.-ig:

1. Balázs László (Sunbeam) 2:59.25.
A nap legjobb ideje, utvoantrekord minden jármű részére.

MICHELINPNEU

AUTOFŐLSZERELÉSEK
CITROËN- ÉS FORD-
ALKATRESZEK

TELEFON: Aut.
221-97, 285-63

NAGY JÓZSEF
VI. ANDRÁSSY-UT-34

Cyclecarok:

1. Dr. Bezszilla Nándor (Mórgan) 3:54.5.

Oldaltvezérelt motorkerékpárok:

350 km.-ig:

1. Cserepáthy László (Douglas) 4:00.55.

500 km.-ig:

1. Belatiny Braun Rudolf (Raleigh) 3:58.42.

A nap legjobb kezdő időeredménye.

500 km. fölött:

1. Wellisch Árpád (Ariel) 3:58.55.

2. Szekegyi Árpád (Ariel) 4:05.05.

3. Radácske Helmut (Ariel) 4:06.5.

Oldalkocsis motorkerékpárok:

1. Pozsvay László (Douglas) 4:51.05.

Turautomobilok:

1.1 lit.-ig:

1. Szilberleitner József (Morris) 5:07.62.

1.5 lit.-ig:

1. Berkovits László (Steyr XII) 5:53.15.

2 lit.-ig:

1. Lyka István (Bugatti) 3:27.15.

A nap legjobb turakocsideje.

5 lit.-ig:

1. Péterovits Vidor (Bugatti) 3:53.75.

Sportautomobilok:

5 lit.-ig:

1. Heteés Sándor (Bugatti, 2.3 lit.) 3:17.25.

A nap legjobb automobileredménye.

2. Gróf Zichy Tivadar (Austro-Daimler, 3 lit.) 3:18.2.

Diszes bankett keretében szombaton éjjel osztották ki a MAC Hősök Emlékversenyének díjait

(A Reggel tudósítójától.) Szombaton este előkelő és nagyszámú közönség gyűlt össze a szigeti Spolarich-étterem külteremében, hogy megfelelő keretben ünnepelhesse a 24 órás Hősök Emlékversenyének győzteseit és résztvevőit. Muzsa Gyulának, a MAC társelnökének fölkészítője után Ágva Papp Sándor altábornagy, honvédelmi államtitkár, a MAC motorsportosztályának elnöke frappans hatású beszédben méltatta a röplátónapok és a 24 órás verseny hőseinek teljesítményét és ramutottat ezeknek nagy nemzetvédelmi jelentőségére.

A MAC Hősök Emlékversenyének győztesei címét nyerték és a vándordíjakat vették: lovag Haupt Károly MAC (Lancia) védi nagybányai vitéz Horthy Miklós, Magyarország kormányzója által az egyénileg legtöbb pontszámot elért versenyző részére alapított vándordíjat. A MAC esapata, amelynek tagjai: lovag Haupt Károly, Csatlós Gyula, nagybányai ifj. vitéz Horthy Miklós, Szénási Alán, Vigházó Miklós, nyeri Albrecht kir. herceg, a MAC motorsportosztályának diszelnöke által a győztes csapat részére alapított vándordíjat. A mostani győzelemmel a vándordíj végleg a MAC birtokába került. Urbach László, KMAC (A. J. S.) védi a Magyar

Athletikai Club motorosztálya által az oldalkocsis motorkerékpárosztály győztes részére alapított vándordíjat.

Kassa Károly, KAC (Harley Davidson) védi gróf Csáky Károly m. kir. honvédelmi miniszter által a szülőmotorkerékpár-kategória legjobb helyezette részére alapított vándordíjat.

Lovag Haupt Károly, MAC (Lancia) védi a m. kir. honvéd gépkocsisapat által az automobilkategória legjobb helyezette részére alapított vándordíjat.

† Kiosztották a Concours d'Élégance tisztelt díjait. Előkelő közönség asszisztálása mellett a felsőszigeti Tarján-étterem bájában osztották ki vasárnap este a Concours d'Élégance értékes, művészi kivitelű díjait. A szögörü zsűri a legszebb díjakat az Austro-Daimler, Minerva, Steyr, Rolls-Royce, Fiat és Mercedes-Benz győztes tulajdonosainak ítélte. Az emelkedett hangulatban lefolyt összejövetel a késő éjjeli órákban ért véget.

+ A Concours d'Élégance-on a siker legszebb példáját a Rolls Royce- és Minerva-kocsikból álló „Simó-istálló” vitte el. Őt Minerva és az egyetlen Velocette lett arany és ezüst szalaggal díjazva, de a legszebb győzelmet, a Közönség Díját ugyancsak a Minerva-márka szerezte meg. A Concours rendezője Simó Sándornak, a Minerva Automobil Rt. vezetőjének utolsó ténykedése volt vállalatánál. Simó ugyanis megvált állásától, hogy elfogadhassa az amszterdami Minerva-gyár ajánlatát, amely a gyár exportosztályán biztosít részére vezetői pozíciót. Simó távozására nagy veszteséget jelent a Minerva magyarországi képviseletének, mert hiszen ő volt az, aki ezt a márkát Magyarországon bevezette és az előkelő közönség széles rétegével megkedveltette.

+ A Cordatic service babtoni járata Oszváth Jánosnak, a Cordatic service székesfehérvári megbízottjának személyes fölügyelete alatt megkezdte működését és szombat délután délig cirkált a babtoni útvesztőben, hogy bulcsit vagy úzenzavart esetén segíthet nyúljon az amszterdami automobilistáknak. A Cordaticnek eme modern szervizetéről az autótársadalom örömmel vesz tudomást.

I. Hármashatárhegyi verseny 1929

350 km. osztályban

Velocette

Meggyessy Zoltán vezetésével

győztes

és a nap második legjobb idejét futja

Második

Velocette

Sabrnák Oszkár vezetésével

250 km.-es osztályban

O.K. Supreme

Hild Károly vezetésével

győztes

Második

O.K. Supreme

Hummel Endre vezetésével

A cyclecarok csoportjában

Morgan

Dr. Bezszilla Nándor vezetésével

győztes

Ezek az eredmények mindennél jobban utbagazítják azt, aki motorkerékpárt vagy cyclecart akar vásárolni

Vezérképviselet:

Lantai, V, Szabadság-tér 7

KÖZGAZDASÁG

Minden marad a régiben!

(A Reggel tudósítójától.) Gróf Bethlen István ezáltal nem visz magával gazdasági problémát a tarsolyában külföldi útjára. A nagy tarsolyban ezúttal csak komor külpolitikai kérdések aktái gyűltek össze s a miniszterelnök ur még Bud miniszter urnak új kivitelfejlesztési programjára sem volt kíváncsi, mert a tervezet minisztertanácsi tárgyalását be sem várta, hanem elutazott előle a párisi gyorssal. Emberileg ez a gyors elutazás mindenképen érthető. *Gazdasági miniszterünk programbeszédében nem sok öröme tellett idáig Bethlen Istvánnak!*

De mit esináljunk mi, szegény és közrendű kisérek?

Mi nem utazhatunk el e beszédek elől se Párisba, se Madridba, mi nemcsak kénytelenek vagyunk e beszédek nyomtatásban végigolvasni, de sajnos, saját testünkön napról-napra egyre keszürben megállapítani, hogy hiába a sok hangzatos program, minden marad a régiben anélkül, hogy komoly kísérlet történnék az ország súlyos gazdasági bajainak az orvoslására. Ma már ott tartunk, hogy egyre növekvő számban akadnak józan, kegyetl, mérsékelt, komoly emberek, nemcsak politikuskok, de minden rendű és rangú férfiak, akik egyenesen

kétségbevonják, hogy a magyar kormány gazdasági szakminisztereinek helyes képük volna az ország állapotairól.

hogy föllismernek azt a kritikus helyzetet, amelybe a magyar termelés önhibáján kívül került s hogy elég erős képzeljük volna ahhoz, hogy öbből a rendkívül kuszalt és zavaros helyzetből egyetlen kivézető utat is találjanak. Csak egy példát: hogy a kereskedelem mostoha gyermeke, azt régóta látjuk és tudjuk. Hogy a kormány iparpolitikája tíz év óta sablonos vámemelésekben merül ki, amelynek költségét a fogyasztó viseli, már abba is beletörődünk. De megfoghatatlan és gyöngye emberi értelemmel fölbírhatalan, hogy a magyar mezőgazdaság egyre súlyosabb és sötétebb válsága sem bírta — nem csekélyesre — csak gondolkodásra a magyar földművelés és mezőgazdasági termelés felolvas miniszterét. A fagykárt megkésve orvosolni, ez az ő legfőbb teljesítménye, mintha a tifuszos betegnek csak a kiütéseit próbálná eltüntetni az orvos. A magyar buza ára olyan mélyen áll, mint körülbelül egy negyedszázaddal ezelőtt. Hogy ez

a példátlan ársüllyedés az 50—100%-kal magasabb szén, cement, vas, textil és egyéb ipari termékekkel szemben mit jelent?

— azt még a gazdaságpolitika szövevényes kérdéseiben járattan embernek is fölösleges magyarázni. Ez az árkülönbözet az a híres „olló”, amelybe az orosz kommunizmus minden gazdasági elgondolása belepusztult, ez az „olló” az oka annak, hogy ma Moszkvában és Pétervárott kilométer hosszú sorban állnak az emberek és az asszonyok a boltok előtt egy kiló kenyérért, néhány gramnyi húsért. Ez az ársüllyedés azt jelenti, hogy

a magyar gazda kevés fillér híján önköltéségi áron kénytelen eladni termését,

s ha a tengerentúli áresikkenés ebben az ütemben folytatódik, akkor hamarosan ott tartunk, hogy a magyar buza ára a termelési költségűnél alacsonyabb színvonalra süllyed. Ezzel az ársüllyedéssel jár együtt a különben is megdöbbentően alacsony mezőgazdasági munkabérek további esikkenése, velejár a paraszti lakosság szükségletének további lefokozása, a forgalom megszükkülése s ami ezzel együtt jár, fizetésképtelenségek és esőlék sokasága. A nagy szövetkezeti hálózat, hála a bőséges aranyesőnek, amely az elmúlt években az ölébe hullott, még nem érzi meg a nagy esapást, de még néhány ilyen hónap és a központi nagyrak is megdöbbenne nézik a forgalom sorvadásáról szóló kimutatásokat. Amíg így elcsúsztatjuk a láthatár és a magyar gazdaságszadalm vezetői elszorult szívvel kémlelik a jövőt, addig a magyar földművelésügyi miniszter flastromokat rak a beteg testére.

Vajon mikor ébred föl már Mayer miniszter ur abból az optimista álomból, amelyben inná évek óta tölti napjait?

Egész Európa közzgazdái lázasan keresik a nyomasztó vámkérdés megoldását

(A Reggel tudósítójától.) Az amerikai vámemelés hatása alatt, amely a Népszövetség vámemlépítő sürgetései ellenére, a protekcionista irányzatnak újabb tápot adott, egész Európában komoly törekvések indultak meg abban az irányban, hogy

A mezőgazdaság válsága nem magyar, hanem világszerte. Következésképpen a termelés halatlant kiterjedésének, a szállítási eszközök szaporodásának, a piac kibővülésének és ezzel egyidőben a fő buza fogyasztó európai lakosság elszegényedésének. Mindenütt a kerek világon komoly elmélvődéssel, szorgos igyekezettel dolgoznak parlamentek, kormányok, tudományos intézetek azon, hogy az európai mezőgazdaságot új utakra vezessék, termelését átalakítsák, hogy kiterjenek az amerikai gőzhengeter nyomására elől.

A földművelésügyi és a mezőgazdaság sehol e világon nem politika fölé, mindenütt a legkiválóbb szakértelem s nem politikuskok állanak a földművelésügyi miniszteriumok élén.

És ma már nem destruktív elemek, hanem komoly és konzervatív nagybirtokosok kapnak kétségbeesetten a fejükhöz és kérdezik egymástól, miért éppen csak Magyarországon nem állhat a legválságosabb időben a földművelésügyi miniszterium élére egy arra igazán hivatott és hivatására alaposan fölkészült szakember? Akármilyen véleményvel van is a politikailag gondolkodó emberek többsége Bethlen Istvánról, azt senki sem vonja kétségbe, hogy a nagypolitikai vezedelmes és évszázados játekát úgy érti, mint Tisza Kálmán óta egy magyar politikusk sem. De még legrajongóbb hívei sem értik meg, mi az oka annak

a furesza balszerencésének,

amely a miniszterelnökök gazdasági munkatársainak kiválasztásában üldözi. Legkétségbe azonban azt a föltűnő és visszás jelenséget értik meg, hogy a legveszedelmesebb időben ragaszkodik a kormány elnöke egy olyan munkatársához, aki, s ebben ma már mindenki egyetért, minden egyéni tisztesség ellenére, nem arra a kiválasztott helyre való, amelyet ma betölt.

a vámközös leepítését mikép lehetne nemzetközi megegyezésekkel és együttes módzserekkel megtalálni.

A párisi egyezés megkötése után, mindenfelől sürgetik a helyzet megoldását, amelyet a reparációk után a világ második nagy problémájának tartanak. A nemzetközi kereskedelmi kamara e kérdésben máris nagy figyelmet keltő véleményét boesátott közzé, amely gyakorlati megoldásokat ajánl a népek figyelmébe. Bud közzgazdasági miniszter a minap tett egyik sajtónyilatkozatában szokatlanul erősen panaszkolta, hogy az európai vámpolitika most már túlfűtött protekcionizmusba megy át és hogy ellenc azért nem tud senki védekezni, mert e kérdéseket nem fogják meg azzal a bátorsággal és elhatározással, amely eldöntésükhöz szükséges. Nem látjuk komo-

ROLLS

Concours d'Elegance 1929

A jury ítél,
a közönség szavazott:

MINERVA
győzött!

MINERVA cabriolet (tulajdonos: Somogyi Pál Károly dr.) a Grand Prix d'Honneur, aranyoszalag és a Közönség Díjának nyertese

MINERVA Limousine (tulajdonos: báró Madarassy Beck Gyula) a Grand Prix és ezüstoszalag nyertese

MINERVA Pullman-Cabriolet: kategóriájának első díját nyerte

MINERVA Pullman-Limousine seria-karosszériával kategóriájának első díját nyerte

MINERVA Limousine seria-karosszériával kategóriájának első díját nyerte

A GRAND PRIX D'HONNEUR ÉS ARANYSZALAG NYERTESE A
ROLLS ROYCE TRANSFORMABLE

MINERVA Automobilkereskedelmi Részvénytársaság
Budapest IV, Váci-utca 3

Nagyon csinos

grenadin
ruha

igen izléses mintákkal, különböző divatos fazonokban és nagyságokban, fehér opálbatszt gallérral, csipkével díszítve

Rendkívül jutányos ára

6.90

Postán utánvétellel,
bérmertve szállítunk

FENYVES

Calvin-tér 7

lyan fölvetve főleg azt a problémát — mondja a közgazdasági miniszter —, hogy különösen az agrárállamok szempontjából mi a helyzet, úgy, hogy végeredményben

az agrár országok kényszerítve lesznek azoknak a módoknak megkeresésére, amelyek révén érvényesülhetnek.

Ugyanakkor, amikor Bud így célzást tesz az agrárállamok közös akciójának szükségességére, többfelől fölhangoz ugyanaz a kívánság, ami az amerikai gabona versenyének hatása alatt nem is csodálható. A nemzetközi kereskedelmi kamara most közreadott véleménye is ebben az irányban keresi a súlyos és végzetes hatású probléma megoldását. Miután megállapítja, hogy a genfi árazatok ellenére az elmúlt évben semmi lényeges vámrédukción Európában nem történt, sőt egyes tarifákat még föl is emeltek és tehát

a háborúutáni kereskedelmi politika teljesen elhibázott és végzetes utra jutott,

okvetlen meg kell találni a megoldás gyakorlati módjait. Ami mindenekelőtt az akció körét illeti, a nemzetközi kamara elsősorban a közép-európai államokra gondol, amelyekre nézve a vámkérdés sorsdöntő jelentőségű. A kamara szerint kezdetben csak egyes árucsoportokra és gazdasági ágakra kell a mozgalomnak irányulnia s ezekre nézve kell vámszállító meg-

egyezőseket létrehozni. Az ilyen kollektív egyezéseket arra irányulnának, hogy a szerződő államok ugyanazon árucikra ugyanolyan magasságú vámokat állapítsanak meg hosszabb időre, de mindig a revízió és továbbfejlesztés lehetőségének kikötésével. E módszerben bizonyos határidőn belül a szerződő államok a tarifákat egyenlő mértékben és szálalatosan csökkentenék mindaddig, amíg a vámszabadság állapotához érkeznének. A második megoldás az ugynevezett „tarif plafond” volna. Ez abban állna, hogy a szerződő államok arra köteleznék magukat, hogy az áru értékehez viszonyítva a vám nem emelkedhetik egy bizonyos százalékon fölül. A harmadik megoldás a kamara szerint a kollektív tárgyalás volna s abban állna, hogy több állam egyidőben és együttesen tárgyalja le tarifális meggyezéseit és aztán kollektív szerződést kötne egymással.

Látványos, hogy a vámkérdés megoldását most már a gyakorlat szempontjából is sürgetik és a Bud nyilatkozatában kifejezésre jutó irányzat nem egyedülálló, hanem

egész Európa közgazdasági által érzett és közös törekvés visszhangja.

Az angol választások eredményei is kétségkívül siettetni fogják, hogy a vámkérdésben most már mielőbb ne csak elvi deklarációnak hangozzanak el, hanem tetteket is lássunk.

A cseresznyekukaera vonatkozóan a német birodalmi kormány szigorú rendeletet adott ki a minap, amely szerint a Magyarországból érkező cseresznyeküldemények kukaemelését igényel, a német vámhatóságok személynélküli ellenőrzésére kötelezést adták, hogy a magyar cseresznye a kuka szempontjából vizsgálják meg. Egyetlen kuka, amely egy egész vagon magyar cseresznyében át akar utazni a német birodalom határára, elég ahhoz, hogy visszaküldjék a cseresznyeküldeményt. Németország először az állategészségügyi szempontokat érvényesítette ellenünk azzal a szigorúsággal, amely állatkielvitelünket Németországba lehetetlenné tette, most pedig ugyancsak a módosított kezdi alkalmazni gyümölcskivitelünk ellen is s el kell rá készülnünk, hogy ezt a kereskedelempolitikai rendszert tovább fejlessz a magyar mezőgazdaság többi terményei ellen is. Ez a kuka-rendelet jellemző arra az egész haremódorra, amelyet a német birodalom, de az összes európai államok is alkalmaznak egymás ellen. Kereskedelmi szerződéseket kötöl, vagy ahogy minyélvén mondják, kiépítene a kereskedelmi szerződések hálózatát, eltörölni a kivitel és behozatali tilalmakat s aztán mindenféle, legtöbbször elviselhetetlen költségekkel és vevőtarakkal járó vizsgálatok segítségével lehetlenné tenni az egymásközi külkereskedelmi forgalmat, — ez a mai európai gazdaságpolitika iránya. Kuka-politika!

Amiről mindenki beszél

Rossz időket élünk, rossz esillagok járnak... Buzánkat nem tudjuk eladni, híres magyar melancnik nem örölnék már lisztet a fél világnak és most meg a magyar cukrot is fenyegeti a világgazdaságban bedőlött nagy verseny. A tengerentúli roppant nádeukortermés lekönkurálja az európai répacukrot s az egész kontinentális cukoripar az előtt a nagy veszedelem előtt áll, hogy az egyes országok cukoripara közöttőlág belső foggyzásara lesz utalva. Az egyik oldalon a termelés drágaságával szemben a nádeukortermelés olcsósága, a másikon a transzocéáni cukortermelés hatalmas arányai olyan veszedelmekkel fenyegetnek, hogy megdöbbenve kell kérdeznünk, hova viszi Európát a tengerentúli termelés határtalan fejlődése? A cukorválságot elsősorban Csehország fogja megérezni, amely cukortermelésének 80%-át exportálja, de súlyosan érintheti Magyarországot is, amely eddig 50%-át vitte ki cukortermelésének. Emellett súlyosan érintené a beálló cukorkrízis a magyar mezőgazdaságot is, amelynek a cukor-repatermelés legrentábilisabb ága. Malomiparunk régi dicsősége lehanyatlott. Buzánkat nem tudjuk kivinni és most meg világhírű cukoriparunkat is veszedelem fenyegeti. Minden, amiből élünk, belejut a világversenyes örlő malmába. A csapások egymásután zúdulnak ránk. Ki vezet ki bennünket emyi veszedelemből?

rendelet, s még inkább, hogy a földingatlant köztulajdonná akarja nyitvánitálni. A párt programjának fontos közgazdasági követelményei ezenkívül a vámok teljes lehorodása s a jövedelmi adók emelése. Külpolitikai vonatkozásban a győzelmes párt az 1927-iki nemzetközi gazdasági konferencia határozata értelmében a nemzetközi gazdasági és a nemzetközi munkahivatallal való lojalitás együttműködést, végül pedig az Orszosozóggal való kereskedelmi viszony helyreállítását követeli. A munkáspárt gazdasági programja kétségkívül komoly ok volt az összerendezésre. De csak egy percig tartott! A londoni tőzsdé rögtön visszanyerték nyugalmát, mert megértette, hogy a programoktól messze van még az élet...

A közgazdasági miniszter programbeszédének kevés konkrétuma közt a vasúti tarifapolitikának az export érdekei szempontjából való revíziója volt egyik legkomolyabb ígéréte. Most, úgy látszik, beváltásra kerül ez az ígélet. A tarifarevizio elámunkálatai csakugyan folyamatban vannak, sőt a tarifális kérdések már a minisztertanácsban is tárgyalás alá kerültek. E tárgyalások elsősorban a mezőgazdasági termények tarifáira vonatkoztak s amint A Reggel értesül, csakugyan összefüggnek a mezőgazdasági kivitel szempontjával. Az élelmiszerkereskedők körében már néhány héttel ezelőtt mozgalom indult meg abban az irányban, hogy szindikátusba akarnak tömörülni s az általuk lebonyolított több kivitel után akarnak olyan kedvezményeket kapni, amelyek exporttörékeveiket megkönnyítik. Ezek a kereskedelmi érdekeltek, amelyek főleg a zöldség, élő és levagott szárnyas, leölt vad, tojás, tej és tejtermékek, méz exportját, tehát azoknak a mezőgazdasági cikkeknek kivitelét akarják fejleszteni, amelyek a mai világgazdasági helyzetben a leginkább keresettek a külföldi piacokon, már hosszabb idő óta folytatnak tárgyalásokat a mezőgazdasági kivitel intézettel. Ezek a tárgyalások — úgy látszik — most eredményre veztek s a közgazdasági miniszter ennek a megoldásnak szel segítségére. Végre tehát odajutunk, ahová már régen kellett volna: a mezőgazdasági értékesítés földadta legtermészetesebb munkásainak, a kereskedőknek kezébe jut.

Az olasz adóteher különösképen érdekel bennünket, mert jólesik tudnunk, hogy barátaink még a terhekben is sorstársaink. Az amerikai pénzügyi szakértők tudvalevően állást foglaltak az olasz közgazdaságának nyújtandó hitel ellen s most Mortara György, a milánói egyetem tanára tette vizsgálat tárgyává az olasz nép adóteherét. Adatai szerint a fascista pénzügyi politika 1927—28-ban a fejenként 2200 lírát kitevő jövedelemből 24%-ot von el adók fejében. Az olasz háboru kitérőse előtt 1913—14-ben a fejenkénti adóteher 12,5%-ra rugott, vagyis a mainak felére.

Azok az areképek, amelyek a Kereskedelmi Akadémia nagytermében a falakat díszítik, ugyancsak meglepő dolgokat hallottak e héten. Az akadémia nagytermében tudniillik Rakovszky István tőzsdetáncos előadást tartott a mezőgazdasági és kereskedelem viszonyáról. A teremben összesen vagy harmincan ültek, de mindenki egyre figyelmesebben hallgatta, amint Rakovszky István nyugodt érvelésből az kereskedelt ki, hogy a magyar mezőgazdaság nem lehet meg a kereskedelem nélkül. Az előadás után Koós Mihály, a Mezőgazdasági Kamara igazgatója méltatta az előadást s amint beszélni kezdett, hangja egyre erősebbre vált, az arca nekilüszedett s valamilyen olyant mondott, amit nem harminc embernek, de az egész országnak kellett volna hallania. Hogy a magyarság sorsdöntő kérdése, hogy végre abbahagyjuk azt a lehetetlen észjárás, amely kereskedő nélkül akarja megoldani legnagyobb problémáinkat. Hogy az alapjában megváltozott világgazdasági helyzetben kereskedő nélkül nem tudjuk értékesíteni mezőgazdasági terményeinket. Hogy a kereskedő a gazda fegyvertársa, barátja, sorstársa... Hogy mit akarnak tehát a kereskedőtől, miért büntetik, miért sanyargatják, hiszen a magyar sorsnak ő a reménye... A kereskedő! Az akadémian, a Kereskedelmi Akadémian mondta ezeket egy művelt, okos és lelkes gazdavezér! S miáltal beszélt, a terem falairól régi, derék magyar kereskedők arképei néztek le a hallgatókra, a harminc hallgatókra. S nekünk ugy rémlett, mintha mosolyogtak és emlékeztek volna régi időkre, amikor még kezdő agrárok azt harsogták: fölösleges közvetítők, árdragéztók, nemzetietlenek... Milyen kár, hogy csak harmincan hallgatták ezt az előadást és ezt a beszédet!

A londoni tőzsdé, az angol munkáspárt nagy választási sikereinek láttára, összerendezett. Az első pillanatra a győztes párt gazdasági programjára gondolt, amely mindenekelőtt az iparvállalatokra nézve jelentene súlyos megterhelést a 48 órai heti munkaidő bevezetésével és a munkanélkülizettség kiterjesztésével. E szociális programon túl, sokkal nagyobb mértékben nyugtalanítja a tőzsdét a munkáspárt programjának az a törekvése, hogy az angol bankot nyilvános testület ellenőrzése alá kívánja

Ujtátrafüred-Magas Tatra
Dr. Szontagh Palace-Szenatorium
Egész éven át üzemben.

A LUSSINGRANDEI GYÓGYINTÉZET
ISTRIA, LUSSIN-SZIGET

GYERMEKOTTHONA

Tulajdonos: Dr. med. JOS. SIMONITSCH

Fölvétőinek 6—12 éves gyermekek kísérettel és kíséret nélkül. Leleltetéses fölgyelet és ápolás orvosi vezetés mellett. Olcsó árak. Tájékoztatót kívánságra küld az igazgatósnak.

ABBAZIA HOTEL
AUGUST PENSIOE

Magyar konyha!
Magyar tulajdonosok!
Mérsékelt árak!

Központi fűtés,
strandfürdő, hajóállomás,
karpark
tőzszomszédságban

JARDIN
Párisi kert, Erzsébet királyné-ut 1. Telefon: J. 356-31

SYD-FOX
és a szenációs műsor

**Kezdeté 10 órakor!
Záróra reggel 5 órakor!**

Most jelent meg

Pesti Futár

junius elseji száma

**Krausz Simi
Moinár és Lilioma
Ivánka Imréröl**

Egyéb cikkek:
Cholnoky László felöltője. — Irók nyomora

HÁZIASSZONYOK!
Háló- és gyermekszobáikat otthonosan és gazdaságosan

Tunggram opál-takaréklámpa

világítja

Szabályozható nagyobb és kisebb fényerősségre

Kapható mindenütt!

Nem kápráztat, kíméli a szemet

Gyártja: Egyesült Izzólámpa és Villamosság Rt., Újpest 4

A reparációs megegyezés után a pénzpiacon enyhülés állott be és mindenütt további javulást várnak

(A Reggel tudósítójától.) A múlt hét folyamán németországi első kezesség dollárhitelért 7% százalékos, a bécsié 7¼-7½, a prágaiak 6½-7, a budapestiek pedig 7½-7¾, míg Romániában háromhavi dollárért 9. Lengyelországban pedig még magasabb kamatot adtak. A newyorki napirend olesőbbodása mintha semmi befolyással sem lett volna a hitelre szoruló országok pénzpiacaira.

A dollárhitel mindenütt nagyon drágák maradtak

és a hét péntekéig nagyon kiélezett volt a pénzpiac helyzete. Németország, amely legjobban rá van szorulva a hitelre, óriási erőfeszítéseket tett, hogy pénzügyiségletét kielégítthesse. Ausztria pedig nem is vette figyelembe a feltételeket és örült, ha egyáltalában pénzt kínáltak neki. Mindenütt a legkomolyabban számításhoz vettek egy újabb amerikai kamatlábemelési eshetőséget és azt az ellentétet, amely a kamatlábemelési kérdésben a Federal Reserve Board és a Reserve-bankok közt még e pillanatban is fennáll, s amely az amagyi is fennálló pénzügyi helyzetet még jobban növelte. A nemzetközi hitelek alakulására nézve még e pillanatban is két fontos tényező van befolyással. Az egyik abban áll, hogy a kamatlábemelést a nagy amerikai részvényparkuláció még ma sem tette teljesen elkerülhetővé, de

a méreteiben nem kisebb réz- és buzaspekuláció is nagyarányú pénzeket lele.

Minél jobban esnek a réz- és buzaárak, annál több pénzre van szükség, hogy az érdekeltek pozícióikat tartani tudják. Amerikában mindenki összevonta pénzeit és visszatért Európába kihelyezett tőkéit. Ez a visszafutás azonban elvonta az európai piacról a pénzt és hogy milyen arányban történt ez, annak jellemzésül szolgáljon, hogy egyetlen amerikai bankhoz több mint 80 millió dollárt helyezt el európai kölcsönökben. A hét elején ezt a helyzetet még jobban kiélezte a reparációs tárgyalásoknak befejezettlen volta. Németország a dollárért és fontért magas tétéleket volt kénytelen fizetni és a nagy német kereslet folytán nem maradt elég anyag a többi államok számára. A kelet-európai országokba így csak lassan szivárgott pénz és ha szivárgott is, nagy különbséget tettek az egyes államok között. Budapest drágábban kapott pénzt, mint Bécs, Bukarest drágábban, mint Budapest, Warsó drágábban, mint Bukarest. Csak természetesen, hogy ez a helyzet a részvénypiacokra is rossz hatással volt és még a nyugati országok pénz- és részvénypiacai is megéreztek. Mindennél attól féltek, hogy az Angol Bank sem fog tudni kitérni a bankróta emelése elől, ami

azonnal maga után vonta volna a német Birodalmi Bank és magyar Nemzeti Bank rátaemelését is.

Ilyen körülmények közt mindenütt szorongva várták a párisi tárgyalások eredményét, amely pénteken végre ismeretessé lett és

nyomában azonnal érezni lehetett az általános feszültség enyhülését.

Ettől a pillanattól fogva ismét pénzajánlatokkal fordultak Közép-Európa felé, amelyek ugyan

rövid időre szólnak és magas kamatot igényelnek, de mégis a helyzet javulásának jeleit foghatók föl. E jelenségekkel karöltve az amerikai piacokon is javulás állott be, a Federal Reserve Board intézkedéseinek hatása alatt a tőzsdéi hitelek hírtelen olesőbbak lettek s most már komoly reményesség van arra, hogy a kamatláb fölemelése elkerülhető lesz.

A londoni piac helyzete e pillanatban még ugyan az angol munkáspárt választási győzelmének hatása alatt áll és mindenképp attól fél, hogy a nagymennyiségű külföldi hitelek óvatosságból elvonulnak Londonból, másfelől azonban ezt a félelmet lényegesen enyhíti a reparációs tárgyalások kedvező befejezése, úgy, hogy ez a két hatás egymást ellensúlyozza. A pénteken Pádotól kincstári váltókat könnyen el lehet helyezni s a discont 5 font 8 shillingről 5 font 6 shillingre esökkent. Nagyon jó hatással volt a párisi tárgyalások eredménye a német piacra is, amely az utóbbi időben már kénytelen volt a legsötétebb inflációs időkből maradt övintézkedéssel operálni. A magyar piac is joggal remélheti ezek után, hogy a világpénzpiacok helyzetének megkönnyebbülése folytán

itt is javulni fog a helyzet.

A hosszulejárati kölcsönökben, sajnos, egyelőre semmi változás nem várható. A National City Bank ajánlata a feltételek súlyos volta miatt, amint ismeretes, nem volt elfogadható és így a záloglevél központosításának kérdése teljesen lekerült a napirendről, de mert komoly kintások vannak a newyorki pénzpiac javulására és arra, hogy az ottani bondpiac fölvevőképessége fokozódni fog, remélhető, hogy

a záloglevélzet is, ha nem is pillanatnyilag, de mégis a közeljövőben meg fog elénk külni.

Salátá, nem három bokorral, hanem többszáz vagonnal termett a bőséges május esőben az idén a magyar alföldön. A bő eső azonban csak a salátát, de nem a hivatali agyvelőket termékenyítette meg, mert az idén is, mint minden évben, matematikai pontossággal jelent meg a lapokban a hír, hogy a salátá-export vagyonhiány miatt megakadt s a nagykeresői salátatermelők kétségbeesetten reklámlálnak vagonokat a Máv. igazgatóságától. Ha ez a salátavidek véletlenül nem a magyar alföldön, hanem az amerikai Middle-Westen, vagy hogy közelebb jöjjünk, a brandenburgi homokon van, a vasut akár hóféhér vagonok százaát építette volna meg, csak hogy a saját salátájának reklámot csapjon, mint ahogy a világ legnagyobb gyümölcsexportőre, az amerikai Banana Trust hóféhér flottán szállítja a banánt a világ minden kikötőjébe. Miért olyan teljességtelen kivánság a magyar mezőgazdasági szezonizelt szállítási részének megszervezése? Talán a salátá, hagyma, paprika, baracktermés exportja csak a termelők és a kereskedők üzlet, a Máv-nak nem? Smith Jeremiás egy alkalommal a maga szűkszávu módján azt mondta: a Máv-nál az a baj, hogy nem üzlet, hanem hivatal. — Csak nem erre a salátáigyre gondolt?

A párisi tőzsdén leszállítják a bevezetés költségeit

Több magyar bank bevezeti papírjait

(A Reggel tudósítójától.) Az 1930-i francia költségvetés, amelyet Cheron pénzügyminiszter a parlament elé terjesztett, mintegy 1500 millió franknyi adókönyvitést hoz a franciák népnek. E könyvitések közt az értékpapíradók leszállítása is szerepel, amelyek eddig súlyosan megterheltek a francia tőkepiacot. A javaslat indokolásában nyomatékosan hangsúlyozza a pénzügyminiszter, hogy a francia részvényadó leszállítása

a külföldi emissziók megkönnyítését és a párisi tőzsde aktivitásának emelését célozza.

Sok európai vezető bank és iparvállalat szívesen vezette volna be papírjait a párisi tőzsdére, kénytelen volt e szándékától ellánni csak azért, mert a francia kirozárással járó költségek és adók elviselhetetlenek voltak. Számos iparvállalat, mint például a Magyar Kőszén is, ez okon arra szorított, hogy emisszióinak csak egy részét vezette be a párisi tőzsdén, amint hogy az Urkányi csak a párisi kirozárás költségei miatt tért el attól, hogy az ottani tőzsde forgalmába juttassa papírjait. A külföldi értékpapírokra nézve most az lesz az újítás, hogy a tőzsdéi jegyzés és az adózás közti kötelező összefüggés megszűnik. Eddig mindenki, aki a párisi tőzsdén be akarta vezetni papírjait, köteles volt a tőke- és tőkeforgalmi adó háromévi összegének megfelelő övadékot letenni, mert enélkül csak a szabadforgalom tárgyát képezhetik papírjai. Az új rendelkezések szerint az adót esztról-esztre kell fizetni, a bélyegadó pedig ugyanarra a nivóra száll le, mint az angol, végül pedig a külföldi értékpapírok szelvényadóját 25%-ról 18%-ra mérséklük, miáltal

a külföldi értékek teljesen egyenlő elbánásban

részesülnek a franciákkal. A francia kirozárás költségeinek és a leszállítása egy a bécsi, mint a budapesti tőzsdéi körökben nagy érdeklődést keltett, mert azt remélik, hogy ezáltal a párisi és budapesti tőzsde közt éppen olyan élenk arbitrage-forgalom fejlődhetik ki, mint amilyen a békében volt a bécsi és párisi tőzsdék között, ami annál is inkább valószínű, mert az új intézkedések folytán több magyar érték bevezetése is remélhető lesz, így mindele előtt azt várják, hogy az Ófa részvényeinek már megkísérelt bevezetése ismét aktuálissá válik, valamint, hogy több vezető bank papírjai is bekerülnek a francia tőzsde forgalmába.

- × Földhitelbank közgyűlése elfogadta a mérleget, amely 1.087.408 P 55 fillér nyereséget mutat ki és elhatározta, hogy az 1928. évi szelvényt 6 P-vel váltja be. Az igazgatóság új igazgató: Somssich Miklós és Henry John Garinwitt. Welisch Andor meleg szavakkal mondott köszönetet Papner Ferenc dr.-nak és az igazgatóságnak érdemes munkásságáért.
- × Magyar Cukoripar Rt. közgyűlése az osztalékot 10 P-ben állapította meg.
- × „Mercur” váltóüzleti Rt. Budapest, igazgatósága megállapította 1928. mérleget, amely 85.809,79 P tiszta nyereséget mutat ki. A tartalékalap dotálása mellett 2%, azaz 1 P, az új részvény után 30 fillér osztalékot fizetnek.

Nyaralók, penziók, diákotthonok

Heti ellátási díj 45-60 pengő

Magyarországon: Budapest, Balatonlelle, Balatonszemes, Siófok.
Csehszlovákiában: Tátraalomnic, Tátrafüred, Pöstény, Karlsbad.
Ausztriában: Semmering, Hallstatt, Gmunden, Pörschnach, Völsau, Zell am See, Kitzbühel, Miltstadt, Velden, Altssee, stb.
Svájcban: Montreux, Pontresina, St. Moritz, Genf, Lausanne, Bern, Basel, Interlaken, Luzern, Zürich, stb.
Olaszországban: Abbazia, Lovrana, Velence, Lido, Rimini, Viareggio, Grado, Nervi, Bordighera, stb.
Franciaországban: Páris, Baule, Deauville, Trouville, Grenoble, Chamonix, Menton, Cannes, Nizza, Huans les Pins, St. Raphael, Aix les Bains, Biarritz, stb.
Angolországban: London, Cambridge, Bradford, Brighton.
Jugoszlávia: Ragusa, Rohitsch.
25% társasutazási kedvezmény.
Budapesti penziók:
Urinothton, havi ellátási díj 90 pengő, központi fűtés, állandó meleg víz.
Leányotthon fiatal urleányok részére, szigorú felügyelet, havi ellátási díj 90 pengő.
Fiuotthon diákok részére, szigorú felügyelet, havi ellátási díj 90 pengő.
Gyermekotthon 6 éven aluli gyermekek részére, rendelkezés, okleveles gyermekgondozónok, havi ellátási díj 75 pengő.
Beiratás: Penzióiroda Budapest, V. Alkotmány-utca 4. Kérjen prospektust. (Válaszbélyeg.)

Növekvő kereslet

fokozott gyártás

Olcsóbb árak

C O R D A T I C

A hathengeres

STEYR TYPE XII.

leszállított árai:

nyitott ..... P 8.880
nyitott Combinéval . P 10.060
csukott ..... P 10.750
Cabriolet 3 üléses .. P 11.000
Cabriolet 4 üléses .. P 11.850
csukott Comfort .... P 11.400

Összes árak helyt Budapest elvámolva, 5 kerékkel értendők

Eladási központ:

IV, Ferenciek-tere 9
Telefon: Automata 896-17

Vidéki fiókok és kirendeltségek: Baja, Miskolc, Szeged, Békéscsaba, Szombathely, Kaposvár, Pécs, Nagykanizsa, Nyiregyháza, Kiskunhalas, Győr

Két utcai szobás, előszobás, komfortos garconlakás

azonnalra vagy augusztusra minden lépési és egyéb díj nélkül kintó. Horthy Miklós-ut 40

VASÁRNAPI SPORT

A Hungária szerencsés góllal 1:0-ra verte Ujpestet, amely méltó ellenfél volt, de mégsem tudta megszerezni a bajnokságot — a Ferencvárosnak

A döntő gólt Kalmár rugta az első félidő harmadik percében — Az Ujpest mindenesetre megérdemelte volna a zeldöntetlent — A Ferencváros 6:0-ra legázolta a Bástyát, a Nemzeti nagy meglepetésre ugyancsak 6:0-ra a Sabariát — A Bocskay 1:0-ra győzött a Somogy ellen — A Vasas—Budai 33-as ütközet 1:1-es eldöntetlent hozott

(A Reggel tudósítójától.) A nagy csata elől és amint ilyenkor történni szokott: a bajnoki erőpróba egyetlen szerencsés góllal dönt el a Hungária javára. Az Ujpest egyetlen erejű ellenfelek volt a bajnoki reményeikben megerősödött kék-fehéreknek és az eldöntetlent mindenesetre megérdemelte volna. Ha pedig a szerencse nem a Hungária, hanem az újpesti legénység mellé szegődik, ma már a Ferencváros lenne a bajnokság. Így azonban a zöld-fehérek hibába verték meg 6:0-ra a Bástyát, hibá javítottak amugyis kitűnő gólarányukon, a bajnokság a Hungária biztos szákmányának látszik, ha csak... És ez a „ha csak” három kisebb-nagyobb gálat jelent a bajnoki finisben, egy-egy mérkőzés a Bocskay, a Budai 33-as és a Sabaria ellen. A debreceni csapat nem megvételül ellenfél, hiszen vasárnap Kaposvárot is meg tudta verni 1:0-ra a Somogyot, a Sabaria azonban, úgy látszik, nem az a mumus, amellyel a kék-fehéreket ijesztetni lehet, amennyiben saját otthonában 6:0-ás katasztrófiális vereséget szenvedett a Nemzettől. Marad még a Budai 33-as, amely-

től a második félidőben tíz emberrel játszó Vasas csak páratlan lelkesedéssel tudott egy pontot elhódítani. A kiesés ellen megindult küzdelem elkeseredettebb lesz, mint valaha. A Sabarián kívül nehéz helyzetbe került a Kispest is, amely máris az utolsóelőtti helyre szorult, de egy mérkőzéssel kevesebbet játszott és így a kiesés problémája végül a Kispest—Budai 33-as és a Kispest—Sabaria-mérkőzésen fog eldőlni. A bajnoki tabella kellően érdekelte a futis páratlan elkeseredettségét és — teljes bizonytalanságát:

1. Ferencváros	—	21	15—4—2	77:19	34 (8)
2. Hungária	—	19	14—4—1	66:19	32 (6)
3. Ujpest	—	20	11—4—5	56:32	26 (14)
4. Bocskay	—	20	10—2—8	33:27	22 (18)
5. III. kerület	—	19	7—6—6	24:29	20 (18)
6. Bástya	—	20	8—3—9	34:33	19 (21)
7. Nemzeti	—	21	7—5—9	32:35	19 (23)
8. Somogy	—	20	6—3—11	24:43	15 (25)
9. Vasas	—	20	5—4—11	26:57	14 (26)
10. Budai 33-as	—	20	4—5—11	29:55	13 (27)
11. Kispest	—	19	4—5—10	20:42	13 (25)
12. Sabaria	—	19	4—3—12	24:44	11 (25)

Hungária—Ujpest 1:0 (1:0)

Ujpesti stadion. — 18 ezer néző. — Bíró: Klug Frigyes

Vasárnap már a kora déli órákban megindult az emberáradat az újpesti Stadion felé. A Berlimi-térn valószínűleg életveszélyes volt a forgalom. Az átépített Stadion kiállotta a tűzpróbát. Hely volt bőven, mindenki kényelmesen megtalálhatta a helyét. A pályán a színeketben rádiózene szórákzotta a közönséget, amely a derby feszült izalmában szívesen frissült föl a zenei hangokon.

A döntőjellegű mérkőzés a Hungária minimális és szerencsés győzelmével végződött.

Az eredmény nem teljesen jól kifejezője az erőviszonyoknak, mert

az újpestiek az eldöntetlent mindenesetre megérdemelték volna.

Kalmár szerencsés gólja már a 3. percben eldöntötte a meccs sorsát és a játék további részében mindkét fél több gólhelyzetet hagyott kiaknázatlanul. Az első félidőben a Hungária, a másodikban az Ujpest csapata volt a többet támadó fél. A meccset néhány játékos elsőrangú teljesítménye tette élvezetessé.

Kalmár, Hirzer és az újpesti Spitz voltak a mezőny legjobbjai.

A győztes csapatban egyesek bizonyon formájukon alul szerepeltek, mások viszont remekeltek. Mandl szenzációsan játszott, pedig mérés közben súlyosan megsérült. Kalmár, Németh, Skvarck kitűnőek voltak, Hirzer pedig az első félidőben volt ragyogó. Ezzel szemben Molnár egyenesen használhatatlan volt, sőt Kocsis és Kompóti is gyöngén játszottak. Az újpesti kapus.

Acht a mérkőzés elején orrsövényesontörést szenvedett,

de önfeláldozóan végig játszott. A két Fogl csak a második félidőben volt jó. A halvesor nagyon megérezte Borsányi hiányát, helyettese, Teszlert győztes volt. A csatársorból Spitz és Auer váltak ki.

Ha kevés pénzért elegánsan akar ruházkodni

keresse föl László Sándor férfiszabómester kitűnő hírnevű férfiszabóüzletét (Rákóczi-ut 50), ahol saját műhelyében készít mérték után elegáns férfiföltönyöket 20—100 pengőig a legdivatosabb szövetekből. Minden darab a cégfőnök irányítása és ellenőrzése mellett készül a legtekélyesebb kiállításban és a legdivatosabb szabásban. Szövetmintákat és a legdivosabb mentve küld. Fölhívjuk t. olvasóink figyelmét ezen harminc év óta főnnálló cégére.

Az Ujpest kezd és támad. Ströck lövését Németh fogja. A 3. percben Hirzer lefut, hátraad Kalmárnak, aki

forduláshól iveltlen lő. Acht azt hiszi, hogy a labda kapu mellé megy, pedig a felső sarokba vágódik.

Szerencsés góllal a váratlan gólról a Hungária lelkes támadásokba fog. Skvarek éles lövése a kapu fölétt suhan el. A 14. percben Hirzer élesen kapu mellé lö egy szabadrugást, közben a védőt Achtot Kalmár megrugja. A kapust kiviszik, orrából ömlik a vér és a bíró teljes öt percig vár, amíg Acht beállhat. A tribün zúgolódik, mert szabályellenes a játékot sérülés miatt megszakítani. Az Ujpest is támadásba lendül, de Wetzler átadását Auer a kapu fölé lövi.

Hirzer egymásután vezeti a támadásokat, Teszlert és Fogl II-t úgy hazgya faképuól, ahogy akarja. A 24. percben Skvarek szökteti Hirzert, aki futásban hajszályára kapu mellé lö. Ujpest kornerrel veszélyezett, majd a 30. percben Wetzler—Auer-akció során az utóbbi

hatalmas felső kapufát lö!

Ujabb újpesti korner után ismét a Hungária nyomul föl. Hirzer ragyogó trükkjei sem hoznak azonban eredményt. A 43. percben újabb lila-fehér sarokrugás van soron és a játékos hevében Wetzler a fölugró Mandl arcába fejel.

Mandl összeesik és a kitűnő hátvédet ájultan viszik az öltözőbe.

A szünetben mindkét öltözőben az orvos a főszerplő. Kiderül, hogy

Achtnak orrosontörése van, Mandlnak pedig arcesontzúdása keletkezett.

Mandl véres arát letapasztják és kezdődik a második félidő.

Az újpestiek Teszlert és Wilhelmel kicsérlik, mert az előbbi képtelen Hirzert fogni. Kihaszalatlannal maradt Ujpest-helyzet és Hungária-korner következik. Változtos játék alakul ki, amelyet egy-egy korner élénkít. A 17. percben Hirzer centerél Molnár lövi, de Acht kivédi. A 20. percben Hirzer lefutja Fogl II-t, de a kifutó Acht mellett a kapu mellé gurít.

Ujpest kerül most fönyébe és a Hungária második centerhallnak vonja hátra Kalmárt.

A 23. percben P. Szabó beadását Auer tisztán kapja, de toronymagasan kapu fölé lö a remek helyzetből. Ströck centerét P. Szabó a külső hálóra fejel, majd Lutz lövését védi Németh. Ujpest nagyon szorongat, de a védelem mindent ment. A 39. percben

Mandl a 16-oson belül faultolja P. Szabót, de a bíró nem ítél II-est.

A Hungáriának is van még ereje támadásra. Jeckl kiszökik, de leszerelik, a labda Molnár elé pattan, aki a kapu fölé lö.

A mérkőzés után ezeket mondták:

Révész Béla,

a Hungária trénera A Reggellek:

— A mérkőzés elején elért gólunk a csapatot óvatossá tette, utalt a fuk arra vigyáztak, hogy ne kaphassanak gólt. Ujpest túlerősen játszott.

Langfelder Ferenc,

Ujpest igazgatója így nyilatkozik:

— Gallacher nyert meg a meccset a Hungáriának. Borsányi csúörtökön nem lassult és a részeg angol lerugta. Helyettese, Teszler nem vált be. A csapatot deprimálta a hamar bekapott polya-gól és Acht sérülése. Többet támadtunk, az eldöntetlent megérdemeltük volna.

Ferencváros—Bástya 6:0 (5:0)

Szeged, június 2.

Szegeden ötezer néző gyönyörködött a Ferencváros ragyogó játékában. A bajnoksápiráns csapat hatalmas győzelmé teljesen megérdemelt volt. Taktikailag és technikailag magasan föltette állt a Bástyának és

a szezonban legjobb játékaival győzött.

Minden embere kitűnően játszott. Takács I. ismét a régi formájában van. A Bástya széteső csapatában Beneda három gólból részes.

Ferencváros-támadással indul a mérkőzés. Lyke szabadrugással

Kohut bombaszéri lövéssel küldi a hálóba (1:0). Bukovi nagyszerien Takács elé tolja a labdát, a 16-est Beneda meg sem kísérelti védeni (2:0). Turay éles lövést küld a kapura. Beneda kiböxolja a labdát, de

Turay résen van és a labdát végérvényesen a hálóba küldi (3:0).

Turay és Toldy véletlenül összecsapnak. Turay öt percet kiáll. Bukovi szökteti Kohutot, hatalmas lövészerű beadásba Takács beletessi a labát és máris a hálóban ül a negyedik gól (4:0).

Takács lövi az ötödik, majd a második félidő közepén a hatodik gólt is.

A Ferencváros most enged az iramból. Mintegy negyed óráig a Bástya is lélegzethoz jut, de energiatlan támadásaival csak a 16-os vonalig ér el. A Ferencváros ezután a mérkőzés végéig fönyében marad.

PICCOLO

a legtekélyesebb turaképes kiskocsi

4 hengeres legjobb motor,
4 személyes remek karosszéria,
tartóssága Felhalmi hatatlan,
üzemköltsége 100 km-re kb. 4 peng.

Ara teljes felszereléssel

6800 pengő

6 és 8 hengeres személyautók
1½—12 tonnás turnautók

Igen kedvező fizetést feltételek

Nemzetközi Gépkereskedelmi R. T.

Budapest V, Vilmos császár-ut 26. sz.

Dr. KAJDACSY szakorvos, rendelt: 10-4 és 7-8-ig
Vilj, József-körút 2. szám férfi- és női betegeknek.

Nemzeti—Sabária 6:0 (3:0)

Szombathely, június 2.

Kötezer néző előtt folyt le a mérkőzés, amely a Sabária teljesen összetört csapatának súlyos vereségét hozta. A közönség egy ideig a hazai csapatnak drukkolt, amikor azonban látta, hogy a biztatás hiábavaló,

a nézők egyrésze a Sabária ellen fordult

és a Nemzetit biztatta győzelemre. A győztes csapatban Rémay II., Odry és Rémay III. jó esztárjátéka, Valentik nagyszerű támadó fődízeljátéka és Gallina remek védeése tetszett. A Sabária csapatában Weinhardt ismét a szokott hibába esett. Prém mint bekk és mint csatár is megfelelt, viszont Povolny a védelemben fölött ért, mint a csatársorban. A fődízelcsor egészen győztes volt, az öbuzálon nélküli játszó esztársor pedig képtelen volt gölt löni.

A Sabária támadásai vezeték be a mérkőzést és a 2. percben a balszárny támadása kormert eredményez. Bass megcsúrt és kizsírja a pályáról. Rémay II. támadást Nagy kormerre ment, majd ismét a Sabária támad, de a lövésök kapu mellé mennek. A 10. percben Bass vízszter, a 12. percben

Herváth headott labdáját Odry lövi a kapuba (1:0).

Váltakozó támadások alakulnak ki, mindkét részről több jó helyzettel, eredményt azonban ismét a

Eudai 33-as—Vasas 1:1 (1:0)
Stadion. 12.000 néző. — **Bíró: Széll László**

A mérkőzés kis híján, hogy nem fulladt botrányba, mert a Vasasok közönsége a bírót annyira szidalmazta, hogy az lefújta a mérkőzést és csak öt percnyi szünet után vezette tovább. A mérkőzés sorsa már a budaiak kezében volt.

Egy gólyi előnyük volt, amikor a bíró egy vasasjátékost kiállított

és a második féldőben a 10 emberrel játszó Vasas ellen hibás taktikával játszva, nem tudták tartani az eredményt. A győztes csapatnak és egyben a mezőnynek legjobb embere Kallenczer volt.

Eredmény 33-as támadásokkal kezdődik a játék. Embert—Szemesik akciójából Ticska kapja a labdát, laposan lö és

Bocskay—Somogy 1:0 (0:0)

Kaposvár, június 2.

(A Reggel tudósítójától.) A Bocskay technikaig volt fölényben, míg a Somogy a gólhelyzetek teremésében volt jobb, csekét azonban nem tudta kihasználni. A Bocskay csapatában bemutatkozott Beregi kapus nagy szerepet szepelt.

A magyar amatőr válogatott 5:1-re kapott ki Posenben a lengyelektől

Posen, június 2.

(Az Esti Kurir tudósítójától.) Az amatőr Európa-kupáért Magyarorszáig és Lengyelország játszóta le az első mérkőzést. A magyar csapatnak mindkét kapusa sérült volt és így 5:1 (1:1) arányban kikapott. Kunos rugta az egyetlen magyar gölt.

A Rákospalota megverte a Turulit. A II. osztályú ligabajnokság vasárnap eredményei: Rákospalota—Turul 1:0, Erzsébetváros—Pest—Erzsébeti Husos 3:2, Soroksár—Vas FC 2:0. — Az I. osztályú amatőr eredmények: Springer-csoport: UTE—OTE 3:0, FTC—33 FC 5:1. Orfő-csoport: Világosság—MAV 5:0.

Kikapott a III. kerület a pozsonyi Bratislavától. A pozsonyi Bratislava legutóbb 8:1-re verte a Newcastle Unitedet, úgy látszik azonban, hogy komoly eredmények kivására is képes, amennyiben vasárnap 4:1 (3:0) arányban győzött a III. kerület ellen.

Az Attila 2:1-re verte a Kispestet. A Kispest Miskolcon játszott barátságos mérkőzést és 2:1 (1:1) arányban kapott ki a II. osztályú bajnokjelölt Attilától. Góllövők: Senkey (19 p.), Pomázi (31. p.) és Király (11. féldő 36. p.).

Nemzeti ér el a 27. percben Győri lövéséből. (2:0.) A Sabária esztársora megenhereli magát, a támadások eredménye azonban csak két kormerben jut kifejezésre. A 43. percben Rémay II. egyedül kieselet Nagyt és Prémot, lövése a vetődő Weinhardtól visszapattan és ekkor

Rémay II. az üres kapuba gurítja a labdát (3:0).

A második féldőben Povolny hátramegy balhátvédnek. Prém jobbösszekötőt játszik. Holzbauer pedig balösszekötőbe megy. Eleinte a Sabária támad és Prém, majd Buresch lövését Gallina remekül védi. A Nemzeti kormert Weinhardt tisztázza, majd ismét a Sabária nyomul föl. A 14. percben Tarnok hátramegy balfődizetnek és Bass lesz a balszélő. A támadások így sem hoznak eredményt. A 22. percben Rémay II. kiugrik a bekkék között, Weinhardt kifut kapujából, a labda előtt azonban elesik, az elgurul melléje és

Rémay II. az üres kapuba viszi (4:0).

A Sabária halvesora és védelme teljesen összeroppan. A 29. percben Horváth headást Odry védhetetlenül lövi a kapuba (5:0). A 33. percben Povolny hibájából Rémay II. bead. A labda Nagy, Weinhardt és Hajós között esik a földre, azonban kieselednek és

Rémay II. a hatodik gölt lövi (6:0).

A Nemzeti ezután lefező és a 28. percben a Sabária Belesik handse miatt II-eshez jut. A esztársor közül senki sem akarja löni a labdát. Végül Buresch áll a labda elé, de helyezett lövését Gallina kivédi. Ezután még Odrynak adódik jó helyzete, de a kapu mellé lö.

A labda a hibásan vetődő Szulik és a kapufa között gölt lesz (1:0). Ticska kieseleti Buzát, aki dühében a esztár után rug, amikor már a labda nem is volt nála. A bíró habozás nélkül

kiállította Buzát.

amiért hatalmas fu)orkánt kap az állóhelytől. A második féldőben Remmer húzódik vissza a halvesora. A bíró állandóan sértegeti a Vasas-közönség, amire Széll lefújja a játékot. A pályva vezetőség szesősvén kér eszűdet, de a bíró csak öt perc eltelte után indítja meg úra a játékot. Schmidt headása Rottér kezére paltan, de nincs II-es. A Vasas 10 eszabere lelkes támadásba fog. A budaiak hibás taktikával hátravonják a két összekötőt és védekeznek. A 15. percben

Bader remek kormert Himmer a habozó Lantos mellett befeleli (1:1).

Az első féldőben hullámzó játék folyik. A második féldő 8. percben Morvay hibájából Markos kizsókik, a labdát Vincének adja, aki öt méterről gölt lö.

A Somogy ezután, teljesen a tér felébe szorítja a Bocskayt. Több gólhelyzetet teremt, de részben Bangi ment, részben pedig a kapu mellé kerülnek a lövésék.

Külföldi futballeredmények. Bécs (liga): Rapid—Wacker 4:2 (3:1), WAC—Nicolson 3:1 (1:0), Hertha—Brigittebau 5:3 (1:2), Floridsdorf—Admira 4:4 (2:2), Prága (barátságos): Slavia—Viktória Ziskov 2:1 (1:0), Bohemians—Teplitzer FC 4:1 (1:0).

Salamander SC—Litzman SC 8:3 (3:2). A Salamander-csapat mindvégig nagy fölénytel uralta a mezőnyt és a győzelmet megérdemelte.

A WAC vízipólócsapata 3:2 (1:2) arányban győzött a BSZKRT ellen

(A Reggel tudósítójától.) A szezon első nemzetközi uszóversenyét vasárnap délután a BSZKRT sportegyesülete rendezte, a mílna nemzetközi jellegű azonban csak a WAC vízipólócsapatának startja mentette meg, amely a rendező egyesületnek Bródyval és Csorbával megerősített csapata ellen 3:2 arányban győzött. Az MTK fölényesen nyerte meg első bajnoki vízipólómérkőzését, az uszósziámok azonban a 100 méteres gyorsverseny kivételével, nagyon sziár képet nyújtottak. Eredmények:

200 m. huzár: Boszi (UTE) 2 p. 42 mp. 100 m. huzár mell: Barány Magda (Eger) 1 p. 41.2 mp. 50 m. II. oszt. gyors: Magyar (MTK) 28.8 mp. 100 m. mell: Feuchtinger (FTC) 1 p. 25 mp. 100 m. gyors: 1. Mészöly (BBTE) 1 p. 04.6 mp. 2. Gáborffy (BSZKRT). Benyulással nyerve. 100 m. hót: Nagy (OTK) 1 p. 20.6 mp. 400 m. gyors: Pálok (MTK) 5 p. 43.6 mp. 3.30 m. huzár vegyes staféta: 1. NSC 2 p. 15 mp. 4.50 m. gyors: MTK 1 p. 58 mp. Műgyörgy: Nagy (MTK) 7.41 mp.

MTK—NSC 8:0 (3:0)

A kék-fehérek össziátéka még nagyon hiányos, annak ellenére is Lajta (3), Keserű I. (5) és Homonnai II. (2) gólyival fölényesen győztek. Bíró: Vitéz János István.

WAC—BSZKRT 3:2 (1:2)

A magyar csapat könnyen győzhett volna, ha esztársai nem kieselednek a göl előtti helyzetek kihasználásával. A WAC koránsem volt jobb ellenfelet és egyből kiközösít a magyar hátvédök könnyelmű játékának köszönhetően. Pallák szerző meg a magyarok vezető gólyát. Glaser egalizál, de Csorba felnyárolt utabb gölt dob. Szünet után Adler 2:2-re javít, végül Glaser beállítja a végeredményt. Bíró: Komjáti Béla.

Bárány országos rekordot javított a 400 méteres gyorsuszásban. A pécsi Maléter-strand-fürdő ötvenméteres uszodájában Bárány István 50 méteren bedöltöta 26.2 mp.-es rekordját, 400 méteren pedig 5 p. 17.6 mp.-re javította meg az 5 p. 21.4 mp.-es rekordot.

A BLKE nemzetközi teniszversenye. A BLKE-nek napok óta tartó versenyén vasárnap már Kehrling Béla is starthoz áll, a hét versenyszám közül azonban csak háromban jutottak el a döntőbe. Eredmények: I. Férfi egyes: Kirehmay—Dörner 6:3, 6:1; Takács—Kirehmay 6:0, 6:2, 6:4 (elődöntő); Aschner—Silbersdorff 6:3, 6:2 w. o. (elődöntő). — II. Női egyes (döntő): Schréderne—Baumgarten 8:6, 6:3, 3. Paksyné és Lates Csilla. — III. Férfi páros (döntő): Takács—Kirehmay és Jacobi—Bánó 6:4, 4:6, 4:6, 9:7, 6:3, 3. Balázs—Dörner és Krepuska—gróf Révay-pár. — IV. Vegyes páros: Kelemen—Schréderne Aschner—Baumgarten 7:5, 7:9, 6:2; Dörner—Paksyné Balázs—Wagner 14:12, 3:6, 6:2; Kehrling—gróf Sz. Cséry Sári gróf Révay—gróf Szapary 9:7, 6:4; Kehrling—gróf Sz. Cséry Sári Birtcher—Ritscherné 6:2, 6:1; Jacobi—Déryné Darvai—Rayné 6:4, 6:2. — V. Női páros: Ritscherné—Rayné, Lates—Zalocosta 6:2, 4:6, 7:5; Schréderne—Paksyné, Ritscherné—Rayné 6:0, 6:3 (elődöntő); Baumgarten—Déryné, Halászné—Brandenburg 6:1, 6:0 (elődöntő). — VI. Schmid Ödön-emlékverseny: Krepuska—Jacobi 6:1, 6:1; dr. Kiss—Péteri 1:6, 6:4, 6:4; Balázs—Weiner 6:4, 6:3; Balázs—Silbersdorff 1:6, 7:5, 6:0; Leiner—Dörner 6:3, 6:2. — VII. Jubileumi vándorj (kizárásos): Palásthy—Bartus 6:2, 6:3 (elődöntő); dr. Kiss—dr. Szentöly 2:6, 6:3, 8:6 (elődöntő); Palásthy—dr. Kiss 6:2, 2:6, 6:1, 6:4 (döntő).

Piller György nyerte a katonatisztek Európa-kardbajnokságát

Az egyéni kardverseny döntőjébe 5 magyar, 2 olasz, 1 holland és 1 lengyel vívó került. — A kormányzó tiszteletdíját az egyéni epéverseny győztese, a francia Fristeau hadnagy kapta

(A Reggel tudósítójától.) A magyar kardvívás a napolvi Európa-bajnoksága után fényes sikerrel védte meg világhegemóniáját a katonatisztek Európa-bajnokságában is.

Nápolyban *Glykais* győzött, a katonatisztek közül pedig most *Piller György* hódította el a *dicsőséget*, aki már a nápolvi versenyen is fölünést keltett bravuros vívásával, mostani győzelmével pedig a magyar kardvívók *legelső klasszisává küzdötte föl magát*. Már a szombati kardversenyben is szenzációsan vívott. *Dániá, Lengyelország, Hollandia és Olaszország 4-1 végtelent vívójával mérkőzött és valamennyi meccset megnyerte*. A vasárnapi egyéni verseny selejtező- és elődöntőmérkőzéseit is veretlenül verekedte végig és így mint favorit állt ki a döntőre.

A magyar kard főlénye már a döntő startjánál elvitatathatlan volt, hiszen a kilenc főnyi mezőnybe öt magyar vívó került.

A döntőre, amely a délutáni órákban került sorra, *zsföldiség teltek meg az Iparcsarnok tribünjéi*. Magyar vívóversenyen még soha nem látott nagyszámú, előkelő és lelkes közönség izgulva végig a döntő küzdelmeket. A díszpályában *Horthy kormányzó, József királyi herceg, Augustá királyi hercegnő, Klebelsberg kultuszminiszter, Gömbös honvédelmi államtitkár, Bánffy Miklós gróf és Durini di Monza gróf olasz követ* foglalt helyet. A kormányzó nem is távozott el mindaddig, amíg Piller az utolsó asszóját is megnyerte. *Piller legveszélyesebb ellenfele nem magyar vívó, hanem az olasz kardbajnok, Anselmi Renato* órnagy volt, aki azonban végül

nemesak Pillerét, hanem Rádytól is vereséget szenvedett.

Anselmi mögött a harmadik helyet a súlyos betegségből csak nemrég fölépült *Rády* alezredes foglalta el, míg a *negyedik helyre, óriási meglepetésre, a fiatal Háromy került*. A külföldi vívók közül az egyéni kardvívás döntőjében Anselmin kívül a lengyel *Nyecz* szerepelt a legjobban, aki a hatodik helyet foglalta el a hollandus *De Yong* előtt.

De Yong volt az egyetlen, aki Piller a döntőben legyőzte.

pedig szombaton Piller 5:3-ra verte a holland órnagyot. Az ünnepes díjkiosztásra *díszegyenruhában vonultak föl a katonatiszti Európa-bajnokságokban résztvevő 13 nemzet reprezentánsai, Takács-Tolnay gróf, nyugalmazott altábornagy, az előkészítő nagybizottság elnökeként beszédevel kezdődött a díjkiosztás, amelynek legnagyobb eseménye az volt, hogy*

a kormányzó remek aranyserlegét a zsuiri az egyéni epéverseny győztesének, Fristeau francia hadnagnak ítélte.

A győztesek zajos ünneplés közben vették át az értékesnél értékesebb tiszteletdíjakat és emelte a díjkiosztás fényét, hogy a győztesek kihirdetésénél az egyes országok *nemzeti lobogókat* huzták föl a győzelmi árba. A díjkiosztás után *Eugen Empeyto*, a Nemzetközi Vívó Szövetség svájci elnöke fejezte ki háláját és elismerését a rendezőbizottságnak a verseny nagyszerű lebonyolításáért. Este 10 órakor a *kormányzó vendéglő estebédre a Gellért-szálló márványtermében a külföldi vendégeket, akik olyan kitünően érzik magukat Budapesten, hogy többen a jövő héti magyar vívóbajnokságokra is utmaradnak.*

Az Európa-bajnokság vasárnapi utolsó napján egyéni kardverseny szerepelt a programon.

Tisztegy nemzet részéről 19 vívó állt starthoz.

A selejtező mérkőzéseket *nyolc csoportban bonyolították le*, amelyekből 3-3 vívó került az elődöntőbe. Az elődöntőt három csoportban 8-8 versenyző vívta le és az első 3-3 helyezett jutott a *kilencs döntőbe*. Az első csoportból Piller 7, Pirzio-Biroli 5 és Háromy 4; a második csoportból Uhljari 6, Gfeller 5; De Yong 5; a harmadik csoportból Anselm 7, Rády 5 és Nyecz 4 győzelemmel került a döntőbe, a bajnok címért tehát 3 magyar, 2 olasz, 1 holland és lengyel küzdött.

Az egyéni kardverseny döntőjének részletes eredménye:

1. Piller György (Magyarország) 6 győzelem.
2. Anselmi Renato (Olaszország) 5 győzelem.
3. Rády József (Magyarország) 4 győzelem.
4. Háromy (Magyarország) 3 győzelem (26 kapott tus).
5. Uhljari (Magyarország) 3 győzelem (27 kapott tus).
6. Nyecz (Lengyelország) 3 győzelem (28 kapott tus).
7. De Yong (Hollandia) 2 győzelem (29 k., 20 adott tus).
8. Gfeller (Magyarország) 2 győzelem (29 k., 19 a. tus).
9. Pirzio-Biroli (Olaszország) visszalépett.

Pirzio-Biroli három verség után a *küzdelenél visszalépett*. A döntőben először az egy nemzethez tartozó vívók kerültek egymással szembe, *Piller mind a négy magyar ellenfelet legyőzte* és Anselmi is győzött Biroli ellen. Piller a külföldiek ellen *négy győzelemmel startolt és így győzelmé nem lehetett kétséges, különösen, miután*

legveszélyesebb külföldi riválját, Anselmit is legyőzte, akire különben Rády is rávert.

Piller egyetlen verségét *De Yong*-tól szenvedte el, 3:4 arányban.

A Pannónia nyerte az első nyolcevezős válogatóversenyt.

Az evezősversenyzés szezonnyitó versenyének minden számban pompás küzdelmet vívott az ifjú evezős gárda tagjai. Eredmények: *Nyolcevezősverseny kormányossal (tízlábos)* 1. BEG 7:36,2 mp. 2. Váci SE 8. o. 1. bessel, 7. Műegyetem, *Schiff (tízlábos)* 1. Weisbocker FTC 8:57 mp. 2. Szandey II. Neptun 9:09,4 mp. 3. Gurszky Vác 9:19,2 mp. *Nyolcevezősverseny (kormányos, palánkos, újonok)* 1. Pannónia 7:58,3 mp. 2. FTC 8:07,8 mp. 3. MAC 8:11,2 mp. Az erős hullámzás miatt gyöngébb eredmények. *Nyolcevezősverseny kormányossal (palánkos)* 1. Hungária 7:20 mp. 2. Vác. *Válogatóverseny (nyolcos)* 1. Pannónia 7:15,8 mp. 4. Hungária a cél előtt 500 m-re földalta. *Nyolcevezősverseny kormányossal (palánkos, magyar bajnok)* 1. Szent István Evezős Egyeslet 8:06 mp. 2. BEG 8:18,4 mp. 3. FTC. A nyolcas a Bécs-Budapest-Berlin városkörnyéki regattája során első válogatóverseny volt a Hungária és a Pannónia nyolcasai között. A startra 37 órákor, a kormányzó meérkőzéselőkor került sor és a verseny egész 1000 méterig pompás küzdelméi nyugtolt, 500 méterig a hajók fej-fej mellett kövődtek, 1000 méternél a helyzet ugyanaz volt, de itt a Pannónia erősebbt és két-három méter előnyre tett szert, amelyet azonban a Hungária fokozottan behozott, 1500 méternél a Pannónia és a Hungária újból egyvonalban haladtak. Most a Pannónia gyorsabb iramot diktált és egy méterrel előz, 1900 méternél a Hungária csapata földára a versenyt. A Pannónia ellenfél nélkül vezet a célba. Ideje 7 perc 35,8 mp., ami a nehéz hullámzást tekintve, figyelemreméltó eredmény.

Az utteftikai munkásbajnokságok a Millenárison 10.000 főnyi közönség előtt folytak le. *Eredményekt: 100 m:* 1. Heldt (Berlin) 17,8 mp. 2. Gaál (MTE) 18,5 mp. 1500 m: 1. Wolfér (Nürnberg) 43,6 mp. 2. Rózsa (MTE) 47,9 mp. 200 m: *Hírnemzetbajnokság:* 1. Vörtes (Egyetértés) 24,6 mp. *Magasugrás:* 1. Fuchslocher (Berlin) 160 cm. 2. Cséfalvay (MTE) 160. 3. Naumann (Lipsee) 160 cm. *Magasugrás, női:* 1. Miskey (MTE) 125 cm. 100 m: 1. Vertes (Egyetértés) 52,2 mp. 100 m, női: 1. Miskey (MTE) 14,6 mp. 200 m, gát: 1. Schubert (Wien) 28,4 mp. 2. Kajáry (Vasas) 29,4 mp.

Győzött a BBTE svédtaftéja a bécsi nemzetközi atlétikai versenyen 2 perces idővel. *Budaváry* 57,03 méterrel győzött a gerelyvetésben. A többi számban a magyar versenyzők gyöngén szerepeltek.

Balogh 707 centimétert ugrott távolba a főiskolai egyesületi bajnokságban.

Istenes agrárközösség szünetelt a Budapest-Tata-tóváros-Budapest 160 km-es *országi kerékpárversenyen*, amelyen *Vida* (BSE) 4 ó. 27 p. 10 mp. alatt győzött.

A bécsi Arminen gyepokkigyezelme Budapest. *Arminen (Bécs)—Magyar Hockey Club 2:1 (0:0)*. Góllöttek: Katrein (1 p.), Warga (6 p.), gróf Teleki (36 p.).

Cochet versége. *Párisból* jelentik *A Reggel*-nek, hogy a francia nemzetközi bajnokságok férfelyegyesének döntőjében *Botrota* öt szetben 6:5, 5:7, 7:5, 5:7 és 6:4-re győzött *Cochet* ellen.

Lósporf

Alaposnak látszó óvás, mellányos megoldás a vasárnapi megyeri versenyeken

Vasárnap a Pestvidéki Versenyegylet rendezett Megeyeren versenyeket. A megnyitó nap elég változatos volt. A program két ugró versenyel kezdődött. Az akadályverseny-handicapban *Klárika* magas suly alatt biztosan nyerte a versenyt *Pravda* ellen, míg a gátverseny-handicapban *Kardos* győzött *Salvia* ellen. *Pravda* és *Salvia* mint első favoritok indultak s mindkét lovat *Csató* zsóke lovagolta, aki különös balszerencsével *Pravdával* korán, *Salviával* későn vette föl a versenyt. A kétévesek versenyében *Felhő Rózi* győzött *Szomszédasszony* és *Rege* ellen.

A verseny után óvás volt. *Rege* lovasa akadályozás miatt adott be óvást a győztes ellen. *Felhő Rózi* ugyanis a *fnis hevében kifélt huzott és kisse akadályozta a harmadiknak befutott lovat*. Az igazgatóság párperces tanácskozás után konkláns döntést hozott, a *könynyen nyerő nagy favoritját nem vette el az elsőséget*. A Hadseregi sikverseny-handicapban *Bánatos* a fávml már nyerőnek látszott, de a jobb lovas *Fuligulval* elütötte a győzelmét. A nyeretlen háromévesek versenyében *Sattinette*, az 1850 méteres handicapban *Amen*, az 1000 méteres handicapban *Severina* győzött.

A nap részletes eredménye:

- I. futam: 1. Klárika (2½) Stank. 2. Pravda (p) Csató. Fm.: Eszék, Antónia. 2h. Tot.: 10:25.
- II. futam: 1. Kardos (1½) Frosch. 2. Salvia (p) Csató. Fm.: Nesz, Caprice II. 3h. Tot.: 10:30.
- III. futam: 1. Felhő Rózi (p) Csizsokics. 2. Szomszédasszony (2½) Fodor. 3. Rege (6) Kilmuska. Fm.: Píllangó, Hetikélabány, Salfaludi, Filemle, Mazurka, Neves, Maisy, Gondtalan, Szárén, Tibi, Arabella. 1¼h. 3h. Tot.: 10:25, 12, 14, 22.
- IV. futam: 1. Fuligula (8:10r) Pályi. 2. Bánatos (8) Klásinszky. 3. Basuharez (4) Barca. Fm.: Baksi, Pólya, Rokoko, Naspolya, Csillagó III. 3h. 2h. Tot.: 10:19, 11, 15, 13.
- V. futam: 1. Sattinette (5) Sajnóvics. 2. Rabonján (4) Dósi. 3. Nanda (1) Schiller. Fm.: Róna, Szék, Vóci, Fataüst, Beau Geste, Pajkos, Dolmány, Komintur, Fejh. 3h. Tot.: 10:21, 23, 18, 14.
- VI. futam: 1. Amen (1½) Blaskovits. 2. Bona Dea (2½) Fodor. 3. Futár (4) Csaplár. Fm.: Primás, Koma. 3h. 3h. Tot.: 10:32, 19, 22.
- VII. futam: 1. Severina (2) Csaplár. 2. Kirgiz (1½) Csizsokics. 3. Rác Pali (10) Schiller. Fm.: Eszerny, Poseuse, Kék ibolya, Bakács, Emeletes tot.

Bécsi versenyek

Szofrák Derby

- 1. *Beaupré* (1¼) Esch.
- 2. *Corvus* (2½) Szabó L. II.
- 3. *Discus* (10) Szilágyi.
- 4. *Somogy* (16) Hulme.

- I. futam: 1. Damsel (2½) Szabó L. II. 2. Phönix (2½) Szilágyi. Fm.: 3. 10. Tot.: 10:20, 14, 14.
- II. futam: 1. Monsum (4) Balog. 2. Pingpong (4) Weckermann. Fm.: 3. 16. Tot.: 10:48, 25, 19.
- III. futam: 1. Pergola (1¼) Gutai. 2. Divo (2½) Balog. 3. Rosenevallier (8) Varga. Fm.: 5. 16. Tot.: 10:24, 13, 16, 21.
- IV. futam: 1. *Beaupré* (1¼) Esch. 2. *Corvus* (2½) Szabó L. II. 3. *Discus* (10) Szilágyi. Fm.: Somogy (16) Hulme. Auf zum Runden (3) Gutai. Perle (12) Calder. Buzogány (8) Gulyás B. Robinson (100) Müller, Sankt Felix (10) Takács I. Nordwind (10) Janek, Wahrhaft (8) Balog, Marco Polo (16) Szenté, Harmonie (33) Weckermann, Mohács (10) Schöbel, 5h. Fejt. Tot.: 10:19, 14, 18, 16.
- V. futam: 1. Rejtély (10) Szabó L. II. 2. Red Dragon (6:10r) Szilágyi. Tot.: 10:19.
- VI. futam: 1. Eszemadta (2) Rajcsik. 2. Pastrana (1¼) Albrecht. Fm.: 2. 16. Tot.: 10:28, 14, 13.
- VII. futam: 1. Flz Pali (2½) Gutai. 2. Pellit (2) Szilágyi. 3. Chaplin (6) Szenté. Fm.: 4. 16.

Felelős kiadó: Róna Ödön igazgató

Világosság könyvnyomda rt., Budapest, VIII., Conti-utca 4. Műszaki igazgató: Deutsch D.

„MARS” -féle golyócsapágyú
gyermekkosci világhírű!
Arasítja **BRUCK VI, Andrássy-út 38**
Kiszárolg: (Párisi Aruházzal szemben)

„SZAKORVOSI rendelők
vér- és nyomtatékok részére
EZÜST SALVARSÁN OLTÁS
Rendelés egész nap, Bákóci-út 32, I. o. I., Bókussal szemben

Az 52-ik közhasznú és jótékonycélu magyar kir. állami sorsjáték
huzása már 8-án, szombaton délután.
17.000 nyerceményt sorsolnak ki.
Főnyeremény
30.000 P
További nyercemények:
20.000 P, 15.000 P, 10.000 P,
több 5000 P, 2500 P, 2000 P, 1000 P stb., melyek mind készpénzben fizetnek ki.
A sorsjegyek ára:
1 drb 3 pengő 5 drb 15 pengő
Kaphatók minden bank- és sorsjátéküzletben, dohánytösdében, postahivatalban.
A Székesfővárosi magyar kir. Pénzügyminisztérium igazgatósága igazolomozta le olvasóinkat, hogy a m. kir. állami sorsjegyeknek le csak akkor van nyerceményük, ha azok **huzás előtt** kiutazottak. Azon esetben, ha tehát bármilyen okból a sorsjegyre nem relláltak, azok rögtön **visszaküldendők**.

Ne keressen fel mindaddig, míg megbízhatósnak felől nem érdeklődött ismerőseinel, akik nálunk már vásároltak.
Celeti szőnyegek, antik burtok, vitrin-műtárgyak míg a készlet tart — olcsóbban mint bárhol — kaphatók. Gápszőnyegosztályunkat **végiog felosztatjuk.**
ANTIKART RT. (Sternberg St. J.)
VII. Dob. és Kármány-utcai saroküzlet

Csak hétfőtől-szerdáig megy a bomba-műsor. 3 attrakció 1 előadásban: 1. Norma, Dumas után Norma Talmadge-zsal. 2. Felhőkarcoló, William Boyddal. 3. Kohn és Kelly Párisban. Palace, Palace, Palace